म. ग्रं. सं. ठाणें
विषय काव्य
सं. नं. ७७
१८८६

९७५
काव्य.

नं १७६
म. ग्रं. सं. ठाणें
विषय काव्य
संग्रहालय क्रमांक ७६
लेखक एकनाथकृत
सन १८८९
पुस्तकाचें नांव हरिपाठ
७५

२६६

॥ श्री ॥

एकनाथकृत

हरिपाठ.

मुंबई:

सुबोधप्रकाश छापखान्यांत छापिला.

सन १८८९.

॥ श्री ॥

एकनाथकृत

हरिपाठाचे अभंग.

हरीचियादासाहरिदाहींदिशा॥भा
वेंजैसातैसाहरीएक॥१॥हरिमुखींगातां
हरपलीचिंता॥त्यानाहींमागुताजन्मघे
णें॥२॥जन्मघेणंलागेवासनेच्यासंगें॥
तेचिझालीअंगेंहरिरूप॥३॥हरिरूपझा
लेंजाणिवहरपलें॥मीतूंपणगेलेंहरीचेठा
यीं॥४॥हरिरूपध्यानींहरिरूपमनीं॥ए
काजनार्दनींहरिबोला॥५॥ ॥१॥

हरिबोलाहरिबोलानातरीअबोला॥
व्यर्थगलबलाकरूंनको॥१॥ नकोअभि
माननकोनकोमान ॥ सोडिमीतूंपणतो
चिसुखी ॥ २ ॥ सुखीजेणेंव्हावेंजगीं
निववावें ॥ अज्ञानीलावावेसन्मार्गी

सी ॥ ३ मार्गजयाकळे भक्तिभावजळे ॥ जगाचियेमेळे न दिसती ॥ ४ ॥ दिसतिजनींवनींप्रत्यक्षलोचनीं ॥ एकाजनार्दनींओळखिलें ॥ ५ ॥ ॥ २ ॥

ओळखिलहरिधन्यतोसंसारीं॥मोक्षत्याचेघरींसिद्धिसहित ॥ १ ॥ सिद्धिलाविपीसेंकोणतयापुसे ॥ नेलेंराजहंसेंपाणीकाय ॥ २ ॥ कायतेंकरावेंसंदेहींनिर्गुण।ज्ञानानेंसगुणओसकेलें॥३॥ केलेंकर्मझालेंतेंनिवांतचिठेलें॥उपजलेमेळेंएसेंकिती ॥४॥ एकाजनार्दनींनाहींयातायाती॥सुखाचिविश्रांतीहरिसंगें ॥

जेंजेंदृष्टींदिसेतेंतेंहरिरूप॥पूजाध्यानजपत्यासीनाहीं ॥ १ ॥ वैकुंठकैलासींतीर्थक्षेत्रींदेव ॥ तयाविणठावरिताकोठें॥२॥वैष्णवांचेगुह्यमोक्षाचाएकांत॥अ

नतांसिअंतगाहातांनाहीं ॥३॥ आदिम
ध्यअंतींअवघाहरिएक॥एकाचिअनेकह
रिकरी ॥ ४ ॥ एकाकारझालेजीवदो
न्हीतीन्ही॥एकाजनार्दनींऐसेंकेलें॥५॥

नामाविणमुखसर्पाचेंतेंबीळ॥जिव्हा
नव्हेकाळसर्पआहे ॥ १ ॥ वाचानव्हे
लांवजळोत्याचेजिणें॥ यातनाभोगणेंय
मपुरीं ॥ २ ॥हरीविणकोणीनाहींसोड
विता ॥ पुत्रबंधुकांतासंपत्तीचे ॥ ३ ॥
अंतकाळींकोणीनाहींरेसंगाती ॥ साधू
चेसंगतीहरिजोडे ॥ ४ ॥ कोटिकुळेंता
रीहरि अक्षरेंदोन्हीं ॥ एकाजनार्दनीं
पाठकेलीं ॥५॥ ॥ ५ ॥

धन्यमायव्यालीसुकृताचेंफळ ॥फळ
तेंनिर्फळहरीविण ॥ १ ॥ वेदांताचेंबी
जहरिहरिअक्षरें ॥ पवित्रसोपारेंहेंचि

एक ॥ २ ॥ योगयागव्रतनेमधर्मदान॥ नलगेसाधनजपतांहरि ॥ ३ ॥ साधनाचेंसारनाममुखींगातां ॥ हरिहरिह्मणतांकार्यसिद्धि ॥ ४ ॥ नित्यमुक्तताचि एकब्रह्मज्ञानी ॥ एकाजनार्दनींहरिबोला॥ ५ ॥ ॥ ६ ॥

बहुतांसुकृतेंनरदेहलाधला ॥ भक्तीविविणगेलाअधोगती ॥ १ ॥ पापभाग्यकैसेंनसरेचीकर्म ॥ नकळेचीवर्मअरेमूढा ॥ २ ॥ अनंतजन्मांचेंसुकृतपदरीं ॥ त्याचेंमुखींहरिठावहोय ॥ ३ ॥ रावरंकहोकांउंचनीचयाती ॥ भक्तिविणमातीमुखींत्याच्या ॥ ४ ॥ एकाजनार्दनींहरिहरिह्मणतां ॥ मुक्तिसायुज्यतापाठीलागे ॥ ५ ॥ ॥ ७

हरिनामामृतसेविसावकाश॥मोक्ष

त्याचेभूसदृष्टीपुढें ॥१॥ नित्यनामघोष
जयाचेमंदिरीं ॥ तेचीकाशीतीरींतीर्थक्षे
त्र ॥ २ ॥ वाराणशीतीर्थक्षेत्रनाशआ
हे ॥ अविनाशासीपाहेनाशकैंचा ॥ ३॥
एकतांसामाजीकोटिवेळसृष्टी ॥ होती
जातीदृष्टीपाहेतोंची ॥ ४ ॥ एकाजना
र्दनींऐसेंकितीझाले ॥ हरिनामसेविलें
तोचिधन्य ॥ ५ ॥ ॥ ८ ॥

भक्तीविणपशुकशासीवाढला ॥सट
वीनेंनेलाकैसानाहीं ॥ १॥ कायमायगे
लीहोतीभूतापाशीं ॥ हरिनयेमुखासी
अरेमूढा॥२॥पातकेंकरितांपुढेंआहेपुस
ता ॥ कायउत्तरदेताहोसीलतूं ॥ ३ ॥
अनेकयातनायमकरवील ॥ कोणसोड
वीलतेथेंतुजला ॥४ ॥ एकाजनार्दनींसां
गतांहेंसोंग।आहावाचारेंबोलतांची ॥

स्वहिताकारणें संगती साधूची ॥ भावें भक्ति हरीची भेटे तेणें ॥ १ ॥ हरि तेथें संतसंत तेथें हरि ॥ ऐसें वेद चारी बोलताती २ ब्रह्माडोळसा तें पदार्थ ना कळे ॥ तेथें हे आंधळे व्यर्थ होती ॥ ३ ॥ वेदार्थाचा गोचाकं न्या अभिलाष ॥ वेदें नाहीं ऐसें सांगितलें ॥ ४ ॥ वेदांचें हें बीज हरि अक्षरें दोन्हीं ॥ एका जनार्दनीं हरि बोला ॥५॥

सत्पद तें ब्रह्म चित्पद ती माया ॥ अनंत पदीं जाया ह्मणती हरि ॥१॥ सत्पद निर्गुण चित्पद सगुण ॥ सगुण निर्गुण हरिपायीं ॥ २ ॥ तत्सादिति ऐसें पैल वस्तू वरी ॥ गीते माजी हरि बोलियेला ॥ ३ ॥ हरिपद प्राप्ति भोळ्या भाविकांसी ॥ अभिमानी यासी गर्भवास ॥४॥ अस्ति भाति प्रिय एशीं पदें तीन्हीं ॥ एका जनार्दनीं तेंचि झालें ॥

नाकळेतेंकळेकळेतेंनाकळे॥कळेतेंनव ळेगुरूवीण ॥ १ ॥ निर्गुणींपावलेसगुणींभजतां ॥ विकल्पधरितांजिव्हाझडे ॥ २ ॥ बहुरूपीधरीसंन्याशाचावेष ॥ पाहातीतयासवेषदेती ॥ ३ ॥ संन्याशाला:दिलेंनाहींबहुरूपियाला ॥सगुणींभजलातेथेंपावे ॥४॥ अद्वैताचाखेळदिसे गुणागुणीं॥एकाजनार्दनींओळखिलें ॥

ओळखिलाहरिसांठविलापोटीं॥होतांत्याचीभेटीदुःखकैंचें ॥१॥ नरअथवा नारीहोकांदुराचारी ॥मुखींगातांहरिपवित्रतो ॥ २ ॥ पवित्रतेंकूळधन्यत्याची माय ॥ हरिनामगायनित्यनेमें ॥ ३ ॥ कामक्रोधलोभजयाचेअंतरीं ॥ नाहीं अधिकारीएसायेथें ॥ ४ वैष्णवांचेंगुह्य काढिलेंनिवडोनि ॥ एकाजनार्दनींहरि

बोला ॥ ५ ॥ ॥ १३ ॥

हरिबोलदेतांहरिबोलाघेतां॥हसतां खेळतांहरिबोला ॥ १ ॥ हरिबोलागातांहरिबोलाखातां ॥ सर्वकार्यकरितांहरिबोला॥ २ ॥ हरिबोलाएकांतींहरिबोलालोकांतीं ॥देहत्यागाअंतींहरिबोला ॥ ३ ॥ हरिबोलाभांडतांहरिबोलाकांडतां ॥ उठतांबैसतांहरिबोला ॥४॥ हरिबोलाजनींहरिबोलाविजनीं ॥ एकाजनार्दनींहरिबोला ॥ ५ ॥ ॥ १४॥

एकतीनपांचमेळापंचविसांचा ॥छत्तीसतत्त्वांचामूळहरि ॥ १ ॥ कल्पनाअविद्यातेणेंझालाजीव ॥ मायोपाधिशिव बोलताती॥२॥जीवाशिवदोन्हीहरिरूप तरंग ॥ सिंधुतोअभंगनेणेंहरि ॥३॥ शक्तीवरीरजपाहातांडोळादिसे ॥ रज्जूव

रीभासेमिथ्यासर्प ॥ ४ ॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञातें
जाणतातीज्ञानी ॥ एकाजनार्दनींहरि
बोला ॥ ५ ॥ ॥ १५ ॥

कल्पनेपासूनीकल्पिलाजोठेवा॥तेणें
पडेगोंवानेणेंहरि ॥ १ ॥ दिधल्यावांचो
नीफळेंप्राप्तकैंचीं ॥ इच्छाकल्पनेचीव्य
र्थजाय ॥ २ ॥ इच्छावेतजवळीहरीचे
चरण ॥ सर्वनारायणदेतोतया ॥३॥ न
सुटेकल्पनाअभिमानाचीगांठी ॥ घेतां
जन्मकोटिहरिकैंचा ॥ ४ ॥ एकाजना
र्दनींसांपडलीखूण ॥ कल्पनाअभिमा
नहरिझाला ॥ ५ ॥ ॥ १६ ॥

कायनपुंसकापद्मिणीचेसोहळे॥वांझे
सीडोहळेकैंचेहोती ॥१॥ अंधापुढेंदीपरव
रासीचंदन ॥ सर्पादुग्धपानकरूंनये २
क्रोधीअविश्वासीत्यासीबोधकैंचा ॥ व्य

र्थआपुलीवाचाशिणवूंनये ॥ ३ ॥खळा
चीसंगतीउपयोगासीनये आपुलाअपा
यत्याचेसंगें ॥ ४ ॥ वैष्णवांकुपथ्यटां
किलेंवाळूनी ॥ एकाजनार्दनींतेचीभले
॥ ५ ॥ ॥ १७ ॥

नजायेचीताठानित्यखटाटोप ॥ मंडू
कींवटवटतैसेंतेंगा॥१॥ प्रेमाविणभजन
नाकाविणमोती॥अर्थाविणपोथीवाचुनी
काय ॥ २ ॥ कुंकुनाहींठावह्मणेमीआ
हेव ॥ भावाविणदेवतैसापाहे ॥ ३ ॥अ
नुतापापाहेशोधूनियांभाव॥ अनुभवपा
हींशोधूनिया ॥ ४ पाहातांपाहाणेंगेलें
तेंशोधूनि ॥ एकाजनार्दनींसारविलें ५

परिमळगेलियाओसफूलदेंठीं॥आयु
ष्यशेवटींदेहतैसा ॥ १ ॥ घडीघडीका
ळवाटयाचीपाहे ॥ अजूनिकितीआहे

 रा. कोश २६५

अवकाश ॥ २ ॥ हाचि अनुताप घेऊनि सावध ॥ कांहीं तरी बोध लावीं मना ॥ ३॥ एकता सउरला खट्वांगरायासीं॥ भाग्य दशा कैसी प्राप्त झाली ॥ ४ ॥ सांपडला हरि तयाचे साधनीं ॥ एका जनार्दनीं हरि बोला ॥ ५ ॥ ॥ १९ ॥

करा रे बापा नो साधन हरीचें ॥ झणीं करणीचें करूं नको ॥ १॥ जेणें न ये जन्म यमाची यातना ॥ ऐसी या साधना करा कांहीं ॥ २ ॥ साधनाचें सार मंत्र बीज हरि ॥ आत्मतत्व धरीं हेंचि एक ॥ ३ ॥ कोटि कोटि यज्ञ नित्य ज्याचा नेम॥ एक हरिनाम जपतां घडे ॥ ४ ॥ एका जनार्दनीं न घ्यावा संशय ॥ निश्चयें शीं होय हरिनाम ॥५॥

बारा सोळा जणी हरीसी नेणती॥ झणोनी नेणती रात्रं दिवस ॥ १॥ सहस्त्रमु

त्यांचा वर्णितां भागला ॥ हर्ष जया झाला तेणें सुखें ॥ २ ॥ वेद जाणूं गेला पुढें मौनावला ॥ तें गुज तुजला प्राप्त कैंचें ॥ ३ ॥ पूर्व सुकृताचा पूर्ण अभ्यासाचा ॥ दास सद्गुरूचा तोचि जाणे ॥ ४ ॥ जाणतें नेणते हरीचे ठिकाणीं ॥ एका जनार्दनीं हरि बोला ॥ ५ ॥ ॥ २१ ॥

पिंड देह स्थिति ब्रह्मांडीं पसारा ॥ हरि विण सारा व्यर्थ भ्रम ॥ १ ॥ शुक याज्ञवल्क्य दत्त कपिल मुनी ॥ हरीसी जाणुनी हरिची झाले ॥ २ ॥ यारे यारे धरूं हरिनाम तारूं ॥ भवाच्या सागरू भय नाहीं ॥ ३ साधुसंत गेले आनंदी राहिले ॥ हरिनामीं झाले कृतकृत्य ॥ ४ ॥ एका जनार्दनीं मांडिलें दुकान ॥ देतो मोलाविण सकल वस्तु ॥ ५ ॥

आवडीनें भावें हरिनाम घेसी ॥ तुझी चिं

तात्यासीसर्वआहे ॥ १ ॥ नकोखेदधरूं
कोणतेगोष्टीचा ॥ पतिलक्ष्मीचाज़ाण
तसे ॥ २ ॥ सकळजिवांचाकरितोसां
भाळ ॥ तुजमोकलीलऐसेंनाहीं ॥ ३ ॥ जै
सीस्थितिआहेतैशापरिराहे ॥ कौतुक
तूंपाहेसंचित्तांचें ॥ ४ ॥ एकाजनार्दनीं
भोगप्रारब्धाचा ॥ हरिकृपेत्याचानाश
झाला ॥ ५ ॥ ॥ २३ ॥

दुर्बळाचिकंन्यासमर्थानेंकेली ॥ अवद
शानिमालीदरिद्राची ॥ हरिकृपाहोता
भक्तांनिघतीदोंदें ॥ नाचतीस्वानंदेंहरि
रंगीं ॥ २ ॥ देवभक्तदोन्हीएकरूपजा
ले ॥ मुळचेंसंचलेंजैसेंतैसें ॥ ३ ॥ पाजं
ळलीज्योतीकापुराचीवाती ॥ ओंवाळि
तांआरतीभेदनुरे ॥ ४ ॥ एकाजनार्दनींक
ल्पचीमुराला ॥ तोचिहरिजालाब्रह्मरूप

पांचींमुद्रादाविलावूनियांलक्ष ॥ तो
आत्माप्रत्यक्षहरिदिसे ॥१॥ कानींजेंपे
रिलेंडोळांजेंउगवलें ॥ व्यापकेंभरलेंतो
चिहरि ॥ २ ॥ कर्मउपासनाज्ञानमार्गीं
झालें ॥ हरिपाठींआलेसर्वमार्ग ॥ ३ ॥
नित्यप्रेमभावेंहरिपाठगाय ॥ हरिकृपा
होयतयावरी ॥ ४ ॥ झालाहरिपाठबो
लणेंएथुनी ॥ एकाजनार्दनींहरिबो
ला ॥ ५ ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ २५

समाप्त.

श्रीनाथकृत गाडुबगोरप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः

श्रीएकनाथकृतअर्जदास्त.

अर्जदास्त॥अर्जदार॥बंदगीबंदेनवाज॥-
अलेकंसलाम॥साहेबाचेशेवेशीं॥बंदेशरी
राकार॥जिवाजीशेखदार॥बुधाजीकारकू
न॥प्रगणेशरीराबाद॥किल्लेकायापुरी॥स-
रकारसाहेबाची॥आज्ञाघेऊनस्वारजाला-
तो॥प्रगणेमजकुरीयेऊन॥सरकारकाम-
॥सुरूकरावयासलागलातो॥प्रगणेमजकु
रचेजमेदार॥दंभाजीशेटे॥वकामाजीमहा
जन॥वमनिरामदेशमुख॥वममताईदेश-
पांडे॥वक्रोधाजीनाईकवाडी॥ऐसेहरामजा
देफारआहेत॥सरकारकामाचाकयासाचा
लूंदेतनाहींत॥दंभाजीशेट्याकचेरीसयेऊ-
न॥जोमधरूनबसतो॥मनीरामदेशमुख॥
आपलेपरभाराकामकरूनघेतो॥ममताई
देशपांडीनईनेतमामप्रगणाजरदस्तकेला
क्रोधाजीनायकवाडीयानेंतमामतफरका-

केलाआहे॥तोसाहेबापासूनजरासंदचोप
दारआला॥त्यानेंखबरकेलीकीं॥मागूनय-
माजीपंताचीललबहोणार॥त्यामत्याधास्ती
नेंतमामअगणावोसझाला॥बिनशील॥क
लम॥डोव्ळसवाडीसमात्रकांहींरुईझुईव-
स्तीराहिली॥कानगांवतोबंदझाले॥दोनी-
वेशींचींकवाडेंलागलीं॥नाकापुरासवाहाव
सुटलें॥तोंडापूरतोतफरकाझालें॥दंता-
ळवाडीवोसपडिली॥दिवेलागणीदेखिल
राहिलीनाहीं॥केसगांवचींपांढरझाली॥
शिरापुरचेलोक॥दरोवस्तथराथराकांपतें
हातगांवकसाल्यानेंजर्जरझालें॥त्याच्या-
नें आलांकांहींलावणीहोतनाहीं॥पायगा-
वचींमेटेंबसलीं॥ढोपरीपूरचीराहिली॥च
रणगांवचालीसरली॥गांडापूरवाहूंलाग
लें॥लिंगस्थानभ्रष्टझालें॥उठूंपळूंलाग-
लें॥धीरधरवेना॥ऐसीअगण्यानेंकीलबुडा
की॥यावरसरकारकामसुरूकरीतहोते॥तो

यमाजीपंताचीपरवानगीआलीकीं॥हुज-
रयेणें आपणासमाहेबाचा आश्रयआहे
एकाजनार्दनकाबंदा॥बंदगीरोशनहोय-
हेअर्जदारूज॥१॥

ताकीदपत्र

ताकीदपत्रसमस्तराजकार्यधुरंदरप्रगणे
शरीराबाद॥सुमालेनलोलीप्रवाह॥ताकी
दपत्रदिलेंकीं॥कायापुरासजिवाजीनामें
ग्रहस्थकरूलदेऊन॥देहगावचीवस्तीरक्षा
वयानिमित्तपाठविले आहेत॥तरकोणे-
गोष्टीचातापनलागे॥हरएकविशींसाहि
त्यकरावें॥मनाजीरावसुभेदार॥बुधाजी
पंतफडनीस॥वचिताजीपंतचिटनीस॥
हेपदरींथोरमनुष्यअसतां॥अहंकारपंत
सबनीसयाचेहवालीं॥सर्वदेशगांवचाका
रभारकेला॥त्याचेधन्याचे घरचेमुसुद्दी-
घरींवसवून॥नवीनमुसुद्दीवकामगार-
उभेकेले॥तेहेचांगलेनव्हेत॥विकल्पाजी

महाजन ॥ व मोहाजी मोटे ॥ व कामाजी को
तवाल ॥ क्रोधाजी नायकवाडी ॥ द्वेषाजी-
जमेदार ॥ अर्थाकारजा सूद ॥ लोभाजी पो
तनीस ॥ विकारपंत जकातदार ॥ मत्सर-
जी मेहेत्त्या ॥ कुतर्काजी गरूलवान् ॥ उन्म-
नजी पाटील ॥ कुबुद्धीपंत कुळकर्णी ॥ भ्र
माजी शिपाई ॥ मदाजी देशपांड्या ॥ दंभा-
जी देशमूख ॥ प्रपंचपंत मुजुमदार ॥ मुर्खा
जी हुजरे ॥ स्वार्थाजी खिसमतगार ॥ अवि-
वेकपुराणीक ॥ अज्ञानमशालजी ॥ हे नवी
नकामगार उभे केले ॥ व घरांतील रुपहिल्या-
दासी ॥ त्यानव विधा त्यागून ॥ दुसऱ्या दा-
सी उभ्या केल्या त्या ॥ आशा, मनशा, तृष्णा
कल्पना, ममता, माया, प्रीति, भुली, भ्रांति
इच्छा, वासना, भ्रमणा, कुबुद्धि, निंदा, अ
हंता, चिंता, निद्रा, मोहनी, ह्या कर्मकर्त्या
वादी ॥ अहंकारपंत सबनीस यानें उभ्या
केल्या ॥ त्यानें दरा वस्त्रप्रगणा बुडविला ॥

आणिय माजीपंलक माविसदार ॥ यांचे घरीं एकालस्थळ स्थान केलें ॥ त्याजवरू-नहें ताकीदपत्रसादर केलें ॥ ते मुसद्दीव-कामगार त्यागावे ॥ आणि सरकार हुजुर चे मुसद्दी कामगार आहेत ॥ तर त्यांचे हातें काम घ्यावें ॥ मुसद्दीनपत्रील ॥ शुद्ध, सत्व, भाव, वैराग्य, विवेक, बोध, परमार्थ, आनंद, समाधान, निर्वैर, स्वानुभव, धैर्य, सत्य, भजन, पूजन, हे कारभारी ॥ आणि कार्यकर्त्या ॥ सुशीला, सुबुद्धि, उन्मनी, प्रतिष्ठा, नवविधा, मर्यादा, शांति, क्षमा, दया, नम्रता, समाधी ह्या कार्यकर्त्या ॥ हे मुसद्दी यांचे हातें काम घ्यावें ॥ याजवि षयीं सरकारांतूनताकीद जाहली आ-हे ॥ तर लिहिल्याप्रमाणें ॥ वहिवाट करा वी ॥ सबनीस मजकूर ॥ यांचे कामगार मुसद्दी ॥ दरम्यान याकामांत आल्या-स ॥ पारपत्य केलें जाईल ॥ हे स्पष्ट सम-

जावें ॥ सरकारकाम गारउभे करावे ॥-
याप्रमाणें वहिवाट करावी ॥ एकाजनार्द
नींशरण हे आशीर्वाद हे ताकीद पत्र ॥ २॥

अभयदानः

चिरंजीव जीवाजीपंतठाणेंदार ॥ यांशीआ
त्मारामपंतकमाविसदार ॥ कसबे ब्रह्म
पुरी ॥ आशीर्वाद उपरी ॥ तुम्हासी देह
गांवचें ठाणें दिलें ॥ तरठाण्यांत सावधप
णें वर्तणूक करणें ॥ तेथें ममताई पाटली-
णतिणें लटिकें चदंभ केलें आहे ॥ काम-
क्रोधादि षड वैरीचा करठेवून ॥ लोभमो
हाचे फांसे सिद्ध करूनठेविले आहेत ॥-
म्हणून तुम्हांस सूचनामात्र लिहिली आ
हे ॥ विषयाचा लोभ न धरणें ॥ निजहिता
सीं अंतर न करणें ॥ सत्यमिथ्या जाणून-
विचाराची वाट धरणें ॥ अविचारपणा-
सा ढूं न देणें ॥ विवेकसद्भावासीमित्रत्व-
विशेष असो देणें ॥ त्याचे बुद्धीनें गांवची

लावणीकरणें ॥ उत्तमचारीवर्णासी कुळ देऊन ॥ धैर्याचा नांगर धरून ॥ शोता ली उमेद रवंटे काढून ॥ वासनेच्या पाळ्या तोडून ॥ संशयाच्या काशागोळा करून भूमिका शुद्ध करून ॥ मग भक्तिज्ञानवैरा ग्य तिफणी करून ॥ सद्गुरुमुखें निजबी ज पेरणें ॥ तेथें शुद्धसत्वाचा मेघ वर्षेल ॥ तेथें सत्याचा माळा घालून ॥ कुतर्के पाखरु उडवून देणें ॥ जागोजागीं विश्वासरक्ष णठेवून ॥ शेतांतील माल अवघा चिगा ळा करून ॥ षड्गुणैश्वर्य बैल जुंपून ॥ अवघा विमाल खळ्यांत आणून ॥ कस मळ काढून ॥ स्वानंदाची रास करणें ॥ ते थें सिद्ध साधक मागले येतील ॥ त्या लोक कींचे पायलीनें अवघा चिमाल मोजून देऊन ॥ सहज भूर ब्रम्हपुरीस येणें ॥ सां गितल्या गोष्टींत वागलेतर ॥ चौऱ्या शीलक्ष योनीं फिरणें लागेल ॥ मग पुनः

पिसुम्हावरदहसलागेल॥स्वरेंचालावें जन्ममरणाचीवाटखुंटेल॥जनार्दनसद्गुरुकृपेचासागर॥तेणेंएकाजनार्दनीं आनंदमयसमाधानझाला॥द्वैताचाले शउरलानाहीं॥सच्चिदानंदरूपप्रत्यया सयेऊन॥समाधानपावले॥३॥

नीति.

सांडावरूनजाऊंनये॥सांचखाऊंनये॥ चोहाट्यांतराहूंनये॥कोणीयेक॥१॥ अर्कानघेऊंनये॥इमानसोडूंनये॥बे मानहोऊंनये॥कोणीएक॥२॥सज्जना शींविटूंनये॥नीचासबेंबाटूंनये॥तस्क रासीपुसूंनये॥कोणीएक॥३॥भक्तिमा र्गखंडूंनये॥कुभांड्यासीतंडूंनये॥खवळा सवेंभांडूंनये॥कोणीएक॥४॥सत्पुरुषा सीछळूंनये॥सिवेचागुंडाढाळूंनये॥के लानेमटाळूंनये॥कोणीएक॥५॥सद्गुरु सेवासोडूंनये॥कुळधर्मासीमोडूंनये॥

पापद्रव्यजोडूं नये ॥ कोणी एक ॥ ६ ॥ संपत्ति आलिया माजूं नये ॥ सभा देखून लाजूं नये ॥ अभिमानें फुगूं नये ॥ कोणी एक ॥ ॥ ७ ॥ असत्यवाद करूं नये ॥ खोटा संग धरूं नये ॥ भोचकासी मैत्री करूं नये ॥ कोणी एक ॥ ८ ॥ भलते भरीं भरूं नये ॥ कोणी एक ॥ ९ ॥ जन्मा आलिया स्वभावें ॥ कांहीं सार्थक करावें ॥ ऐसें मनीं विचारावें ॥ कोणी एक ॥ १० ॥ एका जनार्दनीं भावें ॥ संतचरणीं लीन व्हावें ॥ सदा हरिनाम उच्चारावें ॥ कोणी एक ॥ ११ ॥

जोहार.

जोहार मायबाप जोहार ॥ मी अविद्यानगरीचा महार साचार ॥ माझें नगर आकारास आलें कीं जी मायबाप ॥ त्यास हाचा करठेविले ॥ ते माझे बळें वर्तती चहूंकडे ॥ मलागां जिलीबळें ॥ अन्यायन सर्वांकीं जी मायबाप ॥ १ ॥ तुम्हीं अवघे एक माझा

लों॥ माझे घर मोडावयाचा मन सोबाके
ला॥ जरी माझें अगत्य असेल धन्याला
॥ तरीच मज लाठेवील कीं जी मायबाप
॥ ३॥ तुम्हीं अवघे संत सज्जन॥ रूपीं मि
ळालां परिपूर्ण॥ म्हणून माझें हेळण॥
करिता कीं जी मायबाप॥ ४॥ एका जना
र्दन म्हणे देवा॥ अविद्येचा संग मज नसा
वा॥ जन्ममरणा चा ठेवा॥ चुकवा कीं जी-
मायबाप॥ ५॥

जोहार.

जोहार मायबाप जोहार॥ तूं कोण्या गां-
वचा माहार॥ मज पुसाल जरी साचार॥
तरी परिसा कीं जी मायबाप॥ १॥ निराका
र माझा ठिकाणा॥ वस्तीसाठीं सोडिला जा
णा॥ कायापुरच्या खुणा॥ सांगे मत्या ऐका
जी मायबाप॥ २॥ मी पार्वतीच्या गळ्यां-
नीलहर॥ ईश्वराचा प्रियकर॥ तेथील ल-
सणीचा कारभार॥ सज्जन फराचे घरीं आ

सं. का. ०५
२४६८

हेकींजीमायबाप ॥ ३॥ वस्तीकरूं भर-
काशीची ॥ समस्तकुळवाडीनगरीची ॥
पैकायक्का थन्याची ॥ बाकीठेवूंनकाकीं
जीमायबाप ॥ ४॥ अखंडद्वारींपडलाअ
सतो ॥ नित्यप्रेमाचातुकडामागूनखातो
॥ सारेरात्रद्वारापासींजागतो ॥ नित्यथ-
न्यासीदुवादेतोकींजीमायबाप ॥ ५॥ शे
वटचीपडीझाली ॥ असामीबारा ॥ द्वाही
दिलीकेलाडांगोरा ॥ आज्ञाकेलीमजन-
फरा ॥ पीटम्हणूनकींजीमायबाप ॥ ६॥
पाहिलामनाजीबावाफिलवेखोर ॥ यानें
चालविलाथोरघोर ॥ आवरीबुयाजीबावा
आपलेंवारें ॥ नाहींतरी धनीकोपलकीं-
जीमायबाप ॥ ७॥ शिवाजीबावाम्हणेआ
म्हीं येथेंकशासकाय ॥ सर्वकारभारत्या-
चाचआहे ॥ त्याजवांचूनचालेलकाय ॥
त्याचेंत्यासविचाराकींजीमायबाप ॥ ८॥
शिवाजीबावाम्हणेआम्हीं येथेंपाहुणे ॥

आतांकोणाचेंदुखवावेंमन॥ ऐवढ्यांस्या सीचपुसणें॥ होईलकींजीमायबाप॥-॥९॥चिमाजीबाजीचेतरीवेधलेचथोम॥ सारादेनात्याचीचबोम॥ जन्मघेण्यासंगे सोम॥ नाहींकींजीमायबाप॥१०॥ रजतम सत्वालीकबाजी॥ सर्वउबारात्याचाचकीं जी॥ वडीलराखावेराजी॥ सत्वाजीबाजी कींजीमायबाप॥११॥ निवृत्तिप्रवृत्तिझा ली॥ तीनिवृत्तीनेंवाढविली॥ येरीअनुभ वासखुणआली॥ साधुसंतामानलीकीं जीमायबाप॥१२॥ प्रल्हादभाजीचवधरी॥ याचीवेगळीचभरभरी॥ आतांयाचे घरींयेरझारी॥ कितीगिणावेकींजीमा-यबाप॥१३॥ विकल्पमोटेसदाचित्तप्राण॥ तोपाहातोआपुलामान॥ जेव्हांबसेलतोंडा वरवाहन॥ तेव्हांडोळेपुसालकींजीमायबा प॥१४॥ अहंताजीमहाजनतो आपुलेचवळा ई॥ नगरनागवतेंयाचेचपायीं॥ पाहूंजातां

याचे परी कांहीं ॥ कवडी नाहीं कीं जी माय-
बाप ॥ १५ ॥ निंदाई अवाजीचे तोंड मोठें ॥ मा
गें मागें मोडिती बोटें ॥ म्यां म्हणितलें ह टा
कून बोलली सनेटें ॥ तूं कोण गे बडरवार कीं जी
मायबाप ॥ १६ ॥ आशा हे आवाजीचा चाका ॥
ज्यास त्यास घालिती डोळा ॥ नित्य मागतीन
व गोव्हा ॥ परी यावरी जड जाईल कीं जी माय
बाप ॥ १७ ॥ आलां घरें माझ्यानें हिंडवेना ॥ या
बायकांचें कर्तव्य कळेना ॥ यांसी आवरीलते
ब्राह्मणा ॥ म्हणावा कीं जी मायबाप ॥ १८ ॥ तु-
झी मागें मागें फार बोलती ॥ ही कळेल माझ्या
धन्यास वाली ॥ दरबारास जातां ॥ मोठें कठी
ण कीं जी मायबाप ॥ १९ ॥ खाल्यारानीं सांगत
गोष्टी ॥ येईल धन्याची आतां चिट्ठी ॥ पैका ल
काउठाउठी ॥ बाकी ठेवून का कीं जी मायबाप
॥ २० ॥ चालता पायांच्या रगडा वळली ॥ जव
तेरवां बासी नेऊन बांधिली ॥ मग तेथें आपु-
लास्वार्थी ॥ कोणी नसे कीं जी मायबाप ॥ २१ ॥

परीहादाहापाटलांचागांव॥पंचवीसमजां
नींहांव॥पन्नासांचेंनांव॥कितीसांगूंकींजी
मायबाप॥२२॥पांचामिळूनविचारकरा॥पं-
दाजवादाहातींधरा॥नाहींतरीपडेलचौऱ्यां
शींचाफेरा॥कींजीमायबाप॥२३॥मीनफर
आहेगादा॥तोडीनयमाच्यादादा॥उघडीन
वैकुंठीच्यापेठा॥नामकराडागर्जनकींजीमा
यबाप॥२४॥मीनफरनव्हेखोटा॥विघ्नेंलावी
नबारावाटा॥निस्राहतोंमुक्तीचियाचोहटा
कींजीमायबाप॥२५॥एकाजनार्दनींमाहेर॥
त्यानींकेलासारासारविचार॥मोडलाअवि
द्येचाथार॥परब्रह्मींवासकरणेंकीं०॥२६॥

महारीण·

जोहारमायबापजोहारथणी॥मीतोनिराका
रणीचीमहारिणी॥माझ्याधन्यासनिद्राला
गलीह्मणोनी॥मीसंतसभेसीआलेंकींजी
मायबाप॥१॥माझेधनीएकुलतेएकहोते॥
त्यासीमजवांचूनकर्मलननवतें॥मीराखेंदिव

सफिरतअसतें॥परीसत्ता त्याचीचकींजी
मायबाप॥२॥मनमागेंटाकून॥मीआलें थ
न्याचेमोहेंकरून॥थोरथोरटांगा धरून॥वो
ढूनआणिलेंकींजीमायबाप॥३॥वोढूनआ
णिलेकोणकोणसबळ॥त्यांचीनांवेंऐकातु
म्हीसकळ॥विश्वामित्रासारिखेवढिसाळ॥
वोढूनआणिलेंकींजीमायबाप॥४॥ऋषी
मध्येंपाराशर॥तोमजसवेंगुरगुरकरीफार
॥मगम्याकरूनदिवसा अंधःकार॥तोम्या-
टिवरीसीरतविलाकींजीमायबाप॥५॥ऋ
षीमध्येंमुनीएकनारद॥तोमसीकथींनव-
नारद॥त्याचाह्यारकेमध्येंउत्तरलामद॥सा
ठपोरेंव्यालाकींजीमायबाप॥६॥सर्वमा-
जीब्रम्हापरवड॥त्यानेंमांडिलीमजसंगेंहो
ड॥त्यावरघालूनकन्येचेंलिगाड॥तोम्या-
पत्तावीपाडिलाकींजीमायबाप॥७॥म्या
छळिलें व्यासाचें शुकदेवपोर॥त्यानेंमा-
झीनिर्भत्सनाकेलीफार॥मगकाढूनपाई-

चीपायज्ञार ॥ माझे नोंडावरहरली कींजी मायबाप ॥ ८ ॥ अशा अशांच्या अशा केल्या गती ॥ ये हवी घायां गेले नेणों किती ॥ मज नाग वेंड घडें करूनजिं कोंपाहाती ॥ त्यांचे तोंडीं माती पडो कींजी मायबाप ॥ ९ ॥ एकाजनार्दना विनंती करी ॥ जो करील पंढरीची वारी ॥ ते थें बळ न चले निर्धारीं ॥ येहवी बरी झाडे दिले कींजी मायबाप ॥ १० ॥

जोशी.

मी परात्पर जोशी ॥ हारासांगे न संत सभेसीं ॥ माझे वचन मानाले मानसीं ॥ तरी हद निश्चय सीं परिसावें नाना ॥ १ ॥ एका एकारा जेथ्री ॥ मजा मोकदम कारभारी ॥ थोटे महाजन चौधरी ॥ बरवी नगरी वसविली नाना ॥ २ ॥ राहाट काटाचे दिवस आले ॥ जागे सांडोनी फेरकेले ॥ मागें कष्ट बहुत भोगिले ॥ शेवटीं फळ आलें नरदेहासीं नाना ॥ ३ ॥ यापाठीं समागें बहुत आले ॥ जोशी भविष्य सां

गोनिगेले ॥ त्यांचे तुम्ही नाहीं ऐकिलें ॥ दगे
झाले थोर थोर नाना ॥ ४ ॥ काकाचे फेरे हो
ऊन गेले ॥ थोर नगराचे संहार झाले ॥ सा
च मानी माझ्या बोले ॥ जोडी केली आत्म-
युक्ति नाना ॥ ५ ॥ थेडा मांगाच्या मान्यता-
झाल्या ॥ उत्तम योनि भिके स लागल्या ॥
तेंऐ कामज जोशाच्या बोला ॥ उत्तम ले प
डले अधम घरीं नाना ॥ ६ ॥ नावकाय पा
टील बोवाचें ॥ पुढील भविष्य सांगेन सा
चें ॥ वचन ऐका मज जोशाचें ॥ तेणें तु-
झें समाधान होईल नाना ॥ ७ ॥ ग्रकाबा
यकोचीसंगत घडली ॥ तेणें तुझी महि
मा बुडाली ॥ जुनी भाकर सरोनी गेली ॥
गाठ पडली दरिद्राची नाना ॥ ८ ॥ तिचासंग
टाकी दादा ॥ बरवा चालेल तुझा धंदा ॥ साच
मानी माझ्या शब्दा ॥ सदा सर्वदा सुखी होसी
नाना ॥ ९ ॥ नावकाय आवाजीचें ॥ कल्याण हो
ईल बयाचें ॥ पुढील भविष्य सांगेन साच ॥ तरी

तुझें तेणें समाधान होईल बये ॥ १० ॥ बया-
आपा कां एक सांगतो मात ॥ टाक कुबुद्धि पा
हूं देहांत ॥ कारबारेपणा दोघांत ॥ स्त्रीपुरु-
षांत बहु गोडा बये ॥ ११ ॥ विघ्न दिसतें वरले
आळी ॥ नाडु पाहाती थोर थोरचळी ॥ पूर्वपु
ण्यें जाहली होळी ॥ फेरपाळी चुके जागे बये
॥ १२ ॥ दादाले कुरंडा ळी आई ॥ परंतु एक
च सुख देखिलें नाहीं ॥ आतां येथून पुढें पा
हीं ॥ सुख होईल तें एक बये ॥ १३ ॥ एकाले-
कीची सासुरवाडी ॥ अपार सुख देखशील
पुढी ॥ माझें वचन न को मानूं लबाडी ॥ स-
त्य तुज पुढें बोलतों बये ॥ १४ ॥ कुबुद्धीची कां
चोळी ॥ लेबूं न को काळी चोळी ॥ दुष्ट गलज्ञा
ळी सकळी ॥ एका नामें तुझ बये ॥ १५ ॥ विक
ल्प रंडदांचा मेळावा ॥ द्वैत लांब्याचा पाउंडु-
द्यावा ॥ स्नेह तेलाचा घट भरावा ॥ वोवाळून
द्यावा मज जोशा कारणें बये ॥ १६ ॥ विषम बु
द्धी चें नाणें ॥ वोवाळून द्यावें मज जोशाकार

णें॥ आपुलें निःशेष बरें करणें॥ तरी दान-
करी वेगें सीबये॥ १७॥ साच मानी माझ्या-
बोला॥ येथून तुझा शनिश्चर गेला॥ जन्मगु
रुचा पालट झाला॥ संग घडला साधुसंता-
चा बये॥ १८॥ पूर्ण जोशी जनार्दन॥ सूर्यवं
शीं रघुनंदन॥ तयासी अनन्य जालों शर-
ण॥ वंशउद्धरण तयाचा॥ १९॥

जोशी

येथून पुढें बरें होईल॥ भक्ति सुखें दोंद वाढे
ल॥ फेरा चौऱ्यांशीचा चुकेल॥ धनमोका
सी॥ १॥ मी आलों रायाचा जोशी॥ होरा-
एका दादानों॥ धृ०॥ मनाजी पाटील देह-
गांवचा॥ विश्वास नका धरूं त्याचा॥ घा-
त करील नेमाचा॥ पाडील फसी॥ २॥
मी वासना बायको शेजारीण॥ झगडा-
कुटीळ मोठी दारुण॥ तिच्या पायीं नाग
वण॥ घर बुडविसी॥ ३॥ मी एका जनार्दन
कंगाल जोशी॥ होरा सांगतों लोकांसी॥ जा

शरणसद्गुरूसी ॥ फेराचुकवाचौऱ्यांशी ॥ ॥ ४ ॥ मी आलोंयायाचाजोशी ॥ होराऐका दादानोहोराऐकादादानो ॥ ५ ॥

गारुडी:

आदिपुरुषनिर्गुणनिराधारकीयादकर ॥ मेरेगुरुपरवरदिगारकीयादकर ॥ जिन्ने मायाअजबबनाईउसबस्लादकी याद- कर ॥ गैबीखजीनाहमणादियाउससा हेबकीयादकर ॥ संतमहंतकीयादकर ॥ गुणीगुणवंतकीयादकर ॥ श्रीभगवं तकीयादकर ॥ जोगजुगतकाबाधातोडा शामदमकासिरपरसंबला छोडा ॥ सम तासोहिसुहावेतुरागुरुगारुडीबीरपु- र ॥ नैनंचारकीपऱ्हीमुद्रा ॥ कानफाडके खायेनिद्रा ॥ अनुहालधुनकुमुखबजावे ॥ नागसूरधनुगर्जेचलचलचलनिरंजनजल जंगलकीजिवड ॥ खेलनाहायमाडलटद्दष्टी सोखेल ॥ आबीकरुंगापेलतेरीमुंदीकातुंग

॥सापसेभुलेबिच्छुकिडेपरपंचकोटिपारि-
मो आनकरपडे॥चडेबडेजनावरपालेहारे
॥लाले,जरदे,उजले,काले,पीले,भलाबेभ
ला॥अभिमानजिवडेझूटमुठविणचु
लटे॥नहीकुडुतोब्रम्हांडकाटनदोरे॥दे
खोमियाहायहाय॥डंखमाराबेडंखमारा॥
सोबेडबेडेसोनहिउतारा॥जदगुरुग्यानका
लगायामोहरा॥जहरउतारामीयाबाजीगा
रीबाघाखेल॥हुंडीबागबडाअलबेला॥हा
तहालावेपावेहालावे॥भालेभालेलोकभु
लावे॥आवेहुंडीबाग॥बापबडाक्याबेटा
बडा॥बेटेआगेबापखडा॥गुरुबडाक्या-
चेलाबडा॥चेलेआगेगुरुबडा॥चेलातोम
ममहेलपरचडा॥धनीबडाक्याचाकर
बडा॥चाकरआगेधनीखडा॥सासबडीक्या
बहुबडी॥बहुआगेसासखडी॥बिबीबडीक्या
बांदीबडी॥बांदीआगेबिबीखडी॥निराधार
कीलेकेछडी॥बिबीखसमकेछातीपरचडीहैन

डाक्यामैबडा॥मेरेआगेतैखडा॥तैनही अलम-
छायहीं॥ग्यानीकुग्यानलगाऊलोभेकु-
अंधेकुउडाऊ॥ फूकमारुलोजाजाजाजा
॥बोधकेपहाडपरजाबेजा॥हां आनान-
हीजानानहीताहोजा॥मेरेसद्गुरुदाता-
कीइज्तीसीलकरी॥मूलमंतरहालमोप
करी॥जिदरिदवराउदरदवरीफेरदेखि
तोमरीमेरेसाल॥आबीकरूंगाखबुत्तर-
कातमासा॥बिनपरउडताहैखासा॥दे
खेतोअविंदकेखलीतेमेघुसा॥तोबाहेर-
केसाआवेगा॥आवबेआवबाहेरआव॥
जिसेनहीहातनापाव॥जिसेनहीगांवना
ठाव॥जिसेनहीरूपरेखानाभाव॥नाक
छुनहि॥धीरिधीरीतरीबीमंतरबोले॥लिं
गदेहकीगाठखोल॥एकबारऐसाखेल-
खेलु॥सोमेबडेबडेखेलेथे॥होतोयेक,ए
कुदो,दोकेतीन,तीनकेचार, चारकेपाच,॥
पाचकेपंचवीस,पंचकेछत्तीस॥छत्तीस

कायेकयेकवीनहोतीहोंएकाजनार्दनदे-
खा॥१॥

शकुन

निर्गुणनिराकारदादामाहुरमाझेंगांव॥श-
कुनसांगावया आलेयेमाईमाझेंनांव॥त
येनगरीवस्तीकेलीमी तरीआलेयेकभा-
वें॥ऐसामाझाशकुनदादाचित्तदेऊनऐ-
कावें॥१॥कैकायकैकायदुरीलमाझादेश
॥शकुनसांगावया आलेकलियुगास॥ब्र-
म्हाविष्णुमहेश पुसतीशकुन आम्हास॥
ऐसेंनिदानआम्हींसांगितलेंत्यांस॥२॥ध-
रित्रीआकाशमजदेखतांउत्पत्ती॥चंद्रसू-
र्यदादामजदेखतांहोती॥ब्रम्हाविष्णुमहे-
शमजदेखतांउपजती॥जेथेंआहेशिवले-
थेंआदिशक्ती॥३॥दाहीअवतारमजदेख-
तांझाले॥अकराहीरुद्रदादाहोऊनियांग-
ले॥ऋषीमुनीगंधर्वमजदेखतांचिझाले॥
ब्रह्माविष्णुमहेशमजदेखतांनिमाले॥४॥

अठ्ठावीसयुगेंझालींचक्रवती॥कौरवपांड
वगेलेदादाबहुनेणों किती॥छपन्नकोटी-
यादवगेलेकोणेंपंथीं॥तुम्हीआम्हीजाऊं,
मागेंकोणीनरहाती॥५॥पृथ्वीमध्येंदा-
दाएकविपरीतहोईल॥बहिणभावादोघां
जणांविवाहालागेल॥पांचावरुषाचीबा
ळाभ्रतारामागेल॥साहावरुषाचीनारीग
र्भिणहोईल॥६॥आणीकएकदादामाझा
ऐकावाबोल॥पृथ्वीवरुतावाराथोरझुंजा
टसुटेल॥थोरथोरदादापर्वतउडोनीजाती
ल॥अठराहीजातीएकेठिकाणीजेवती-
ल॥७॥कलियुगाचीदादाऐयकाबीथोरी॥
पुत्रहोईलपित्याचावैरी॥भ्रतारासोडोनी
घरोघरींफिरतीलनारी॥ऐसामाझाशकु
नदादाआयकानिर्धारी॥८॥आणीकएक
दादामाझेंआयकाउत्तर॥आकारजाईअ
वघाहोईलनिराकार॥जातीचंद्रसूर्यमगप
डेलअंधार॥धरित्रीआकाशजाईलमगके

चादिनकर ॥ ९ ॥ आणीक एक शकुन माझा-
आयका वेसंतीं ॥ तुम्ही मूळ पीठीं राहणें ना
व माझें आदिशक्ती ॥ अंबेचा व्यवहार आहे
आहे आदिमूळीं ॥ एकाजनार्दनी प्रसन्न झा
ली आदिशक्ती ॥ १० ॥

जोहार

जोहार मायबाप जोहार ॥ मी विठोपाटला
चा म्हार ॥ सांगतों सारासार विच्यार ॥ ऐ
का कीं जी मायबाप ॥ १ ॥ गांवलो पांचा पाट
लाचा ॥ पंचवीस म्हाराचा ॥ येथें साहाजणां
चा कारभार ॥ कीं जे मायबाप ॥ ज्याा धण्या-
चें हें शाहर ॥ त्या धण्यासी नाहीं जोहार ॥ अ
वघा वोढिती कारभार ॥ ऐजीकडे कीं जी मा
यबाप ॥ २ ॥ ऐजी चीचाडी फार ॥ सारा वो
ढिताती कारभार ॥ परी साहाजणांसी आधा
र ॥ ऐजीचाच कीं जी मायबाप ॥ ४ ॥ बाप तु-
ह्मी धण्यासी राजी राखा ॥ नाहीं तरी शेवटीं
होईल धोका ॥ मग कोणी राखा ॥ सोडविता कीं

जीमायबाप॥५॥कामाजीबाजीहु द्देदार
क्रोधाजीहासरदार॥याचेवेगळालेविचा
र॥ऐकाकींजीमायबाप॥६॥मदाजीबाजी
चेंवेगळेंबंड॥त्यासींमिळालालोभभावां
डु॥अवघ्यांनींमिळोनीथोतांड॥रचिलेकीं
जीमायबाप॥७॥गांवतोहातोचांगला॥-
परीयासाहाजणानींचनाशकेला॥तुम्हीं
हीत्यांसींमिळाला॥हेंबरेंकायकींजीमा
यबाप॥८॥परीतेराहातीलयेकीकडे॥शे
वटींगांठतुम्हासींचपडे॥मगइकडेनातिक
डे॥होनारकींजीमायबाप॥९॥ऐजीनेंयांस
कारभारदिला॥यानींचगांवाचानाशके-
ला॥शेवटींखाईलतुम्हाला॥हेंबरेंकींजी
मायबाप॥१०॥गांवांतीलतीनपांचथोर॥
पंचवीसत्यांचाविस्तार॥घडिघडीत्यांचा
समाचार॥घेतजावाकींजीमायबाप॥११॥
रयतीचेंफारहितकरावें॥सारियांसीआ
वरोनिधरावें॥धण्याचेकामासीरुजुअ-

असावें ॥ लागतें कीं जी मायबाप ॥ १२ ॥ तु-
म्हांस धण्यानें दिला गांव ॥ तुम्ही विसरला-
त्याचें नांव ॥ तलब आलिया लपाव याठाव ॥
मग कैंचा कीं जी मायबाप ॥ १३ ॥ तुम्ही ध-
ण्यासी करितां चोरी ॥ ऐजी कडे करी येरझा
री ॥ परी या साहाजणांसी सारी दोरी ॥ तुम
चीच कीं जी मायबाप ॥ १४ ॥ परी जेव्हां होई-
ल ठावें ॥ तेव्हां कळों येईल स्वभावें ॥ घडिघ
डि आपुलें हित करावें ॥ लागतें कीं जी माय
बाप ॥ १५ ॥ जेव्हां तलब होईल धण्याची ॥
तेव्हां तुम्हांस द्दत कैंची ॥ म्हणोनी साहाज
णांची ॥ भीड धरून का कीं जी मायबाप ॥ १६
आतां ऐजीची अस्था सोडा ॥ धण्याची बा-
की हळु हळु झाडा ॥ नाहीं तरी पायीं पडेल
खोडा ॥ प्रपंचाचा कीं जी मायबाप ॥ १७ ॥-
आतां आसो अवघी उपाधी ॥ धण्याची भे
ट घ्यावी आधी ॥ तें मी सांगतों सद्‌बुद्धी ॥ ए-
का कीं जी मायबाप ॥ १८ ॥ परी मी लाहानसा

दिसतोंमाहार ॥ मजवरी धण्याचाअरव-
त्यार ॥ बहुलधण्याचाप्यार ॥ मजनफराव
रकींजीमायबाप ॥ १९ ॥ सद्भावचांतीसी-
घ्यावें ॥ मजपाठीसींतुम्हीअसावें ॥ जेथेंध
णीयेतेघरठावे ॥ मजनफरासकींजीमा
यबाप ॥ २० ॥ श्रवणाचीधरावीवाट ॥ की
र्तनाचाचालवावाघाट ॥ विष्णुस्मरणाचा
संघाट ॥ आहेकींजीमायबाप ॥ २१ ॥ पुढें-
आहेविश्रांतीचेंस्थान ॥ सज्जनाचेंपादसे
वन ॥ दास्यत्वअर्चनवंदन ॥ ध्यानमार्ग-
कींजीमायबाप ॥ २२ ॥ तेथेंजातांनलगउ
शीर ॥ समीपजनार्दनदातार ॥ सख्याभ
क्तीचेंमंदिर ॥ आहेकींजीमायबाप ॥ २३ ॥
पुढेंआहेधण्याचेंघर ॥ तेथेंजाऊनकरावा
जोहार ॥ मीधण्याचाअसेमाहार ॥ अव
कीचाकींजीमायबाप ॥ २४ ॥ जेव्हां भेटी
होईलधण्याची ॥ तवनित्यदिवाळीसुखा
ची ॥ मगसर्वसत्तातुमची ॥ होईलकींजी-

मायबाप ॥ २५ ॥ जेथें आहेत धणी ॥ तेथें
जावें कोयां गणीं ॥ मग स्वभावें होईल मिळ
णी ॥ आत्मसुखाची कीं जी मायबाप ॥ २६ ॥
या मार्गें गेले थोर थोर ॥ नारदादि शुकेश्वर
॥ धण्याचे दरबारीं निरंतर ॥ रहातात कीं जी-
मायबाप ॥ २७ ॥ जे जे या मार्गीं गेले ॥ ते ध-
ण्यासी रुजु झाले ॥ जीवन्मुक्ती पावले ॥ ए-
कार्की जी मायबाप ॥ २८ ॥ जोहार मायबा-
प जोहार ॥ गव्हाची रोटी घृताची धार ॥ ध-
ण्यानीं पुरवावी अपार ॥ मजन फरास कीं
जी मायबाप ॥ २९ ॥ महार बोलतो म्हणून न-
न का जाऊं गर्वे ॥ नाहींतरी शरीर राहील हि
रवें ॥ आपुलें स्वहित होईल बरवें ॥ तें करावें
कीं जी मायबाप ॥ ३० ॥ बाकीसाठीं आपुली
मूळ भुई सोडाल ॥ पर मुलुखा जरी जाल ॥ त
रि बाकीचा निकाल ॥ नाहीं कीं जी मायबाप ॥
॥ ३१ ॥ धरा भाव भक्तीची कुळवाडी ॥ काढा शे
तांतील पेंडी ॥ नाहींतरी पायीं पडेल बेडी ॥-

अविवेचीकीं जीमायबाप ॥ ३२ ॥ हें काया पूरनगरी ॥ अम्हयानें रचिलीखरी ॥ त्याविवेकें जाणूनिबरी ॥ मनमिळणी कीं जीमायबाप ॥ ३३ ॥ एकाजनार्दनीं कुळवाडी-मोठा ॥ त्यानें बाकीसमारिला फाटा ॥ अखंड केला सीचादारवंटा ॥ मोकळाकेला कीं जीमायबाप ॥ ३४ ॥ अखंड केला सींरहाणें ॥ गुरुजनार्दनाचें हें चिंदणें ॥ सुखसमाधि असणें ॥ एकाकीं जीमा० ३५ ॥

दिवटा

जागेजागे या वाडियामध्यें जागे ॥ या वाडियाबाहेर जागे ॥ कितीयेक तळमळकरीत गेले ॥ हे चि खिंडाराचे खिंडार ॥ कोण्या गृहस्थाच्यापोटा ॥ कोणासदेवाच्यावांडा ॥ लोकरीकाढाबेसावया घोडा ॥ करीयाशब्दाचा आडामोडा ॥ तरी चलेकुराचा खळकीं राया ॥ १ ॥ पैलऌंकेचा नोहटा ॥ मीवाईक बोलिलों दिवटा ॥ तो रांडे

चारावणमेला ह्मणेहा दिवटा खोटा ॥ राक्ष
सांवाणीचबोलेतेव्हां राम अवतरला थे-
कचिखांडे ॥ दाहाशिरांची मुंडें ॥ विसाभु
जांचीखांडें ॥ त्यालंकेपुढं घोषमांडिले ॥
हैलगेगाढ्याळीचेद्वारीं ॥ दानइचकूनघा
नैकुथाइली ॥ ५ ॥ अनखिन त्याबायको
नच्याछंदें ॥ त्याहिरण्यकश्यपालाफुट
लाफांटा ॥ तोम्हणेहादिवटा खोटा ॥ इत
क्यामध्येंनरसोबाह्मनअवतरला ॥ डो
ळेफिरवीगरगरा ॥ दांतखायकरकरा ॥
कोंभाविकचकावला ॥ तैसाचकचका
वलाहालगेगांढ्याळीच द्वारीं ॥ देदान
मजदिवट्याला ॥ नाहींतरी नागवसीया
बोलाला ॥ आनखीन दानदे गावच्याजो
गाला ॥ ६ ॥ तेनेंविघ्नटळेल मनपाचक
नकीचादिवाम ध्यमनपाक घृतसोळा-
हातपाटावाचापासोडा ॥ दोडातोळासो
न्याचामाकोडा ॥ ऐसेंद्यावयादानयेकदा

ताजनार्दन ॥ इतर लंडी कायदेऊं जाणे ॥ ज्याला आकूकू पण विषयाचें ॥ एका जनार्दनाचा दिवटा ॥ भक्ती च्या वसविल्या पेठा ॥ सायुज्यता विनरदेहीं ॥ ४ ॥

जोहार.

जोहार मायबाप जोहार ॥ पाटील पांडे जोहार ॥ देसाई देशमुख जोहार ॥ काजी ये सरदार कोंडून राखिले कीं जी मायबाप ॥ १ ॥ उघडा उघडा नेत्रींची ब्रम्हकवाडें ॥ एका धर्मरायाचें प्रमाण निवाडें ॥ लेणें चुकतील जन्ममरणांचें सांकडें ॥ इमारतीचीं लांकडें रानो माळ होतील कीं जी मायबाप ॥ २ ॥ खडा फरज धर्मराज खरा ॥ तेणें कलिषा मारून केला चूरा ॥ माझे य न्याचें घरीं ॥ क भीम धी येले जा कीं जी मायबाप ॥ ३ ॥ अका बाईसाव कारीण मोठी ॥ कायापूर नगरी केली खोटी ॥ तीणें नरपांडिली त्यासी लुटी ॥ सेयें सुमने कायचा

लेकींजीमायबाप॥४॥ व्याहीजावयासी
म्हणेलेकरा॥त्यांसीघादित्तावूपसारव-
रा॥मलादेखूनलपतायेसकरा॥अंत-
काळींचाकरमींचकींजीमायबाप॥५॥
जावयासींवाढिलालूपलहीं॥मलाकांम्ह
णतांउरलेंनाहीं॥घरबुडलेयाचेपाईं॥-
प्रत्यक्षपाहीमीचकींजीमायबाप॥६॥
सकाळकोणीजाऊंनका॥मागीलबाकी
ठेवूंनका॥नाहांकएखादा धका॥बैसल
कींजीमायबाप॥७॥अविद्येखिडकीवा
टेगेला॥तोयमदूतेंधरोनीनेला॥लक्ष-
चैाऱ्यांशीमारथीमारथीला॥आईकाजी
मायबाप॥झाडालबाकीतरतुह्मीव्हाल
सुखी॥हेंसत्यलिहींलोकीं॥झेंडानौब
दलावालकीं जीमायबाप॥९॥एकाजं-
नार्दनींमाहारबोलेनकाजाऊंगर्वे॥मारि
तांअंगहोईलहिरवें॥सांगतोंबरवें॥कीं
जीमायबाप॥१०॥

बाजेगारी.

संसारबाजेगारीदेख॥दूरलगअंदेशाक रदेख॥जोकुचहोनासोकदोनचुके॥वहे वस्तालकीमदनामी॥आखरजमानी॥ यादिनकेशेबुरेहालहोवेंगे॥दुनयामेबडा बडातमासा॥बडेबडेकुन्नेरलगे॥विद्याअ विद्याबोलनायेक॥वहेवर्णुकेअनेक॥इ- सकाममेबडेबाजी॥जिसकुअंतनपाया ॥१॥अरेदेखदेखदेख॥पीरपैगंबरआ- वलिया॥सैदसादातविषयाकुसटे॥बा सनाउठनाहाटे॥अरेदेखदेखदेख॥दौड दौडदौड॥जबलगउजालातबलगदौड॥ अंधेरापडेगापीछेकछुनाचले॥आपसु आपबाजीनदे॥बुरेसटदेनाधंदे॥हरि- दासकेप्यारे॥रघुनाथकेबंदे॥कस्यान- भावे॥फाडफाडखावे॥बांदरासेरानहु- वा॥५॥तमासादेखतआलमखुषहुवे॥- दिलबांदरारजापाले॥तोमुकेचनाबाहेर

मले ॥ नानाविषयबासनाबाहरमेले ॥ उठ
उठबैठलेटलेटे ॥ कहुतो चुकाचिलेटे ॥ दि
लबांदराज्यातलब ॥ बाजगारीयेहीखेल
तोमेरानामकीहाहै अजबबात ॥ अव्व-
लमुजेनामचिनथा ॥ दरम्यानमेपेदाहुवा
सलखनसुखादबैठा ॥ वाहामुर्थउठाना
ठा ॥ ४ ॥ उसथबैठानिरखणकामारचेला-
या ॥ सलखनउसदेखतीसलखन ॥ बडे
माहाज्ञनद्वारीं ॥ कहनेलगेसलखनकाल
मासादेख ॥ वसलेमुजेनीलखनकात्मा
मादेखना ॥ जाहाहाहाहो ॥ अबबेबेबे ॥-
अलललल ॥ अततत ॥ वोहीहावावोही
हावो ॥ जोरहेजोरहेजोरहे ॥ लढगालढ-
गालढगा ॥ लढगासोपडेगापडेगा ॥ पडे
गासोचढेगा ॥ हुशारभाईहुशार ॥ भीत-
रथीहुशारतोसुखी ॥ बाहेरथाहुशारी-
तोबहुहुशारी ॥ ५ ॥ गुरुवडाक्याचेला
वडा ॥ बापबडाक्याबेटावडा ॥ बुद्धावडा

क्याजबानबडा॥जबानबडाकुतिलकवाची
वटीचढी॥उदभोकुभोमाने॥गुरुबडाक्या-
चेलाबडा॥चेलाबडातोचेलाबडा॥जोचेला
भोंवडेपनामेपडा॥गुरुकेबडाईसेचेलाबडा।
बापबडाकाबेटाबडा॥तोबापनामबेटाधरे
॥बेटीचाकरीबापचाकरबापकेशिरपरबेटा
चढे॥उसबदलबडेपना घडे॥जबानबडाया
बुड्ढाबडा॥बुड्ढाजागेहैमरेजाय॥जिवनाबहु
ललवानाहोय॥बुढापडेजबनाचढे॥इसब
दलबडेपनामेपडे॥५॥नजरकरनजरकर
नजरकर॥यारहोनजरकरनजरकरेगासो
जितेगा॥नजरकरेगासोहरेगा॥हारयादेना
जितालेना॥हुशारभाईहुशार॥हुशारहोक
रसंभालमैकेसीचोंधील्याउंगा॥मैने भल्या
भल्याकुचोधीदिया॥मैनेबडेबडेकुबेडाल
गाया॥देखदेखलमासामेरा॥मैबीभांडी
कुचोंधीदिया॥वोमृगीकेचों धनल्याया॥
ऋषीशृंगिकुचोंधीदिया॥वोनाचनीको-

दुमालल्याया॥ ६॥ वोपाराशरकुचोंधी-
दीया॥ वोदुर्गंधाकेख्यालल्याया॥ येकघ
डीमेतपगमाया॥ दुर्गंधासोसुगंधाकिया
॥ उसकेजगामेब्यासनिफजाया॥ वोमहा
देवकुबीचोंधीदिया॥ वोमोहनीकेदुमाल
ल्याया॥ ब्रम्हाकुबीचोंधीदिया॥ वोआपने
बेटीकुख्यालल्याया॥ मनाकर्तायादनपा
या॥ सारस्वतकुहेयालहवा॥ उतुमारेबि-
ष्णुकुबीचोंधीदिया॥ वोबृंदाकेस्मशानये
रीठाया॥ वोनारदकुबीचोंधीदिया॥ वोप
लरवम्यानेंनारदीकिया॥ अंघुलकरतप
रबडाया॥ साठबेटेकाहुकुमजनाया॥ वो
तुमारेअसलदेवजीसनामरूपनहीउस-
बडेदेवकुबीचोंधीदिया॥ आधीओरत-
आधामरदकिया॥ आपसोआपसोबतला
या॥ ७॥ रहेरहेरहेचिपरीकेरहेजा॥ आपने
जगामेरहजा॥ जगाछोडकरजा॥ नजावगा
तोयताामारमारू॥ मारतेमारतेमारलेडांगा

रा॥ऊपरथिळकुटेगा॥दातनिकसकर
पसरेगा॥डांगातुमकेपेटकुजावेगा॥इ-
सबदलगुमरपनादुरकर॥मौजदकुयाद
धर॥धरेगासोएसीधर॥विषयाकुमुस
लमबीसर॥देखदेखदेख॥लढुनकोल
ढुनकोलढुनको॥चोंधीकीजगालढुन-
को॥वाहालीज्यापडूनको॥उसजगालीड
पडेगा॥८॥तोमरगतेकीसीरचढेगा॥
तोकालकाफासापडेगा॥वोतुजेकेंउचि
पछाडेगा॥इसबदलविषयाकुलढून-
को॥हमारादाताकुचेदेतानही॥इसब
दलहामकुविषयाकुलढतहे॥वाहाबडे
बडेजनराजद्वारिबैठेहे॥कुचदनासोआ
जदेनाकादीनहे॥दिलच्याहासोदेवो॥कु
चमथीनामबोले॥दिलकीगाठखोले॥
आखबतकुकामआवेगा॥उसखैरात-
परहातचलेचीपबैठे॥मुंदीहालावेकु-
चकामनही॥जाहासोदिलदेवेगा॥तोनि

जमोजकु पावेगे ॥९॥ सुखशांति करवे
साचेगें ॥ भीरतिकेतिमेवसावेगे ॥ ब-
ड्याबड्याकी बोलेबढाई ॥ ऐसा कुचदेवो
ना ॥ चीपबैठमुडीहालावेकुचकामनही
॥ ऐसाकुचदेवौजोखातेपीतेभरेभरया-
सोकुबहुनासरे ॥ पोंगड्यादिगड्याकुख
नापुरे ॥ सबलियाजमकुबसुकर ॥ ऐसाकु
कुचदेवानायक्यादेवेगेबिच्यार ॥ इतला
दिलाभीकुमंगनकुगया ॥ उसथीदौलत
कांहां कीहेलदिनेलीया ॥ इगानपरदुगा
निदुगानिपरतिगानि ॥ जिसकेतिसरेघ-
रदुगानि ॥ परतीरुकायकदेवेगेबिचारे
॥ तोमेरेदालेकेसहे ॥ हासारातशादेख
ना ॥ तोहामाराचुलेना ॥ हामकुकुचदि
लदेना ॥ येतोबहुतमुस्कलहैहमणा ॥
देनानहीभोजराजादेषकनही ॥ बिक्रम
देषकानही ॥ इंद्रदेसकानही ॥ कुबेरदे-
सकाइतनादेवलीपेटभराभरलेवे ॥ ये,

क्यादेवेगेबिचारे॥१०॥लोमेरदाताकै
सेहै॥दिलदर्यावमोहूजुदभर्याव॥उ
नेआपनाकरधर्याव॥उनकेसंतकथेमे
मेराजीतरबचलता॥उन्हेथीमेराजेना
बाकउसखेलता॥उन्हेथीमेराजीवजीव
ता॥उनकुमंगनाक्याबाला॥काटसक्या
नजरकरोनजरकरोयाईहोनजरकरो॥
नजरकरेगासोजीलेगा॥नजरकरेगा-
सोहारेगा॥हारयादेनाजीताले ना॥अ
व्वलएकएककेदोदोकेतीनतीनके पां-
चपांचके पंचीसगा॥कलकेहलदेसबा
राधंधराबीस॥वल्लेसहीज्ञानपांचकेप
चीस॥वादीकासापकीया॥भल्याभ
ल्याकुबडेबडेकुउन्हेल्याईमाया॥बीन
लदेयाउन्हेजगात्रभुलाया॥१५॥गाफ-
लकहूलतमेरीमाया॥गुरुकाबोधऐसा-
पाया॥ऐसीहामारीज्ञानीगाये॥बोको
यचागकुरवाये॥अहंकारसापलटेना-

चढे ॥ मुवाजैसा चिपकाची पडे ॥ परका खबूतर खबूतरका भी परवो बाला वहि दुरकर ॥ परवबीन एक हंस कीया ॥ ऊ- ड़ैचढे बिन सत्यलोक कुगया ॥ सनका दिक कीकाढी माया ॥ मुख्यमुख ब्रम्हा हुशार किया ॥ उन्हे हंसनै बडा तमासा- किया ॥ ब्रम्हासन थी मुंड मुडाया ॥ आ- पैभी वावाहा छपी खाया ॥ हुशार देखो नजीक चिपाया ॥ एक एकमो अनेक अने कमो येक ॥ येही देखना मेहु शारीरा दे- ख ॥ वाहा नही देखना दुख येही खेल खे कते समाधि सुख ॥ एका जनार्दनी जग- समझाइस बाजागे भिलदरू ॥ देख फे रिस्तो आज बबात पेगंबर कहे ॥ सदर- हा मन येही तमासा सिद्ध देखे ॥ जो दे- खसो जुदा नही देख ॥ एका जनार्दनी बै सक बाजे गारी एन लहक ॥ १२ ॥

सरोदा

डुगडुगडुगडुगो निजाणे ब्रम्हयुग ॥ अ-
होस्या अहं ममते च्या पोटीं ॥ न काकीं-
जी धावूं ॥ १ ॥ अहोस्या अहं ममते च्या पो
टीं ॥ संभवल्या ब्रम्हांड कोटी ॥ त्याचीस
मूळ सांगे न गोष्टी ॥ माझे सरव ध्याचे-
वचन ॥ एकाकीं जी राजा नो ॥ २ ॥ मी नि
जानंद पुरीचा रहिवासी ॥ धांवो नि आ
लों तुम्हा संतापासीं ॥ शकुन सांगावया
परियेसीं ॥ एका श्रवणासी सावधराजा
नो ॥ ३ ॥ मी जें बोलणें तें बोल ॥ तें समुद्रा
परीस खोल ॥ धरी अबोलणें तें बोल ॥-
इंद्रियां बोल असाध्या ॥ ४ ॥ आतां सांग-
तों येक शकून ॥ सर्वांगाच करोनी कान
॥ श्रोते व्हावे सावधान ॥ निजात्म खुण
पावोनी ॥ ५ ॥ मूळींची जे स्फुरली अहं
ता ॥ ब्रह्मींची सांगे न समूळ वार्ता ॥ अ
व्यक्ती झाली लखता ॥ माया नित्य लया-
नांव ॥ ६ ॥ अहोस्या मायेचिया कुशीं ॥ ७

सत्तिझालीत्रिगुणांसी ॥ तेवियेअका
रउकारमकारासी ॥ अर्धमात्रेसीओं-
कार ॥ ७ ॥ अकारभूमिकाविक्षेपला ॥ उ
कारींजाणगलायाला ॥ मकारासलीन
ता ॥ सुलीनअर्धमात्रीं ॥ ८ ॥ अकारींर-
जोगुणाचीवस्ती ॥ उकारींतैजसम्हण
ती ॥ मकारींप्रज्ञाअभिमानीबोलती ॥
प्रत्यगात्म्याचीवस्तीअर्धमात्राची ॥ ९ ॥
अकारतोऋग्वेदजाण ॥ उकारयजुर्वेद-
प्रमाण ॥ मकारींसामवेदओळखण ॥
अथर्वणजाणअर्धमात्रीं ॥ १० ॥ ऐसाह्य
ओंकार ॥ विस्तारसांगितलासविस्तर ॥
जाणोनिअर्थसार ॥ सुखीसुखरूपअ-
सावें ॥ ११ ॥ आतासांगतोंयेकशकुन-
बरा ॥ कांहींमजसरवद्यासदानकरा
॥ दानकरालतरीसोयधरा ॥ चौऱ्यां-
शीलक्षफेरालयालकींजीराजानो ॥
॥ १२ ॥ कल्पनेच्चेंकाळेंचिरगुट ॥ मीपण

चेंबां घोनि मीट॥विषयवासनेची मोडी
निगांठ॥कांहीं दान श्रेष्ठ मज करा॥१३॥
आकाशाची घेऊनि घाटी॥त्रिगुणलेल
भरूनी नाटीं॥दान करितां उठाउठी॥वो
खटीपीडा टकेल कीं जी राजा नो॥१४॥-
म्या शकुन सांगितला जन करा या प्रती॥
त्याची कैशी झाली देहस्थिती॥देहीं चअ
सोनि विदेही ग्रासी॥ या शकुनाचें नि की
जे राजा नो॥१५॥आणखी ऋषेश्वर थोर
थोर॥वसिष्ठादि विश्वामित्र॥सनकादि
कपाराशर॥याच विचारें नांदले कीं जी-
राजा नो॥१६॥आणखी संत महंतादिप
ती॥याच विचारें नांदले किती॥अल्पही
करितां त्यांची संगती॥न पवे जन्म मृत्यू-
ची गली कीं जी राजा नो॥१७॥निवृत्तिसो
पान ज्ञानदेव॥तेनांदले याचि वैभव॥
खेचर विसोबा नामदेव॥चांगावटेश्वर
कीं जी राजा नो॥१८॥परसा भागवत गोरा

कुंभार॥चोखामेळामाहाररोहिदासच्यांभार॥जुल्हाईकबीरकरितीविच्यार॥शकुनाचेनीराजानो॥१९॥आजियेकबायकोचासंगखोटा॥इनेंभुलविलेंश्रेष्ठश्रेष्ठा॥थोरथोरपडिलेआव्हाटा॥भुललेवाटखहिताचाकींराजानो॥२०॥जोकांसृष्टींकरितांचतुराननन॥इच्छापरत्लागलांचिजाण॥स्वकन्येसींदेखोनिआपण॥तोहीजाणवेडावला॥२१॥जोकांविष्णुसृष्टीपाळिता॥त्याचीकैसी झालीअवस्था॥तोहीझालालोळता॥वृंदेच्यास्मशानींकीराजानो॥२२॥जोकांश्रेष्ठईश्वर॥तोहीझालामोहिनीचाकिंकर॥याबायकोचा पदर॥लागतांहरिहरब्रम्हावेडेजाहले॥२३॥याकरितांसंगनका धरूइच्छा॥बोलऐकामजसरवदेयाचा॥माझियाबोलाविश्वासाचा॥तोपरब्रह्मींचारहिवासी कींराजानो॥२४॥डाकुलतांझालाव्यालता॥परंतु

नयेबोलावितां ॥ निर्मळ नदी वाख्नव्यला
॥ झालाडाकुललाकींराजानो ॥ २५ ॥ ए-
काजनार्दनाचाएकुललाएका ॥ शकुन
गांठीबांधिलेदेखा ॥ तेव्हांसाधिलीसत्व
भूमिका ॥ परमार्थ फुकाहालाआला ॥
॥ २६ ॥

वेद.

श्रीकृष्णमायाजीपाहे ॥ तेमीझालेकई
काये ॥ कईकायदेवाचेंअंग ॥ कईकाय-
झालेंजग ॥ कर्मब्रम्हरविभाग ॥ त्यापासो
निकळोआम्या ॥ १ ॥ गोरीआईओ आम्या
॥ सांवळ्याइवोआम्या ॥ बरव्यानामाचा
आम्या ॥ बरव्यारूपाचीवोआम्या ॥ २ ॥ शू
ळगुळाईओआम्या ॥ मसाइवोकसाइ
वो ॥ वाराइवोनरसाइवो ॥ वामनाइठेंगना-
इवो ॥ परसाइवोरामाइवो ॥ ३ ॥ कृष्णाई-
वोबोधाइवो ॥ काळकाइवो ॥ गंगाइवोभा
गाइवो ॥ रेणुकाइवोगडबडाइवो ॥ चांगुणा

इवोतुकाईवोआम्या ॥ ४ ॥ कायतुझ्या
भयाचेंसादपाहे ॥ सांगणेंबोलणेंनचले-
शमाये ॥ तुझ्याजीविचेसांगेन ॥ तूंज्यापु
सीलतेंसांगेन ॥ तुझ्यामनींचेंसांगेन ॥ जें
सप्तपाताळींखालीतेंतुचतुजमाजी ॥ तें
चमजमाजी ॥ कायधमकघेऊनबसली
सगेधमकटी ॥ तुझ्याधण्याचीआसक
रीन ॥ कींकाकणाचीचाडधरीन ॥ थुःतु
झ्यातोंडावरी ॥ थुःतुझ्यालोभावरी ॥ श
कुनसांगेनतें ऐक ॥ काळीयाईवोआम्या
॥ ५ ॥ मागूल्याबुरुगुंडा ॥ मागुल्याबुरगुंडा
॥ नीटकेल्याबहुतरांडा ॥ तेंसीनव्हेमी-
कईकाये ॥ निजज्ञानकरंडा ॥ काळीकाई
वोआम्या ॥ ६ ॥ नमीकानडीभाषा ॥ के-
ळीवशीप्रशा ॥ शकुनकेळीशकुनकेवि
सा ॥ इवोनमोआर ॥ गीडबीडआम्या ॥ बी
डद्याळ्यावा ॥ गन्मोउहोऊगेआम्या ॥ ७ ॥
गंदिनेधनान्नेलमिन्नेगबीनेहाडव्याण ॥

आडव्याडामोहोशालुडा॥काळीआईवोआ
म्या॥८॥नमोतैलंगदिशा॥मच्छमच्छभाषा
॥सरावेमुसलछोपेआम्या॥९॥मीचितउ-
नाळु॥कइयाळु॥नइयाळु॥खरवठाये॥का
ळीआईवोआम्या॥१०॥कईकायकईकाय
॥शकुनसांगेनतेऐक॥कईकायकईकाये॥
नकळेब्रह्मादिका॥कईकायशृंगिखोटी॥क
इकायकइकाय॥सत्यसांगेनगोष्टी॥जीव
शिवापाडिलीमिठी॥एकाजनार्दनाच्याको
टी॥काळीआईवोआम्या॥११॥

आरतीएकनाथाची.

आरतीएकनाथा॥महाराजासमर्था॥त्रि-
भुवनींतूंचिथोर॥जगद्गुरुजगन्नाथा॥धृ॰
एकनाथनामसार॥वेदशास्त्रांचेगुज॥सं
सारदुःखनासे॥महामंत्राचेबीज॥आर-
ती॰॥१॥एकनाथनामघेतां॥सुखवाटलें
चित्ता॥अनंतगोपाळाची॥धणीनपुरेगुण
गातां॥आरती॰॥२॥ समाप्त.

याबुकांतील अनुक्रमणिका

१ अर्जदास्त. २ अभयदान.

३ जोहार. ४ महारीण.

५ बाजेगारी. ६ वैदु.

७ ताकीदपत्र. ८ नीति.

९ जोशी. १० गारुड.

११ सरोदा. १२ एकनाथाची अ-

हे पुस्तक पुण्यांत दत्तप्रसारक छा०

छा० तारीख १ नवंबर सन १८८२

२९८

॥ श्री ॥

अथपदेंप्रारंभः

भाग

२

॥ श्री ॥

पदें भाग २ रा प्रारंभः

पद १

वंदूं देव गजानन रे ॥ वंदूं० ॥ धृ० ॥ सकळारंभीं आदि ज्याचें ॥ करिती पूजन रे ॥ १ ॥ ज्याचे स्मरणें हरतील विघ्नें ॥ पूर्ण दयाघन रे ॥ २ ॥ देव गजानन गौरीनंदन ॥ विघ्नविनाशन रे ॥ ३ ॥ मोदक भक्षण पिंवळें वसन ॥ मूषकवाहन रे ॥ ४ ॥ ज्याला ध्यातां स्वस्वरूप जाला ॥ गोसावीनंदन रे ॥ ५ ॥

पद २

माया रे अनिवार ॥ हरि तुझी ॥ धृ० ॥ षडरिपु वैरी मजला गांजिती ॥ कसा करिल भवपार ॥ १ ॥ पाहूं जातां अंत न लागे ॥ शेषादिक थकले फार ॥ २ ॥ बाळकृष्णीं कृपा केली ॥ दास विनवी वारंवार ॥ ३ ॥

पद ३

सं. कां. ग्रं. २५५९८

भलेहोब्रंह्मविचारकरा॥ धृ०॥ नश्वरमानुनिहेंभव वैभव॥ कांहींवैराग्यधरा॥ १॥ भलेहो ॥ श्रीगुरुच्याचरणीशरणांगतहोऊनिमोहहरा॥ भलेहो० ॥ २॥ अनंतह्मणेमनींनिजगुजचिंतुनी॥ मीपणहें विसरा,भलेहो०॥ ३॥

पद ४

साधननामचीसार॥ यायुगींसाधन॥ धृ०॥ नलगेभिक्षानलगेशिक्षा॥ नलगेविपिनविहार॥ यायुगींसाधन॥ १॥ उच्चारितांतत्क्षणिची॥ होयवांछित अर्थविचार॥ यायुगींसाधन॥ २॥- बोलेरेहरिकरीसेवकज्याचे॥ सुखीकरीमगसंसार॥ यायुगींसाधननामचिसार॥ ३॥

पद ५

सबमोरेआसनमेंनंदलाला॥ धृ०॥ मोहनीमूरत सांवलीसूरत॥ राजीवनेनविसाला॥ १॥ अधरसुधारसमुरलीबिराज॥ औरवैजयंतीमाला

॥ २ ॥ मुगुटमकराकृती कुंडल ॥ औरत तील-
कभाला ॥ ३ ॥ क्षुद्रघंटिकाकटपरविराजत ॥ उ
पशब्दरसाला ॥ ४ ॥ गोकुळवासीमुखकोसागर
॥ भक्तवत्सलप्रतिपाला ॥ ५ ॥

पद ६

हरीतुमकाहेकुप्रीतलगाई ॥ धृ० ॥ प्रीतलगाईप
रमदुःखदिधो ॥ कैसीलाजनआई ॥ हरितु ॥ १ ॥
गोकुळछांडुंमथुराकेजायुं ॥ वामेंकौनबडाई ॥
ह० ॥ २ ॥ मिराखेप्रभुगिरीधरनागर ॥ तुमकुनं
दद्दुवाई ॥ हरितुमका० ॥ ३ ॥

पद ७

माझेंवृन्दयशोदेला ॥ कोणितरिसांगाहो ॥ धृ० ॥
मजलाह्मणतोरामकिरात ॥ सांगतफिरतोगोप-
वनांत ॥ पुकारकेलियाशहरांत ॥ एकदांघरांतये
ऊंदे ॥ १ ॥ आत्मांनकरींमीकरकर ॥ खाईनको

रडीच्च भाकर ॥ तुझ्याह्मणवीत सेंचाकर । येलोक रघेमजला ॥ माझें० ॥ २ ॥ लागलीभूकयशोदे फार ॥ माझातुजवर सारा भार ॥ किती तरीआ ठवूं वारंवार ॥ नाहींथारमजलागीं ॥ ३ ॥

पद ८

संतउदार कसेपहाहो संतउदारकसे पहा ॥ धृ० ॥ दर्शनमात्रें पावनकरिती ॥ परिसींलोहजसें ॥ १ ॥ ज्ञानपणें हें सांडुनिसगळें ॥ दाहिं कर्पूरजसे ॥ २ ॥ चरणामृत पाजुनिदासा ॥ लाविती ज्ञानदशे ॥ पहा ॥ ३ ॥ वंदीमाधव अमृतचरणीं ॥ देती ज्ञानदशे ॥ ४ ॥ संतउदारकसे ॥ ० ॥

पद ९

जगजीवनदीनदयाळारे ॥ धृ० ॥ नित्यनिरंजन-सज्जनसज्जन ॥ भक्तजनप्रतिपाळारे ॥ ज० ॥ ॥ १ ॥ दीनतुझें नुमजेमजसाधन ॥ अंगीकारकरीं

निजबळारे ॥ जग० ॥ २ ॥ दुस्तर हा भवसागर पा मरडौंशितरोयमकाळा ॥ जग० ॥ ३ ॥ दीन तुका विनवी कर जोडुनी ॥ नाम तुझें जन पाळारे ॥ जग० ॥ ४ ॥

पद १०

रघुनंदन राम भजावा रे ॥ धृ० ॥ जाणसी नूं क्षणभं गुर वैभव ॥ जाणुनी बंधन जीवा रे ॥ रघुनंदन ॥ १ ॥ जाणसी तूं क्षण नंदन गायन ॥ शरण जाऊं गुरुदे वा रे ॥ रघु० ॥ २ ॥ गौरीपति प्रीति धरावी ॥ थोरत पाचा धांवा रे ॥ रघु० ॥ ३ ॥ अक्षय वैभव दायक राघव ॥ तारक मंत्र जपावा रे ॥ रघु० ॥ ४ ॥

पद ११

कैशी जाऊं कुंजवनीं आहे श्याम ॥ धृ० ॥ गोरस घे उनि मथुरेसी जातां ॥ अडवूनि मागे लदास ॥ कै० ॥ १ ॥ नवयौवन मी कुलवधू नेटकी ॥ आहे हरि बहुत

उद्दाम ॥ केशी० ॥ २ ॥ निबिड तरूवरी जाऊनि बै-
सतो नाहीं तया दुसरें काम ॥ के० ॥ ३ ॥ जयराम
जयरूत अंकित ह्मणे प्रभु ॥ मज दास्य वी निज-
धाम केशी० ॥ ४ ॥

पद १२

भजो रे भया गोविंद राम हरी ॥ ध्रु० ॥ जप तप साधन
कछु नहीं लागत ॥ खरचत नहीं गठरी ॥ भजो रे ॥ १ ॥
संतत संपत सुख का ही कारन ॥ जासे भूल परी ॥ २ ॥
कहत कबीरा जाके राम मुखीं नहीं ॥ वो मुख धूल भरी
॥ भजो० ॥ ३ ॥

पद १३

झूलत राधा संग ॥ गिरिधर झूलत राधा संग ॥ ध्रु० ॥
अबीर गुलाल की धूम मचाई ॥ भर पिचकारी रंग ॥
गिरि ॥ १ ॥ लाल भई बिंद्रावन जमुना ॥ केशर चुवात
रंग ॥ गिरि० ॥ २ ॥ नाचत ताल धपधर सुरवर ॥ धि

मधिमबाजेमृदंग ॥ गि० ॥ मीराकेप्रभूगिरिधरना
गर ॥ चरनकमळकूदंगगिरि० ॥ ४ ॥ ॥

पद १४

नकोनेऊंभगवानअक्रुरानकोनेऊंभगवान ॥ धृ० ॥
वृंदावनींच्यासकळजनाशींदेयेवदेंजिवदान ॥ अ
क्रुरानकोने० ॥ १ ॥ मायबापहिहंबरफोडित ॥ हरणी
धेनुसमान ॥ अक्रुरा० ॥ २ ॥ घातकरूइच्छिकंसा
सुर ॥ केवळमूर्तिलहान ॥ अक्रु० ॥ ३ ॥ करजो
डुनीविनवीसूत ॥ करीवच्चनासीमान ॥ अ० ॥

पद १५

कृष्णरत्नमाझेहातींचेंकोणीनेलेंरे ॥ नेणोकोण
तेंहेंकर्मआडआलेंरे ॥ धृ० ॥ १ ॥ स्वर्गींदेवगंध
र्वरडतातीरे ॥ पशुपक्षीभूमीवरीलोकतातीरे ॥
॥ २ ॥ जावेंकैसेंयेथोनीगोकुळांतरे ॥ जेथेंनाहीं
माझाकृष्णानाथरे ॥ ३ ॥ दीनानाथापावेदेईभे-

टीरे ॥ दासापाहे करुणादृष्टीरे ॥ ५ ॥

पद १६

हरिलाखवरेंचनेतिलकाय ॥ कोणि तरि सांगाहो ॥ ध्रु० ॥ रडतीगाई आणिगोपाळ ॥ करितिसर्वहि हळहाळ ॥ आलाअक्रुर हाकाळ ॥ माझा बाळखाया ला ॥ १ ॥ ह्मणतीजनयालाअक्रूर ॥ परिहाफारचि दिसतोक्रूर ॥ नेतो हरिलामेलादूर ॥ हीहुर हूरस र्वांला ॥ २ ॥ लहानकोमल बालक फार ॥ नाहीं गेलायमुनेपार ॥ फिरेल कोठें दारोदार ॥ नाहींथा रदोघांला ॥ ३ ॥ याला ह्मणतियशोदानंद ॥ मथुरे नेऊं नकोगोविंद ॥ तेथेंकरिल नानाछंद ॥ नाहीं बंदकोणाचा ॥ ४ ॥ कृष्णावांचुनजे संसार करिति लसर्वहि तेनिःसंसार ॥ जरी हरि आहेचोर जार ॥ करिलभवपारप्रेमेला ॥ ५ ॥

पद १७

तुजबिनमोरीकोनखबरले॥ गोवर्धनगिरिधारीरे ॥धृ०॥ मोरमुकुटपीतांबर शोभे॥ कुंडलकीछबन्यारीरे॥ १॥ भरीसभामेंद्रौपदीठारी॥ राखोलाजहमारीरे॥ २॥ मिराकेप्रभुगिरिधरनागर॥ चरणकमलबलहारिरे॥ ३॥

पद १८

राम नाम तूं भजरे प्यारे॥ कायकुमगुरी करिता है॥ राम०॥ कचिमटिका बंगला तेरा॥ पावपलखमें गिरिता है॥ १॥ बमन होकर पोथी वाचे॥ स्नानतर्पन कर्ता है॥ तीन बखत स्नान करत है॥ योंक्यासाहेबमिलता है॥ रा०॥ जोगी होकर जटा बढावे॥ हालमस्तान रहाता है॥ दोनो हात शिरपर धरके॥ योंक्यासाहेबमिलता है॥ ३॥ मानभाव होकर कोरे कपरे॥ दाढीमुशीमुंढता है॥ उलटी लकरी हातमे पकरी॥ यौंक्यासाहेबमिलता है॥

राम० ॥ ४ ॥ मुलना होकर बाग पुकारे ॥ वो क्या साहेब बहिरा है ॥ मुंगिके पावमे घुंघरु बाजे ॥ वोबी अल्ला सुनता है ॥ राम ॥ ५ ॥ जंगम होकर जंग पुकारे घर घर फेरी फिरता है ॥ शंख बजा कर भीख्या मागे ॥ यौं क्या साहेब मिलता है ॥ ६ ॥ कहत कबीरा सुन भई साधू ॥ मन की माला जपता है ॥ जो अस्ले से ध्यान धरे न है ॥ उनकू साहेब मिलता है ॥ रामनाम ॥ ७ ॥

पद १९

कृष्णा करो जजमान प्रभु तुम ॥ धृ० ॥ जाकी कीरत बेद बखानत ॥ साखी दे त पुरान ॥ प्रभु ॥ १ ॥ मोर मुकुट की पीतांबर शोभत ॥ कुंडल झुळकत कान ॥ प्र० ॥ २ ॥ मीरा के प्रभू गिरिधर नागर ॥ दे दर्शन को ध्यान ॥ प्रभु तुम कृष्णा० ॥ ३ ॥

पद २०

सं. काव्य

निरधनकोधनरामहमारो ॥ धृ० ॥ खातनखर-
चतचोरनलूटत ॥ साटे आवतकाम ॥ हमारो
॥ १ ॥ दीनदीनहोतसवाईदिरी ॥ खरचतक्यौं
नहिदाम ॥ हमारो० ॥ २ ॥ सूरदासप्रभुमुखसो
थावन ॥ औरसकोनहिंकाम ॥ हमा० ॥ ३ ॥

पद २१

कायकरिल तुजकाळतरी ॥ धृ० ॥ श्रीहरीनामा
चियेकंठींधरिसिलजपमाळ ॥ तरी ॥ १ ॥ जं-
न्मुनिव्यर्थचिमेलोंऐसी वागविसी हूळहाळत
री० ॥ २ ॥ रामपदांबुजा वांचुनीदुसरीं ॥ वा-
टतसेसरसाल ॥ तरि० ॥ ३ ॥

पद २२

माझानिरोपयशोदेला ॥ कोणि तरि सांगा हो ॥
धृ० ॥ कृष्णातूंनावडतावाळ ॥ क्षुधितद्वारिं
जोगोपाळ ॥ त्यावरीहोऊनिपूर्णकृपाळ ॥ अ

पुलें बाळ ह्मणवीसी ॥ १ ॥ यशोदा तुझी नोहे मा-
य ॥ शिवून को ह्मणतो बंधूराय ॥ कोण देईल दहीं
तुपसाय ॥ यासि उपाय काय करूं ॥ २ ॥ नाहीं
मागत तुप साखर ॥ दे मज कोरडीच भाकर ॥ तु
झा म्हणवीतसें चाकर ॥ काहीं निकर होऊन को
॥ ३ ॥ ऐकुनि हा कयशोदा माय ॥ आली धांवत जै
शी गाय ॥ वत्साविरहित दुभेल काय ॥ हं बरे धा
यमो कल्लुनि ॥ ४ ॥ कृष्णा वाहातसें तुझीच आ
ण ॥ तूस न माझा गुणनिधान ॥ तुज वरउतरू
न सांडिन प्राण ॥ अमृत समान मज भासे ॥
॥ ५ ॥ ॥ ॥

पद २३

रामा कौतुक पाहासी काय ॥ उद्धरीं सुनि दारा ॥
धृ० ॥ अज्ञानें घडलें पाप ॥ को पुनि मुनिनें दि
धला शाप ॥ सरव यादूर करीं संताप ॥ तू माय बाप-

दीनानाथा ॥ १ ॥ करितीस्फुरवरजयजयकार ॥ मु
निजनआलिंगितीवारंवार ॥ जालेमजवरीबहु-
उपकार ॥ तूंचिआधारयादासां ॥ २ ॥ ऐकुनि-
उठिलानोरघुराय ॥ धिलागीनमवधुवरीपाय ॥
केलासर्वअपायहर्षनमायऋषीमनीं ॥ ३ ॥

पद २५

विश्वामित्रसभेआला ॥ मागतोमाझ्यारामाला
॥ जरिहामागेलदुग्धाला ॥ तरीवनीकोणदेईठरे
याला ॥ यावेंपुत्रदानमजला ॥ मागतोमाझ्यारा
माला ॥ १ ॥ त्याविणआह्मां नाहिंकोणी ॥ जैसें
मच्छालापाणी ॥ विनवाजोडुनियांपाणीं ॥ भेट
वारघुकुलराजमणी ॥ आम्हादेरविकुळभूष-
णाला ॥ २ ॥ कैकयीफोडीहंबरडे ॥ कौसल्यातीं-
फाररडे ॥ झालेनेत्रहीकोरडे ॥ बोलतीवेडेवांकुडे
॥ दुष्टहाकानाहीरवपला ॥ मागतो० ॥ ३ ॥

पद २५

माधवा राहे निजसदनी ॥ सांगू तरि किती तुजला ध्रु० ॥ देयिन मधु पय दधि नवनीत ॥ ऐकवितें तुज सुस्वरगीत ॥ कथितें तुज वडिलांची रीत ॥ हें विपरीत न करूं नको ॥ १ ॥ कोणी ह्मणतील फोडी लामाठ ॥ कोणा म्हणती पोर अचाट ॥ सर्व हि सांगती हो बोभाट ॥ पाहती वाट नंदाची ॥ २ ॥ जरी कां ऐकेल हें तात ॥ फार चि मारिल बांधुनि हात ॥ नेऊन कोंडील नळ घरांत ॥ मोग घात करतिल बा ॥ ३ ॥ जाला आईचा व्याकुळ प्राण ॥ पाहुनि बोले कृष्ण सुजाण ॥ आतां न उरे रवरें चि जाण ॥ वहातों आण पायांची ॥ ४ ॥

पद २६

कैवारी हनुमान आमुचा ॥ ध्रु० ॥ पाठी असतां तो जगजेठी ॥ वर कड काय गुमान ॥ आमुचा कै ॥ १ ॥

नित्यनिरंतररक्षिनानापरी ॥ धरुनियांअभिमान ॥आ० ॥ २ ॥ दासानुदासाह्याभरवसा ॥ वदसेत्या चीआण ॥ आमु० ॥ ३ ॥

पद २७

जलमेतुममतजैयेकिसनजी ॥ ध्रु० ॥ नंदयशोदा हलधरणो ॥ हरिकीखबरक्याकहिये ॥ कि० ॥ १ ॥ हमहीपतितदिनअग्यानी ॥ ठरेस्रुरतक्योंनहिये ॥ कि० ॥ २ ॥ ग्वालबालओरबछरनगये ॥ धाय धायकेरोये ॥ कि० ॥ ३ ॥ जीवनस्रुतप्रभुलाजतु ह्मारी ॥ तुमबिनकोननिभये ॥ कि० ॥ ४ ॥

पद २८

केवारीयदुराजआमुचाकेवारी ॥ ध्रु० ॥ वस्त्राहर णीपुरवुनिंवसने ॥ रक्षिलीभगिनीलाज ॥ आ० ॥ ॥ १ ॥ कौरवपंक्तीचतुर्भुजकरुनी ॥ हरिलादुर्ज नमान ॥ २ ॥ दुर्योधनदुःशासनशकुनि ॥ याचामो

डिलामाजा। आमु०॥ ३॥ अग्नीनंदनछळणेआ-
या॥ फजितहोईलआज॥ आमु०॥ ४॥

पद२९

शिणलासीमाझ्याबारे॥ ध्रु०॥ पाईअनवाणीसंगें
रुकमिणी॥ कांटेकर्नाटकच्यावाटेजातांउपवा-
सी॥ १॥ अतिसकुमारानंदकुमारा॥ नागरगि
रीवरधारीपंढरीच्यारहिवासी॥ २॥ आदिनारा
यणजगत्रजीवन। पतीतपावनभक्तांकारण-
ब्रीदपाळिसी॥ शि०॥ ३॥

पद३०

चलोबिदुरघरजैये॥ उद्धवजीच्या॥ ध्रु०॥ दुर्यो
धनकामेवात्यागा॥ बिदुरघरपाय्ये॥ उ०॥ १॥
शबरीकेबोरस्रुदामजीकेचूरवे॥ रुचिरुचिभो
गलगाय्ये॥ उद्ध०॥ २॥

पद३१

धांवूनियांमजतारीआतांबाकृष्णा ॥ किनीअ
ळवूंतुजलाभारी ॥ ध्रु० ॥ दुष्टनष्टखळकुटिळज
नाकरितीमजभडमारी ॥ आतां ॥ १ ॥ सबलहिप
तिपरिदैवगतीनेजालेरंकभिकारीआतां ॥ २ ॥ हे
मनमोहनहेमनरंजन ॥ येबाधांवमुरारी ॥ ३ ॥
मजदीनातें अभयद्यावयायेबाधांवमुरारी ॥ ४ ॥

पद ३२

धावुनिमजमारीआतांकृष्णा ॥ स्वर्गींजाईनस-
हपरिवारीं ॥ ध्रु० ॥ कमलाहुनतवमृदुपाउलेंत्या
सींश्रमविलेंभारी ॥ आतांकृष्णा ॥ १ ॥ खळसं
गतीनेबहुमळलोंमी ॥ त्यादुरितासींनिवारीआ
तां ॥ २ ॥ जन्मजफळहेंआजकरींबा ॥ जगिंहीकिर्ती
उभारी ॥ ३ ॥ हेकरुणाघनहेमनमोहन ॥ भक्तका-
जकैवारीआतां ॥ ४ ॥

पद ३३

मजलासोडवाआतां ॥ कोणितरिधांवाहो ॥ धृ० ॥
भावोजीमीधरितेंपाय ॥ सांगामीचुकलोंतरिकाय
॥ विनवादुर्योधनराव ॥ हाअन्यायकराहो ॥ १ ॥
माझाजवळलाअहंकार ॥ चुकल्येंचुकल्येंमीहोफा
र ॥ आतांकरातुम्हीउपकार ॥ मजआधारना
हींहो ॥ कैसायेईनाजगदीश ॥ घेतलेंनिद्रेचेंतें
मीस ॥ राखावयासद्रौपदीस ॥ विनवीदासकृ-
ष्णातें ॥ २ ॥

पद ३४

हरिसींसततभजावेंमनुजा ॥ दुर्लभहानरदेह
जाणुनी ॥ क्रोधादिकवरजावेंरे ॥ निसिदिनिसज्ज
नपथासीधरुनियां ॥ मुक्तीपदावरजावेंरे ॥ १ ॥
दृश्यसकळहेंव्यर्थचिजाणुनी ॥ सचितूसुखस
मजावेंरे ॥ कोणमीकैचाकोठुनिआलोंहेंचतरि-
तउमजावेंरे ॥ २ ॥ दीनदयाघनतारितगाउनीं ॥

प्रेमामृतभिजवावेंरे ॥ ३ ॥

पद ३५

राहिंराहिंमाधवागृहिंराहींरे ॥ धृ० ॥ तुजआवडे
जेंतेंमीदेईरे ॥ तुजविणमजकोणिनाहींरे ॥ रा० ॥
१ ॥ अर्धक्षणजरीतुजनपाहिलें ॥ मजगोडनला
गेकांहींरे ॥ राहीं ॥ २ ॥ पोटिधरूनम्हणेरडुनको
आता ॥ हांस्यकरुनिमजपाहिरे ॥ ३ ॥ दासतु
झाहरीगोकुळवासी ॥ भक्तकाजकैवारीरे ॥ ४ ॥

पद ३६

सोडिंआतांव्याकुळ झालाप्राण ॥ धृ० ॥ मारूंआ
ल्येंनंदमुलासी ॥ मजवरिआलें विंदाण ॥ सो-
डिंआतांव्याकुळ० ॥ १ ॥ कायकळेमजकेंसेंहोई-
ल ॥ गेलेंमाझेंदेहभान ॥ सोडिं० ॥ २ ॥ बाळनव्हेहा
काळचिकेवळ ॥ कंसासांगेलकोण ॥ सोडिंआतां
व्याकुळझालाप्राण ॥ ३ ॥

पद३७

नहींकौसनघरजैय्येकिसनजी॥ धृ०॥ उनकोघरकीसोईनलिये॥ अपनेहातपकायो॥ कि॥१॥ काजतिहारोदधिमाखनसब॥ हमईहभोगलगाये॥ कि०॥२॥ तुमबिनहमकूंकोईनहींपूछे॥ हमगरीबसमजय्ये॥ कि०॥३॥ सुरदासप्रभुयेहिबरवतहै॥ वृजकीलाजनिभय्ये॥ ४॥

पद३८

याचीकेशीलाजवाटेनारे॥ हृदयींअसतांहरिभेटेनारे॥ धृ०॥ दिवसेंदिवसलोटले॥ श्रवणींश्रवणकाढिले॥ भ्रांतीपडदाअजुनीफाटेनारे॥१॥ जन्मजन्मांतरींअंतरलाहरी॥ विषयभोगीमनविटेनारे॥ याची॥२॥ अनुतापेंलापुर्नीशरूहूसत होऊनि॥ निरंजनाचाठसाउमटेनारे॥ याचीकेसीलाज॥३॥

श्रीहरिसखयाकांरुसलासी ॥ टाकुनगोकुळमथु
रेसीजासी ॥ धृ० ॥ अक्रूरभासेक्रूरंजनासी ॥ घे
उनिजातोबामधुसूदनासीं ॥ दहिंदुधलोणी-
सायमजपासीं ॥ मागेलकोणआतां हृषिकेशी
॥२॥ गोपीगोधनेगोपजनासीं ॥ छाडुनिममता
कांटाकितोसी ॥ श्रीहरिसखयाकांरुसलासी ॥ ३

पद ४०

माझीलाजतुलायदुराया ॥ येईंधांवूनिसात्यक
राया ॥ धृ० ॥ जन्मुनिवांयां ॥ शिणविलीकाया ॥
नाहींआस्तातवगुणगायारे ॥ १ ॥ प्रियसुतदा
रामिळतीगिळाया ॥ योजितीदुरितासिकाया ॥-
२॥ पडतोंपायां ॥ चुकवीअपाया ॥ येऊंद्याहिं
नाचीमाया ॥ माझीलाजतुलायदुराया ॥ ३ ॥
येईंधांवुनीसात्यकराया० ॥ ६ ॥ ॥

पदेंसमाप्त.

हें पुस्तक मुंबईंत सखाराम भिकशेट खातू यांणी आपले स्वताहाचे छापखान्यांत छापिलें शके १८०१ प्रमाथीनामसंवत्सरे मिती अधीक अश्वीन कृष्ण ९ गुरुवार तारी० ९ माहे अक्टोबर सन १८७९

समाप्त

॥ अथ वर्णचतुष्टय बोध ॥

श्रीगणेशायनमः ॥श्रीसरस्वत्यैनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ श्रीरामः॥
वंदनकरोनिश्रीरामचरणा ॥ तैसाचिवंदिलागुरुराणा ॥ प्रार्थी
तसेकरावीकरुणा ॥ कृपाअरुणाप्रगटकरा॥ १॥ असोनिकेवळबु
द्धिमंद ॥घेतलाकवितेचाछंद ॥ तोआपुलेचरणारविंद ॥ पूर्णकरो
कृपाळा ॥२॥ नासाअज्ञानअंधकार ॥ उघडाज्ञानाचेंभांडार ॥ दी
नावरीकराउपकार ॥ दयासिंधोकृपाळा ॥ ३ ॥ करालरेणूसीसु
मेरू ॥ कीं[1]शुष्कवृक्षासीकल्पतरु ॥ कुल्या[2]होईलमहासागरू ॥
कृपाकटाक्षेंदयाळा ॥ ४ ॥ तरीयादीनाचेहातीं ॥ चारीवर्णांची
यथार्थकृती ॥ बोलवाहीचविनंति ॥ वारंवारकरीतसें ॥ ५ ॥ प्र
थमारंभींब्राह्मणांसी ॥ तयावरीक्षत्रियांसी ॥ मगवैश्यशूद्रांसी ॥
उपदेशकरूं ॥ ६ ॥ पृथ्वीवरीश्रेष्टचारवर्ण ॥ त्यांतहीगुरुब्राह्म
ण ॥ नाहींनाहींथोरत्याहून ॥ तिन्हींलोकीं ॥ ७ ॥ देवराहतीअ

---

१ वाळलेलें झाड. २ पाट पाण्याचा.

काशीं ॥ भूदेवह्मणतीब्राह्मणांसी ॥ यालागींब्रह्मकर्मासी ॥ सांगू
आर्धी ॥ ८ ॥ स्नानसंध्याजपध्यान ॥ देवपूजायोगसाधन ॥ वे
दशास्त्राचेंअध्यायन ॥ सांगसंपादासर्वदां ॥९॥ पवित्रतामनींशां
ति ॥ राखामंत्रांचीप्रखरदीप्ति ॥ क्षमापरउपकारचित्तीं ॥ सांगसं
पादासर्वदां ॥ १० ॥ चारीवर्णांचेगुरुआपण ॥ यालागींसर्वव
र्णांचेंकर्मज्ञान ॥ साधूनिसकळांअध्यापन ॥ सांगसांगासर्व
दां ॥ ११ ॥ ब्राह्मणांसीवेदशास्त्र ॥ क्षत्रियांसीशस्त्रअस्त्र ॥ वैश्या
सीकृषिगोरक्षवाणिज्यतंत्र ॥ सांगसांगासर्वदां ॥ १२ ॥ शूद्रांसी
कथावासेवाधर्म ॥ हेंचिशास्त्रोक्तयांसीकर्म ॥ ऐसेंभगवद्गीतेंतव
र्म ॥ श्रीकृष्णबोलिलेपार्थासी ॥ १३ ॥ मंत्रविद्यातुमचेहातीं ॥
असोनिस्वाचरणेंतिचीप्रतीति ॥ दावावयाचाअभिमानचित्तीं ॥
ठेवितांजगतींउणेंकाय ॥ १४ ॥ पूर्वजींसाधोनिज्यामंत्रांसी ॥

---

१ आपल्या वर्तनानें.

वंघझालेभूआकाशीं ॥ तेचिमंत्रतुह्मांपाशीं ॥ असतांदीनकांहो
तां ॥ १५ ॥ करितीवेदमंत्रांचेंसाधन ॥ त्यांसिउणेंनपडेमानध
न ॥ तेचिश्रेष्ठसकळांहून ॥ जगींआर्यह्मणतीत्या ॥ १६ ॥ त्यां
चेवंशजींनीचकार्य ॥ करोनिव्हावेंकाबळेंचिअनार्य ॥ शिल्पशा
स्त्राचेंचातुर्य ॥ पाहोनिविस्मयकांव्हावा ॥ १७ ॥ यंत्रांहूनिमंत्र
श्रेष्ठ ॥ असतांभोगितांदुःसहकष्ट ॥ आपणांआपल्यावंशजांअ
निष्ट ॥ भोगावयालावितांकां ॥ १८ ॥ मंत्रतंत्रादिसाधूनियुक्ती ॥
दावाआपुलीअतुलाशक्ति ॥ तेणेंतुमचीजनपदविपत्ति ॥ लया
जाईलक्षणार्धें ॥ १९ ॥ ह्मणवूनिघ्यावयाआपणांसीआर्य ॥ पूर्व
जींकेलेंजेंजेंकार्य ॥ तेंचिसंपादितांद्विजवर्य ॥ मानितीलसर्वंतु
ह्मांसी ॥ २० ॥ धरोनियाचाअभिमान ॥ रक्षाधर्मझालेलाम्लान ॥
ऐसेंकथिलेंतेंसावधान ॥ चित्तकरोनिऐकावें ॥ २१ ॥ चिंतामणि

१ श्रेष्ठ.

असोनिहातीं ॥ अज्ञानत्वेंउपवासकाढिती ॥ तेंवीहोतसेतुमची
गति ॥ ह्मणवोनिव्हावेंसावधान ॥ २२ ॥ अधर्मनिंदितीआपु
ल्याधर्मा ॥ चित्तींठेवूनितयाच्यावर्मा ॥ दुष्टनाशासीपूर्वजीं
कर्मा ॥ केलेंतेंवीवागावें ॥ २३ ॥ धर्मसत्ताआणिधन ॥ हरूंपा
हतीजेअधमजन ॥ करितांतयांसीशासन ॥ देवसाह्यतुह्मां
सी ॥ २४ ॥ प्रत्यक्षासीनलगेप्रमाण ॥ ऐसेंबोलतीसकळजन ॥
ह्मणोनिघडल्यागोष्टीचेंचिजाण ॥ स्मरणदेतोंतुह्मांसी ॥ २५ ॥
म्लेंछेंव्यापिलेंजनपदा ॥ आलीसकळांसीअपदा ॥ तीनासाव
यासीसदां ॥ तनमनधनेंतत्परजो ॥ २६ ॥ तयासीअनुकूलश्रीस
मर्थ ॥ होवोनिकेलाअसेकृतार्थ ॥ जेंवीश्रीकृष्णांनींपार्थ ॥
कृतार्थकेलातींलोकीं ॥२७ ॥ नामऐकतांचिशिवाचें ॥ तोबातो
बाबोलतीवाचें ॥ आतांप्राणावांचवीआमुचे ॥ ऐसानाहींभूलो
कीं ॥ २८ ॥ ऐसाकरोनिपुरुषार्थ ॥ जेणेंसाधिलाइहपरमार्थ ॥

अंतींहोऊनिकृतार्थ ॥ मोक्षपदासीपावला ॥ २१ ॥ तैसाचिका
ळपातलातुह्मां ॥ स्वल्पहीआळसनयेचिकामा ॥ ह्मणोनित्वरित
वर्णाश्रमा ॥ आराधिलेंपाहिजे ॥ ३० ॥ मानीवस्वसुखावरीदे
ऊनिदृष्टि ॥ करावेंकांजनपदासीकष्टी ॥ सकळजनाच्यासुखासा
ठीं ॥ देहलावावाआपुला ॥ ३१ ॥ व्हावयामंत्रांचीसिद्धि ॥ आ
धींपाहिजेचित्तशुद्धि ॥ मगटाकूनिइतरउपाधि ॥ शुद्धाचरणेंवा
गावें ॥ ३२ ॥ शौचमुखमार्जनआणिस्नान ॥ संध्यादिकरोनि
अनुष्ठान ॥ मगघालोनित्रिविधआसन ॥ पद्मासनेंबैसावें ॥ ३३ ॥
तयावरीयमानियम ॥ करोनिन्यासादिप्राणायाम ॥ मगसांगमंत्रा
नुष्ठान ॥ करितांसिद्धिनिश्चयें ॥ ३४ ॥ आपणसोडोनिआचर
ण ॥ मंत्रचिनाहींह्मणतीअधमजन ॥ हेंतयाचेंअसत्यभाषण ॥ कै
सेंसांगतोंपारिसातें ॥ ३५ ॥ मंथनावांचूनिपाही ॥ काष्टांतीलअ
ग्नीचीप्राप्तिनाहीं ॥ ह्मणवोनिकाष्टींअग्नीचिनाहीं ॥ ऐसेंबोलणें

मिथ्याची ॥ ३६ ॥ कींक्षीरांतीलनवनीत ॥ मंथनाविनानोहेचि
प्राप्त ॥ तरीनवनीतनाहींदुग्धांत ॥ ऐसेंबोलणेंमिथ्याची ॥ ३७॥
तैलनदिसेतिळांवरी॥ मर्दनाविनानयेचिकरीं ॥ यालागींस्नेहनसे
तिळांतरीं ॥ ऐसेंबोलणेंमिथ्याची ॥ ३८ ॥ बीजामार्जीअसोनि
अंकुर ॥ यत्नाविनानोहेदृष्टिगोचर ॥ तरीबीजींअंकुरचिनाहींसा
चार ॥ ऐसेंबोलणेंमिथ्याची ॥ ३९ ॥ ऐसेमिथ्याप्रलापऐकून ॥
मोहितहोतीअज्ञजन ॥ यालागींमंत्राचेंयथार्थसाधन ॥ करोनि
दावासकळांसी ॥ ४० ॥ येणेंमार्गेंवर्त्ततांविप्र ॥ त्यासीजगींमा
नितीसर्वत्र ॥ जगदीश्वरासीकृपापात्र ॥ होयानिश्चयेंतोचिपैं ॥
४१ ॥ यावरीसांगूंक्षत्रियासी ॥ इहपरलोकाचीप्राप्तिकैसी ॥ हो
यत्यायथार्थकर्मासी ॥ परिसाश्रोतेसावधान ॥ ४२ ॥ देवोनिये
णेंपरीवचन ॥ करितोंप्रथमअध्यायसंपूर्ण ॥ कथिलेंतेंसर्वकृष्णा

१ अनर्थकारक वचन.

र्पण ॥ करोनिवंदितोंतयासी ॥ ४३ ॥ प्रथमाध्यायसंपूर्ण ॥ श्री
रामचंद्रार्पणमस्तु ॥

****

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्रीरा
धाकृष्ण ॥ पूर्वींकथिलेंब्रह्मकर्म ॥ आतांसांगूंक्षात्रधर्म ॥ चित्तीं
ठेवितांतयाचेंवर्म ॥ कीर्तिहोईलतीलोकीं ॥ १ ॥ श्रेष्ठधर्मक्षात्रि
यांचा ॥ रक्षकजोसर्ववर्णांचा ॥ बोलिलीभिष्माचीवाचा ॥ ध
र्मालागींभारतीं ॥ २ ॥ चित्तींधरावेंदृढधैर्य ॥ तरीचहोतेंदुःसह
कार्य॥मगबोलतीतयांसीआर्य ॥भूमीवरीसर्वेही ॥३॥ उषःकाळीं
उठावें ॥ शौचमुखमार्जनस्नानउरकावें ॥ तयावरीआन्हिंककरा
वें ॥ नित्यनेमानें ॥ ४ ॥ मगशरीरशक्तिवाढावी ॥ यालागीं
जोरजोडीकरावी ॥ तैशीचइतरकसरतअभ्यासावी ॥ नित्यने

१ निसक्त्य.

मानें ॥ ५ ॥ दूधघेवोनितयावरी ॥ मगबैसोनियाघोड्यावरी ॥
भालाबोताटीपरमचतुरीं ॥ करोनियावें ॥ ६ ॥ नियमितकालीं
भोजन ॥ करावेंतांबूलभक्षण ॥ स्वल्पवामकुक्षकिरून ॥ उठा
वेंवेगीं ॥ ७ ॥ वर्णत्रयाचेअपाय ॥ हरावयासीकायउपाय ॥ ते
योजूनसुष्टदुष्टांचान्याय ॥ करावायथार्थ ॥ ८ ॥ श्रीसमर्थबो
ललेशिवाजीसी ॥ दासबोधाचेस्फुटसमासीं ॥ तेंचिसांगतोंतु
ह्मासी ॥ सावधानऐकावें ॥ ९ ॥ आपुलादेशजातीधर्म ॥ यांचें
सोडूनयेचिकर्म ॥ लक्षोनिवैरियांचेंवर्म ॥ निजधर्मरक्षावा ॥ १० ॥
ज्यासीजीवाचेंवाटेभय ॥ त्यानेंक्षात्रकर्मआचरूंनये ॥ कांहींत
रीकरोनिउपाय ॥ पोटभरावें ॥ ११ ॥ जगींतोचिक्षत्रियजा
ण ॥ धैर्ययुक्तीनेंकर्राजनेपदरक्षण ॥ सबळवैरीनासोनिआपण ॥
विजयीहोयभूलोकीं ॥ १२ ॥ नातरीसदनींजैशारांडा ॥ पा

१ देश.

कशाळेंतरवातीसुखेंमांडा ॥ त्यापरीवागेतयाभांडो[1] ॥ गति
नाहींभूनाकीं ॥ १३ ॥ यालागींसैन्यठेवावेंतयार ॥ राखावा
आपुलाबाढिवार[2] ॥ ऐसेंवागतांसाचार ॥मानितीसकळ ॥ १४ ॥
करूंनयेजीवाचीपर्वा ॥ तरीचक्षत्रियमान्यसर्वां ॥ वाहेआपल्या
जनपदगर्वा ॥ शर्वा[3]समानमानितीत्या ॥ १५ ॥ ऐसेंवागेजोआ
पण ॥ तयासीसाह्यसकळजन ॥ होतांमिळेमानधन ॥ जगींध
न्यह्मणतीत्या ॥ १६ ॥ सैन्यठेवावेंथोकडें ॥ परित्यासीधनद्यावें
रोकडें ॥ मगसबळाशींहीयेतांवाकडें॥जयपावे ॥१७ ॥ जयासी
सैन्यप्रजाअनुकूळ ॥ तयासीसबळहीहोतांप्रतिकूळ ॥ नाशपाव
तोसमूळ ॥ ऐसेंसत्यत्रिवाचा ॥ १८ ॥ आपणचिशाहणाह्मणऊ
न ॥ चित्तींधरूंनयेअभिमान ॥ जवळीठेवावेचतुरजन ॥ समयीं
स्पष्टबोलके ॥ १९ ॥ मर्जीपाहोनिबोलका ॥ आश्रयदेऊंनयेऐ

१ स्त्रीवेषधारी पुरुषास. २ प्रतिष्ठा. ३ महादेवाप्रमाणें.

शालोकां ॥ तेणेंआपल्याजीवाधोका ॥ येईलकेव्हांकळेना ॥ २० ॥
सदांमुखींगोडभाषण ॥ देऊंनयेकोणासीदूषण ॥ येणेंपरीद्रवेल
पाषाण ॥ कथाकायमानवाची ॥ २१ ॥ बोलावेंतेंचिकरावें ॥
हेंचिसदांचित्तींधरावें ॥ जनपदरक्षणासिमरावें ॥ विहितहें ॥ २२ ॥
करावेंजनपदाचेंरक्षण ॥ हेंचिक्षत्रियाचेंमुख्यधन ॥ ऐसेंमानीजोआ
पण ॥ धन्यतोचि ॥ २३ ॥ परस्त्रीविरीठेवूंनयेमन ॥ अन्यायेंहरूं
नयेकवणाचेंधन ॥ तेणेंसहजचिआपुलेसजन ॥ होतीसर्व ॥ २४ ॥
चाहडासीदेऊंनयेथारा ॥ घेऊंनयेस्त्रैणाचावारा ॥ तस्करासीसदा
दरारा ॥ असोद्यावा ॥ २५ ॥ समरींपडल्यावीराचें ॥ वारंवारगु
णवर्णावेवाचें ॥ पोषणत्याच्याकुटुंबाचें ॥ आपणकरावें ॥ २६ ॥
अवश्यकरणेंदेशाटण ॥ संगतीघेऊनचतुरजन ॥ पाहिल्यास्थाना
चेंटिपण ॥ करोनिठेवावें ॥ २७ ॥ अवलोकावेंजेजेंस्थान ॥

१ योग्य.

त्याचेंमहात्म्यकरावेंश्रवण ॥ मगाविद्वान्धनिकजन ॥ यांसीभेटा
वें ॥ २८ ॥ धनिकापासींधान्यधन ॥ घ्यावेंवाढींव्याजींलावून ॥
पाहूनिभलेकुलीनजन ॥ आश्रितकरावे ॥ २९ ॥ भिक्षुकांसीदे
ऊनिदान ॥ गृहस्थांचाकरावासन्मान ॥ येणेंपरीइतरजन ॥ आ
पलेसेकरावे ॥ ३० ॥ अन्नपाणीआणिचारा ॥ तैसाचिलोकां
जनावरांसीथारा ॥ पाहोनिऐशाआधारा ॥ टिपूनठेवावें ॥ ३१ ॥
समर्यीआपल्याशत्रूसी ॥ कोठेअडचणयेईलकैशी ॥ हेंआणोनि
मानसीं ॥ टिपूनठेवावें ॥ ३२ ॥ येणेंरीतींपाहोनिदेशा ॥ ठेवावी
चित्तींमहत्वाचीआशा ॥ मगप्रवर्ततांशत्रूच्यानाशा ॥ तरीचविज
यनिश्चयें ॥ ३३ ॥ सायंकाळींझालियाभोजन ॥ करावेंरामायण
भारतांचेंश्रवण ॥ श्रवणाचेंकरीतमनन ॥ शयनकरावें ॥ ३४ ॥
कोणीसद्भावेंआलियाशरण ॥ देऊंनयेतयासीमरण ॥ त्याचेंकरा
वेंरक्षण ॥ शत्रूपासोनी ॥ ३५ ॥ निरालस्यसदांअसावें ॥ विविध

भाषालेखनशिकावें ॥ व्यवहारशास्त्रऐकावें ॥ विद्वन्मुखें ॥ ३६ ॥
गुरुनीतिशुक्रनीति ॥ धौम्यनीतिकणिकनीति ॥ नारदनीतिविदुर
नीति ॥ भीष्मनीतिऐकावी ॥ ३७ ॥ विश्वासकोणावरीनसावा ॥
निजहेतुकवणासिनकळवावा॥सेवकजनवळवावा॥मृदुबोलें॥ ३८
प्रसंगींशत्रुझालियाबहुत॥त्यांतसबळाचाआश्रयकरावानिश्चित॥
मगकरावाइतरांचाघात ॥ विचारानें ॥ ३९ ॥ कामपाहोनिमुशा
हिरेद्यावे ॥चतुरमनुष्यजवळींकरावें ॥ धीरवीरगौरवावे ॥ धनमा
नेसीं ॥ ४० ॥ विशेषविनोदकरूंनये ॥ मोठ्याशब्देंहसूंनये ॥
नीचस्थळींजाऊंनये ॥ थोरपुरुषांनीं ॥ ४१ ॥ कार्यकर्त्ताआणि
विश्वासुक ॥ परिहेकाडजयाचीवागणूक ॥ ऐसामिळतांसेवक ॥
आपणसमुद्रव्हावें ॥ ४२ ॥ सेवकावरीअसावीममता ॥ अंतरीं
पुत्रासीमातापिता ॥ परिधाकतयाच्याचित्ता ॥ असोद्यावा ॥ ४३ ॥
अन्यायेंवर्त्ततीजेजन ॥ तयांसीकरावेंशासन ॥ न्यायवर्त्तीसेवक

जन ॥ वाढवावेवर्गीं ॥ ४४ ॥ रत्नेंमोतींभांडार ॥ दारूगोळासै
न्यस्वार ॥ तपासावेवारंवार ॥ निजांगेंशीं ॥४५॥ नाचतमाबैसे
ठकी ॥ पाहोंनिहोतीतयाचेशोकी ॥ माननाहींउभयलोकीं ॥ अ
धमात्या ॥ ४६ ॥ जेकरितीअभक्षभक्षण ॥ हेंचिनीचत्वाचेंलक्ष
ण ॥ ऐशाहातींप्रजारक्षण ॥ कैसेनिहोय ॥ ४७ ॥ समर्थाचास्फु
ट समास ॥ तयाचीचयेथेंधरूकास ॥ ठेवितांतयावरीविश्वास ॥
उणेंकाय ॥४८॥ "एकांतींचाळणाकरावी ॥ धारणाउदंडधरावी ॥
नानाविचारणाकरावी ॥ अरिमित्रांची ॥ ४९ ॥ प्रत्ययासीचुकूं
नये ॥ सुखवासीकामानये ॥ साधावेअनेकउपाये ॥ अनेकाविष
यां ॥ ५० ॥ धुरीणेंधीरसोडूंनये ॥ मुख्यप्रसंगटाळूंनये ॥ उद्योग
रहितअसूंनये ॥ पशुसमान ॥ ५१ ॥ उपाधीसकंटाळला ॥ वि
चाराचाआळसझाला ॥ ह्मणजेजाणावाचेवला ॥ बुद्धीपासो
नी ॥ ५२ ॥ कार्यकरूतेदुरीकरावे ॥ प्रसंगींसवेचिहातींधरावे ॥

परंतुशोधूनिपाहावें ॥ कपटविषयीं ॥५३॥ जेथंबहुतविचार ॥ तेथें
चिईश्वरीअवतार ॥ मागेझालेथोरथोर ॥ धक्केचपेटखाऊनी ॥५४
आपुल्यामानासिरोधावें ॥ परांतरशोधावें ॥ क्षणक्षणासांभाळावें ॥
वदलेंलक्षुनी ॥ ५६ ॥पाहिलेंचिपाहावें ॥ केलेंचिकरावें ॥ शो
धिलेंचिशोधावें ॥ राज्यकारणा ॥ ५६ ॥ इषारतीचेंबोलतांनये ॥
बोलावयाचेंलिहूंनये ॥ लपवावयाचेंसांगूनये ॥ जबानीनें"॥५७
कानहलकेनसावे ॥ परीसकळांचेंऐकूनिघ्यावें ॥ मगआपलेमनीं
पाहावें ॥ चोखाळोनी ॥ ५८ ॥ निद्राघेऊंनयेफार ॥ मितठेवावा
आहार ॥ अंगींभूषणेंअलंकार ॥ नघालावे ॥ ५९ ॥ दिवानिद्रा
करूंनये ॥ रात्रींअमर्यादजागूंनये ॥ हत्यारावीणजाऊंनये ॥ फिरा
वया ॥ ६० ॥ नित्यनिशाणमारावें ॥ दांडपट्याचेहातकरावे ॥
हत्यारबंदजावें ॥ शिकारीसी ॥६१॥ देशींअन्यायींसत्ताझालि
या ॥ तीजणेंरीतींपावेललया ॥ ऐसेरीतिवागालिया ॥ वर्णिती

लोक ॥ ६२ ॥ भेदहोऊंनयेकधीं ॥ अशीतजवीजकरावीआधीं
॥ मगपरसत्तेचीउपाधि ॥ नासेसहज ॥ ६३ ॥ भेदहोतांआप
णांत ॥ तेथेंहोतोनिश्चयेंघात ॥ ऐसेंसांगितलेंभारतांत ॥ गंगा
सुतें ॥ ६४ ॥ विरुद्धझालाबिभीषण ॥ तेणेंनाशपावेरावण ॥
यालागींएकअसावेंआपण ॥ अप्तादिकांशीं ॥ ६५ ॥ स्वल्पही
अपराधनसतांस्पष्ट ॥ भेदेहोतीदुःसहकष्ट ॥ महापुरुषासीहीअ
निष्ट ॥ भोगावेंलागे ॥ ६५ ॥ (अ) पाहेपाप्रतापसिंहासी ॥
शाहजीविरुद्धझालामानसीं ॥ तेणेंप्रतापीनरवीरासी ॥ आप
दाआली ॥ ६६ ॥ दारूगोळाहत्यार ॥ पायदळतोफाघो
डेस्वार ॥ हेराखावेतयार ॥ प्रसंगासी ॥ ६७ ॥ लोकथो
डेचिअसावे ॥ परीफितुरभ्याडनसावे ॥ तरीचशत्रुवरीजयपा
वे ॥ निश्चयेंशीं ॥ ६८ ॥ स्वल्पहीलोकहोतांएक ॥ निश्चयेंना
शितीअनेकलोक ॥ यालागींचतुरसेनानायक ॥ असोद्यावे ॥

॥ ६९ ॥ सीतोष्णसहनीं अभ्यास ॥ करावादुर्व्यसनाचान्यास ॥
धीरवीरांशींसहवास ॥ असोद्यावा ॥ ७० ॥ सज्जनांसीद्यावामा
न ॥ दुर्जनांसीशास्त्रोक्तशासन ॥ दरिद्र्यांशींदेवोनिधन ॥ गौरवा
वें ॥ ७१ ॥ क्षुधितांसीअन्न ॥ उघड्यांसिआच्छादन ॥ भीतांसी
अभयदान ॥ द्यावेंआधीं ॥ ७२ ॥ दुष्टापासोनिजनपदासीत्रास ॥
होतांधरावियत्नाचीकास ॥ तरीचराजसुखाचीआस ॥ पूर्णहोय
॥ ७३ ॥ संकटसमयींवदतीमिष्ट ॥ नातरीदेतीदुःसहकष्ट ॥ त्या
वरीउठतांअरिष्ट ॥ इष्टकार्यसाधावें ॥ ७४ ॥ येणेंरीतींवर्त्ततां ॥
नष्टहीसत्तायतसेहातां ॥ मगअसेतीरक्षितां ॥ कष्टकाय ॥ ७५ ॥
स्वल्पसांगितलेंसुज्ञांसिजरी ॥ बहुतहोतसेतयांचेअंतरीं ॥ जेवी
स्नेहबिंदुउदकावरी ॥ विस्तारपावे ॥ ७६ ॥ तेंवितुह्मीअंगेंचतुर ॥
घेतलाआर्यकुळींअवतार ॥ याचामनासीवचार ॥ करोनिवागा

१ त्याग.

॥७७॥ कथिलेंब्राह्मणक्षत्रियांसी ॥ पुढेंसांगूंवैश्यजनांसी ॥ जेणें पंथेंभूआकाशीं ॥ वंद्यहोय ॥७८॥ ऐसाकरोनिानिश्चय ॥ संपवि लाद्दितीयअध्याय ॥ तृतीयेंवैश्यसमुदाय ॥ बोधावया ॥ ७८ ॥ दयासिंधुश्रीराम ॥ पूर्णकरोनिभक्तकाम ॥ अंतींआपुलेंदिव्यधा म ॥ कृपेंदावी ॥ ८० श्रीरामजयरामजयजयराम द्दितीयोध्याय संपूर्ण ॥ श्रीराधाकृष्ण ॥ राधाकृष्ण ॥ राधाकृष्ण ॥ ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्री राधाकृष्ण ॥ श्रीरामचरणींठेवूनिभाळ ॥ वंदिलेगुरूंचेंपादक- मळ ॥ प्रियबाळकेंघेतलीआळ ॥ पुरवावीती ॥ १॥ सर्वभूमंडळीं पाही ॥ वैश्यासारिखाधर्मनाहीं ॥ आपणफिरोनिदिशादाही ॥ सकळांरक्षक ॥ २ ॥ कृषिकर्मींपरमचतुर ॥ पाळीगाईह्मशीचेसं भार ॥ करूंजाणेसकळव्यापार ॥ वैश्यतोचि ॥ ३ ॥ प्रथमारंभीं

कृषिकर्मासी ॥ सांगोनिमगगोरक्षणासी ॥ तथावरीवाणिज्यक
र्मासी ॥ क्रमेंसांगूं ॥ ४ ॥ वाचावयामानवाचेप्राण ॥ धान्यचि
केवळएकसाधन ॥ तेंधान्यकृषिवाचोन ॥ उपजेनाकधीं ॥ ५ ॥
कृषिसकळांचीमाउली ॥ कृषिसकळांचीसाउली ॥ कृषिदुग्धा-
चीगाउली ॥ सकळलोकां ॥ ६ ॥ धनधान्यासीशेती ॥ उत्तमअ
सेंजगींह्मणती ॥ तेंसत्यमिथ्यायाचीप्रतीति ॥ पाहोनिघ्या-
वी ॥ ७ ॥ कृषिशास्त्रआणोनिमनीं ॥ तेणेंरीतींवागावें-
दिवारजनीं ॥ तरीचसत्यफलदायिनी ॥ भूमिहोय ॥ ८ ॥
हंगामाशिरमेहनतकरावी ॥ पेरणीचीवाफसाधावी ॥ खातमाती
पहावी ॥ निजांगेशीं ॥ ९ ॥ कामासीलाविल्यामजुर ॥ आप
णअसावेंतेथेंहजर ॥ नाहींतरीअनहितफार ॥ होतेंनेमें ॥ १० ॥
ठेवितांमजुरांवरीविश्वास ॥ नकोचिधान्यप्राप्तीचीआस ॥ बीज

१ शेतकीविषयीं.

बेणेंलागल्याहातास ॥ लाभमानावा ॥ ११ ॥ आपुल्याअंगा
लागेलमाती ॥ ऐशीभावनाजयाचेचित्तीं ॥ कृषिपासोनिफळनि
श्चिती ॥ तयानाहीं ॥ १२ ॥ दिवारजनींजोशेतीं ॥ खपतअसे
आपणनिश्चिती ॥ तयालागीधान्यप्राप्ति ॥ अपारहोय ॥ १३ ॥
वेळींकरावेंभांगलण ॥ दुरस्तराखावेंकुंपण ॥ याकामींधान्यधन
॥ आधींद्यावें ॥ १४ ॥ खर्चनकोवाटेमना ॥ चित्तींधान्यप्राप्ती
चीवासना ॥ त्यासींकष्टहोतीनाना ॥ दुसरेंकाय ॥ १५ ॥ शेती
मार्जीकरितांवांटा ॥ असावाखतबीजाचासांठा ॥ नातरीबारावा
टा ॥ जातेंधान्य ॥ १६ ॥ विशेषवागाइताच्यानादीं ॥ सुज्ञेंला
गूनयेकधीं ॥ त्यामागेउपाधि ॥ फारअसे ॥ १७ ॥ विविधफळ
झाडेंलावावींहातीं ॥ राखावीबांधतालीचीदुरस्ती ॥ कोठेकायपी
कयेईलकिती ॥ हेंजाणोनिवागावें ॥ १८ ॥ पाणीभूमिउत्तम
जागा ॥ पाहोनितेथेंकराव्याबागा ॥ डोंगरकटारींखैरसागा ॥

असोघावें ॥ १९ ॥ शेवटींसांगतोंतुह्मांसी ॥ अंगेंस्वपणेंअसेल
ज्यासी ॥ फळदेईलतयासी ॥ कृषिकर्म ॥ २० ॥ कृषिजगासी
थार ॥ परितिलाजनावराचाआधार ॥ ह्मणोनिगोरक्षणविचार ॥
सांगणेंअसे ॥ २१ ॥ कृषिपासोनिपाहीं ॥ गोरक्षणावीणफळना
हीं ॥ ह्मणोनित्याचाप्रकारकांहीं ॥ सांगतोंतुह्मां ॥ २२ ॥ गोर
समुख्यभोजनीं ॥ गोरसमुख्यतनुरक्षणवृद्धिलागोनि ॥ गोरसहें
चिअमृतअवनीं ॥ ह्मणतीबुध ॥ २३ ॥ यालागींगोरक्षणासी ॥
स्वल्पचिसांगतोंतुह्मांसी ॥ पाळावेंबैलगाईह्मशींसी ॥ येणें
रीतीं ॥ २४ ॥ बैलाचागोठाअसावान्यारा ॥ लागोनघावा
गायींचावारा ॥ वेळच्यावेळींपाणीचारा ॥ घालावातयां ॥
२५ ॥ बेण्यालागींजनावर ॥ ठेवावेंसबळआणिसुंदर ॥ त
यावरीकामभार ॥ घालूनये ॥ २६ ॥ रतीबअसावेबैलगायीं
सी ॥ धुणेंफिरणेंअवश्यह्मशींसी ॥ तान्हींवत्सेंत्याच्यामातेसी ॥

पोटभरपाजावीं ॥ २७ ॥ बाळपणींहोतांपोटमारा ॥ पुढेंमि
ळाल्याकितीहीचारा ॥ तरीजोमत्याजनांवरां ॥ येतनाहीं॥२८ ॥
तिन्हीकाळांतजनावरां ॥ उत्तमअसावानिवारा ॥ थोड्यांतसांगि
तल्यासारा ॥ चित्तींठेवा ॥ २९ ॥ यापुढेंवाणिज्यासी ॥ सां
गावेंहेंचिआहेमानसीं ॥ व्यापारावीणजनांसी ॥ सुखनाहीं ॥३०॥
व्यापारकेवळकल्पतरु ॥ व्यापारधनाचामहामेरू ॥ व्यापारसंप
त्तीचासागरू ॥ निश्चयेंशीं ॥ ३१ ॥ जनपदींवाढलियाव्यापार ॥
धनमिळतसेअपार ॥ व्यापारेंमिळेराज्यभार ॥ निश्चयेंशीं ॥ ३२ ॥
यालागींव्यापाराचीकृति ॥ स्वल्पचिसांगतोंतुह्मांप्रति ॥ तीप्रेमें
धरोनिचित्तीं ॥ वागल्याहितहोईल ॥ ३३ ॥ व्यापारींधरूंनयेभी
ड ॥ हीचमोठीतयासीकीड ॥ तीटाकिल्याविनात्याचेंशीड ॥
फडकेनाकधीं ॥ ३४ ॥ ज्याचेंव्यापारींसदांलक्ष्य ॥ त्यासीधन
प्राप्तिलक्षाचेलक्ष ॥ याचीघ्यावयासाक्ष ॥ दूरनलगेजावया ॥ ३५

ज्यांच्याअंगाशोभेरंग ॥ जेमांसभक्षणींसदादंग ॥ त्यांनींचक
रितांव्यापाराचासंग ॥ भूपपदापावले ॥ ३६ ॥ कच्चामालअ
सतांहातीं ॥ तोनेवोनिपक्कादेती ॥ येवढ्यानेंचअपारसंपत्ति ॥
मिळतआहेतयां ॥३७॥ तरीपक्कामालदेशींहोतां ॥अपारसंपत्तीये
ईलहातां ॥ मगदेशविपत्तीसिलत्ता ॥ बसतीसहज ॥ ३८ ॥ दे
शीमालव्हावातयार॥ तसाचित्याचाखपअपार॥ याचिदेवघेवीसी
व्यापार ॥ ह्मणतीजन ॥३९ ॥ हाव्यापारवाढावयासी ॥ एकाचि
युक्तिआहेऐशी ॥ सकळजनांनींदेशीवस्तूंसी ॥ घ्यावेंनेमें ॥४०॥
वाणिज्यासीमुख्यसाधन ॥ स्वल्पलाभावरिअसावेंमन ॥ विपुल
मालविकून ॥ धनअपारमिळवावें ॥ ४१ ॥ नातरीथोड्यामाला
वरी ॥ बहुतधनाचीअशाकरी ॥ त्यासीसकळजनांचाअहितका
री ॥ ह्मणतीलोक ॥ ४२ ॥ जवळींमालअसावाविपुल ॥ एक
वेळसांगावेंमोल ॥ ऐसेंवागतांसदाकाल व्यापारवाढे ॥ ४३ ॥

फिरतांपरद्वीपदेशासी ॥ ठाउकाहोयसकळजनासी ॥ ऐसेंवागेंत
यासी ॥ उणेंकाय ॥ ४४ ॥ सत्यजयाचीवाणी ॥ जोकेवळवि
श्वासाचीखाणी॥ त्याचेसदनींवाहतसेपाणी ॥लक्ष्मीअंगें ॥४५॥
वरीनिगोडबोलतीवचन ॥ परीलाभावरीठेवितीमन ॥ त्यासीमो
हितहोतीजन ॥ स्वल्पकाळ ॥ ४६ ॥ व्यापारींसदांअसावेंमन ॥
सेवकठेवावेंविश्वासुकजन ॥ तरीचमिळेविपुलधन ॥ नेमेंकरू
नीं ॥ ४७ ॥ दुकानींठेवितांगुमस्ता ॥ त्यासीकेवळधनाचीआ
स्ता ॥ मालविकोनविकोमहागसस्ता ॥ त्यासीकाय ॥ ४८ ॥
गुमस्त्यावरीठेविल्यादुकान ॥ वारंवारशिल्लकतपासावीआपण ॥
ह्मणजेसकळसेवकजन ॥ सावधराहती ॥ ४९ ॥ सालअखेरीस
अढावा ॥ करूनिपाहवावाढावा ॥ हिशेबबराबरकाढावा ॥ न
फानुकसानीचा ॥ ५० ॥ सर्वकाळसर्वगोष्टी ॥ साधतीलऐशी
समजखोटी ॥ ह्मणोनिअनाहितालागीकष्टी ॥ होऊंनये ॥ ५१ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्रीरा
म ॥ वंदनकरोनिश्रीरघुनाथा ॥ तैसाचिठेवोनिगुरुपदींमाथा ॥ प्रा
र्थितोंशूद्राचारपथा ॥ बोलवावेगीं ॥ १ ॥ शूद्राचारह्मणूनयेसान
॥ राखीजोतिन्हीवर्णांचामान ॥ दुःखसोसूनिआपण ॥ श्रांतक
रीसकळांसी ॥ २ ॥ तिन्हीवर्णांच्याश्रमांसी ॥ नाशकहाचिनि
श्चयेशीं ॥ ऐसेंजाणूनिमानसीं ॥ मानावेंत्या ॥ ३ ॥ सेवकाचिप्र
संगींइष्टमित्र ॥ सेवकाचिहोतोकुलगोत्र ॥ आईबापसर्वत्र ॥
सेवकहोतो ॥ ४ ॥ सत्यप्रेमाचेंलक्षण ॥ अंगेंतापसोसूनिआप
पण ॥ रक्षीमित्रासीजोजाण ॥ थोरतोची ॥ ५ ॥ ऐसाचिधर्मशू
द्रांचा ॥ बोलतीश्रुतिस्मृतिवाचा ॥ सकळांचाश्रमहरकसाचा ॥
हाचिआहे ॥ ६ ॥ कष्टसोसूनिआपण ॥ सन्मानितीयजमाना
लागून ॥ जवळींनसतांसेवकजन ॥ मानकैसेनी ॥ ७ ॥ नीचसे
वामरणाहूनी ॥ परमदारुणअसेमेदिनीं ॥ ऐसेंकथिलेंधर्मांला

प्रसंगींझालियानुकसान ॥ तरीधैर्यपाहिजेमहान ॥ चित्तकरोनि
पाषाण ॥ वागावेंलागे ॥ ५२ ॥ व्यापारकरितांसोळाबारा ॥ शे
तकरितांडोईवरभारा ॥ गुणदोषनरवरा ॥ येतीसहज ॥ ५३ ॥
नुकसानझालियाथोडेंफार ॥ वैश्यैंसांडूंनयेव्यापार ॥ एकवेळधन
अपार ॥ मिळेलनेमें ॥ ५४ ॥ ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यासी ॥ उपदेशि
लेंयथावकाशीं ॥ पुढीलअध्यायींशूद्रकर्मासी ॥ सांगणेंआहे ॥५५
वर्णत्रयानेंयेणेंरीतीं ॥ वागल्याहोईलसुखाचीप्राप्ति ॥ मगसकळ
दुःखविपात्ति ॥ जाईललया ॥ ५६ ॥ ऐशीकरोनिविनंति ॥ करि
तोंतृतीयअध्यायाचीसमाप्ति ॥ पुढीलवर्णायारघुपति ॥ बुद्धिदे
वो ॥ ५७ ॥ इतिवर्णचतुष्टयबोधेतृतीयोध्यायः ॥ संपूर्णः ॥ श्री
रामचंद्रार्पणमस्तु ॥ श्रीरामजयरामजयजयराम ॥

१६ ॥ नातरीजैसेंश्वान ॥ प्रेमदावीपुच्छहलवून ॥ तैसेंवागतां
सेवकजन ॥ नीचत्वत्यासी ॥ १७ ॥ जेणेंहोईलधन्याचेंहित ॥
येणेंपरींसदांवागत ॥ हेंचिसेवकासींउचित ॥ शास्त्रमतें ॥ १८ ॥
मर्जीपाहूनिडोलवूंनयेमान ॥ स्पष्टशब्दानेंउघडावेकान ॥ तरी
चउत्तमसेवकजाण ॥ ह्मणतीत्या ॥ १९ ॥ तोंडासारिखेंबोलूंन
ये ॥ खोटेंकामकरूंनये ॥ समयआल्यासोडूंनये ॥ बोलावया ॥
२० ॥ ऐसेंचिवागतांसकळ ॥ कोणावरीरागावेभूपाळ ॥ परीएकीं
घोटितांलाळ ॥ सवयहोयतैशीचि ॥ २१ ॥ बोलावयाचेंतेंचबो
लावें ॥ करावयाचेंतेंचिकरावें ॥ भलत्यामार्गासीनलागावें ॥ क
दाकाळीं ॥ २२ ॥ आपलेंव्हावयास्वल्पहित ॥ धन्यापाशींसज्ज
नानिंदित ॥ सुज्ञत्यासीचहाडह्मणत ॥ मागेंपुढें ॥ २३ ॥ से
वकानेंऐकावेंवचन ॥ प्रसंगींघावीआपलीमान ॥ परिकरावेंरक्ष
ण ॥ यजमानाचें ॥ २४॥ सेवकानेंअसूंनयेभ्याड ॥ सेवकानेंअ

गूनी ॥ भिष्मादिकींभारतीं ॥ ८ ॥ सेवाधर्मपरमदारुण ॥ ऐसें
बोलतीसकळजन ॥ सांगतोंतयाचेंकारण ॥ परिसातें ॥ ९ ॥
पांडवअसतांविराटगृहीं ॥ कोणाचाहीमांनराहिलानाहीं ॥ रायें
धर्मताडिलापाही ॥ मस्तकींरोषानें ॥ १० ॥ सुधेष्णाबोलेद्रौ
पदीसी ॥ जावोनिकीचकसदनासी ॥ घेऊनियावेंमद्यासी ॥ वे
गेंतुवां ॥ ११ ॥ यालागींसुज्ञअसावायजमान ॥ तरीचराहतसेदोघां
चाहीमान ॥ ऐसेयजमानआणिसेवकजन ॥ वंद्यलोकीं ॥ १२ ॥
कायकामकोणासी ॥ सांगावेंहेंकळेनाज्यासी ॥ सेवूंनयेतयामु
खासी ॥ प्राणगेलिया ॥ १३ ॥ असोमुख्यसांगणेंतुह्मांसी ॥ से
वकाचीरीतिअसावीकैशी ॥ हेंचियाप्रसंगासी ॥ आलेंआहे ॥
१४ ॥ अवमानूंनयेधन्याच्यामित्रा ॥ प्रियअसावेंधन्याच्यापुत्रां ॥
धन्यासइष्टत्यासर्वत्रां ॥ मानद्यावा ॥ १५ ॥ धनीझालियातुफा
न ॥ त्यासीकरावेंसावधान ॥ वेळपाहोनिभाषण ॥ स्पष्टकरावें ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीसद्गुरुनाथायनमः ॥
भावेंस्मरावेंरामराया ॥ वंदनकरावेंश्रीगुरुपाया ॥ तरीचसकलअ
पाया ॥ नाशहोय ॥ १ ॥ हाचिजाणोनियानियम ॥ प्रेमेंवंदिला
श्रीराम ॥ करामजलापूर्णकाम ॥ हेंचिप्रार्थी॥ २ ॥चारीवर्णांसीआ
ज ॥ उपदेशायाकायकाज ॥ ऐसाप्रश्नसहज ॥ उपजेलोकां॥ ३ ॥
याचेंउत्तरद्यावयास ॥ बहुतनलगेसायास ॥ उदयायेण्याजनपदा
स ॥ स्वस्थतालागे ॥ ४ यवनीसत्तेच्याआधीं ॥ जनपदासीनव्ह
तीउपाधि ॥ रामकृष्णादिसद्बुद्धि ॥ राजेहोते ॥ ५ ॥ पुढेप्रबळ
होतांयवन ॥ सर्ववर्णझालेम्लान ॥ आपलालेधर्मसोडून ॥ वागूं
लागले ॥ ६ ॥ तेव्हांहोवोनिशिवाजी ॥ त्यांनींयवनांचीकेलीभा
जी ॥ तयांचीसकळसांजी ॥ लयानेली ॥ ७ ॥ पुढेंथोरलेरावबा
जी ॥ जयासीसकळवदतीगाजी ॥ त्यांनींशेषयवनपाजी ॥ लया
नेले ॥ ८ ॥ त्यावरीअपसांतवाढलेंवैर ॥ भांडूंलागलेथोरथोर ॥

सूंनयेचहाड ॥ सेवकानेंअसूंनयेलबाड ॥ कदाकाळीं ॥ २५ ॥
हेंचिसांगितलेंसार ॥ अधिकसांगतांग्रंथवाढेलफार ॥ तरीसां
गितलेंत्याचाविचार ॥ केलापुरे ॥ २६ ॥ येणेरीतींवागतांसक
ळ ॥ नलागतांबहुतकाळ ॥ प्राप्तहोईलउत्तमफळ ॥ निश्चयेशीं॥
२७ ॥ ह्मणवोनिसकळसज्जनां ॥ साविनयहीचप्रार्थना ॥ उपदे
शिलेंतेंवीवागल्यामना ॥ आनंदहोय ॥ २८ ॥ श्रीरामाचेंघेतां
नाम ॥ पूर्णकरोनिसकळकाम ॥ अंतींआपुलेंदिव्यधाम ॥ दावी
तसे ॥ २९ ॥ स्मरोनिश्रीरामचरण ॥ करोनिसद्गुरूचेंस्मरण ॥
चतुर्थाध्यायसंपूर्ण ॥ केलाअसे ॥ ३० ॥ श्रीराम ॥ इतिश्रीव
र्णचतुष्टयबोधे ॥ शूद्रधर्मकथनोनामचतुर्थोध्यायः ॥ श्रीरामचं
द्रार्पणमस्तु श्रीरामजयरामजयरामजयजयराम ॥

नपदींविपत्तिनाशांसिवर्म ॥ दुसरेंनाहीं ॥ १७ ॥ धर्मानेंवागतीजे
जन ॥ तयांसीमिळतसेमानधन ॥ धर्मचिसंपत्तीचेसाधन ॥ असे
स्पष्ट ॥१८॥ विधर्मीअसतांनृपती ॥ अनेकरीतींनींप्रजापीडिती॥
तैशीकेंवळनाहींप्रस्तुतचीस्थिति ॥ धनाविना ॥ १९॥ ऐशीशांत
तापाही ॥ आजवरीमिळालीनाहीं ॥ तीचसांप्रतहूणलोकांहीं ॥
दिलीआहे ॥ २० ॥ ऐशावेळींचारीजाती ॥ आपापलेधर्मीं
राहती ॥ तरीरामअवतारींचीस्थिति ॥ मिळेलसत्य ॥ २१ ॥
येणेंतुह्मांतुमच्याप्रभूसी ॥ अपारसुखहोईलमानसीं ॥ मगकीर्ति
भूआकाशीं ॥ दोघांचीहोय ॥ २२ ॥ यालागींवर्णधर्मासी ॥
सांगावेंअसेंआलेंमानसीं ॥ तेंचिसांगितलेंतुह्मांसी ॥ यथाश
क्तीं ॥ २३ ॥ ठेवोनियावरीप्रेम ॥ सांगसंपादिल्यावर्णाश्रम ॥
दयाकरोनिश्रीराम ॥ सुखीकरीलतुह्मांसी ॥ २४ शकेअठराशे
सातवरी ॥ पार्थिवनामसंवत्सरीं ॥ ज्येष्ठशुक्लनवमीभानुवासरी॥

मगसहजाचिसावचोर ॥ ओळखेनाकोणा ॥ ९ ॥ ऐसाप्रकार
होतांदेशीं ॥ संकटपडलेंजगदीशासी ॥ त्यानेंचिआणिलेंइंग्लि
शांसी ॥ व्यापारमिषें ॥ १० ॥ यांनींधूर्तताठेवूनिमनीं ॥ प्रसंगप
डेलतैसेंवागूनिजनीं ॥ समुद्रवलयांकितअवनी ॥ आपलीशीके
ली ॥ ११ पूर्वींहोतीजैशीस्वस्थता ॥ तैशीचप्राप्तझालीआतां ॥
तरीयावेळींजनपदाहिता ॥ करणेंलागे ॥ १२ ॥ बहुकाळानेंदुर्मि
ळस्वस्थता ॥ प्रभुकृपेंआलीसहातां ॥ तरीऐशावेळींस्तब्धराह
तां ॥ कामानये ॥ १३ ॥ पूर्णदेखोनिनिशाकर ॥ द्रवूंलागेचंद्र
कीर ॥ तैसेचिस्वस्थतापाहोनिस्थिर ॥ झालेंमना ॥ १४ ॥ तईं
चदेशासीउन्नतियेत ॥ जईंत्यांतीललोकधर्मानेंवागत ॥ याला
गींतुह्मांसीविनयेंसांगत ॥ वागावेंधर्में ॥ १५ ॥ हरोनिसकळआ
पदा ॥ यावयासर्वसंपदा ॥ देशांतीललोकांनींसदां ॥ वागावेंध
र्में ॥ १६ ॥ सकळवर्णांनींधर्म ॥ जाणोनितैसेंचिकरावेंकर्म ॥ ज

ग्रंथपुराझाला ॥ २५ ॥ कृष्णावेणीपवित्रसंगम ॥ माहुलीमहा क्षेत्रउत्तम ॥ तेथेंघमंडेहेंउपनाम ॥ शोभतेंजया ॥ २६ ॥ त्यांत रामचंद्रमाझापिता ॥ पवित्रवाराणसीमाझीमाता ॥ त्याउभयतां चेगुणगाता ॥ नारायण ॥ २७ ॥ ॐ ॥ इतिश्रीवर्णचतुष्टयबोधग्रंथ: समाप्त: ॥ श्रीराम ॥ ओवीसंख्या ॥ प्रथमाध्याय ॥ ४३ द्वितीयोध्याय ॥ ८१ ॥ तृतीयोध्याय ॥ ५७ ॥ चतुर्थोध्याय ॥ ३० पंचमोध्याय ॥ २७ ॥ एकंदर ॥ २३८ ॥ ग्रंथलेखनसमाप्त ॥ आषाढवद्य २ सौम्यवासर ॥ शके ॥ १८०७ ॥ ॐ ॥

२८०

श्री

अथ

गंगालहरी

वामनकृत

टीका

प्रारंभः

प्रस्तावना.

पूर्वीं दिल्लींत अकब्बर बादशाहाजवळ जगन्नाथराय म्हणून पंडित होते; त्यांणीं आपल्या विद्वत्तेनें बादशाहास प्रसन्न करून त्याच्या कन्येशीं विवाह केला पुढें कित्येक दिवसानीं ते पश्चात्ताप पावले, परंतु काशींतील ब्राम्हण शब्द करीनांत यास्तव शके १५०० सालीं गंगेच्या तटावर बसून त्यांणीं निचीस्तुती आरंभिली तेव्हां दस श्लोकांस १ पायरी अशा ५२ पायऱ्या पाणी चढून सर्वां देखतां त्यास गंगेनें आपलें दर्शन दिलें यवनी सहवर्तमान त्याचा उद्धार केला तीही गंगालहरी वामनकृत टीकेसहवर्तमान एथें छापिली आहे.

श्रीगणेशायनमः॥ गुरुं प्रणम्य पीयूषलहर्याः प्राकृतैः पदैः॥ भावार्थदीपिकेयं हि तन्यते बुधतुष्टये ॥१॥

श्लोक.

समृद्धं सौभाग्यं सकलवसुधायाः किमपि तन्महैश्वर्यं लीलाजनितजगतः खंडपरशोः॥ श्रुतीनां सर्वस्वं सुकृतमथमूर्तं सुमनसां सुधासौंदर्यं ते सलिलमशिवं नः शमयतु ॥१॥

टीका वामनकृत

टी० वा०

उदेला भास्वर्थेगजवदनमाता स्वकरें कटास्ता
नेंपाहे तरिमानिमहाक्रोधअजगरे ॥ अशाआवि-
र्भावेंपृथुलहरीतूंजउठती शिरींशंभूच्यात्या
जनकलुषभंगूतनिरगुनी ॥ ३ ॥

श्लोक.

स्मृतिंयाताःपुंसामकृतसुकृतानामपिचयाहरत्यंतस्तंद्रांतिमिरमिवचंद्रांशुसरणिः ॥ इयं-
सातेमूर्तिःसकलसुरसंसेव्यसलिलाममांतःसंतापंत्रिविधमथपापंचहरतां ॥ ४ ॥

टी० वा०

नकेलेंसत्कर्माचरणजरित्यांहिस्मरतांतयां-
च्याजाड्यातें हरसितिमिराजेंविसविता, अ
सीतुझीतेहेनिसुरगणासेव्यसकलांत्रिधा-
माझ्यापापाआणिकहरुसंतापसगळा ॥ ४ ॥

श्लोक.

नवालंबादंबस्फुरदलघुगर्वेणसहसामया
सर्वेवज्ञाःसरणिसुपनीताःसुरगणाः ॥ इदानी
मौदास्यंभजसियदिभागीरथितदानिरा-

अशेषांभूतींचेंविपुलतरसौभाग्यमिरवीजगातें
दीलेनेंकरिशिवतयाभू तिपदवीं ॥ श्रुतीचीनवी
कोसकुनविबुधांचेंचिअथवाकुधाबधूतूझेंस
लिलअसुच्यानसकुअशिवा ॥ १ ॥

स्लोक.

दरिद्राणांदैन्यंदुरितभयदुर्वासनहृदांद्रुतंदूरीकु-
र्वन्सकृदपिगतोदृष्टिसरणिं ॥ अपिद्रागाविद्या
द्रुमदलनदीक्षागुरुरिहप्रवाहस्तेवारांश्रेयम-
यमपारांदिशतुनः ॥ २ ॥

टी॰ वा॰

दरिद्रांच्यादैन्यामलिनहृदयांच्याअघबलाह
रीएक्यावारींस्वरितपडतांनेत्रकमळा ॥ अवि-
द्यावृक्षाचाहननकरिदीक्षागुरुचहातुझादेवू-
नोयमवहअमुतेंभूतिनिवहा ॥ २ ॥

स्लोक.

उदंचन्मार्तंडस्फुटकपटहेरंबजननीकटाक्ष
व्याक्षेपक्षणजनितसंक्षोभनिवहाः ॥ हरंतु-
त्वंगंतोहरशिरसिगंगाननु भुवस्तरंगाःप्रोत्तु
गाःदुरितभयभंगायभवतां ॥ ३ ॥

धारोद्गारोद्दामिकथयकेषामिहपुरः॥५॥

टी॰ वा॰

बळे आलंबाच्यानवजननिगर्वोद्धतमनें अव-
ज्ञेचेपंथीं सकळस्मरमींपाववि दिनें॥ अनागं-
गेमाझेंविषयींजरिचित्तींउबग्रसीरडूनेंह्यां-
कोणाजवळिमजसांगेगनिकसी॥५॥

श्लोक.

अपिप्राज्यंराज्यंतृणमिवपरित्यज्यसहसा
विलोलद्वानीरंतवजननितीरंश्रितवतां॥ सु-
धातःस्वादीयःसलिलभरमाकंठमपिबतां
जनानामानंदःपरिहसतिनिर्वाणपदवीं॥६॥

टी॰ वा॰

त्यजोनीसाम्राज्यतृणसदृशजेकांशुभम-
नीतुझ्यातीरींघेतांवल्लिळलितनीरांतवसती॥
सुधेहूनीस्वादूसलिलपिउनीतृप्तजनजेत
यांच्याआनंदेंगुणरहितमोक्षासिहसिजे॥
६॥

श्लोक.

भ्रमानेस्नानीनांनृपतिरमणीनांकुचतटींग

तोयावन्मातर्मिलतितवतोयेमृगमदः॥ मृगास्ता
वद्वैमानिकशतसहस्त्रैः परिवृताविशंतिस्वच्छं
दंविमलवपुषोनंदनवनं॥ ७॥

टी॰ वा॰

नृपस्त्रीवक्षोजींमृगमदविभूषार्थअसतांप्र
भातस्त्रानेंतोजनानितवतोयांतमिळतां॥ स
णेदेवश्रेणींसहमृगनयानंदनवनींस्वइच्छेनें
जातीअतिविमलदेहासिधरुनी॥ ७॥

श्लोक.

स्मृतंसद्यःस्वांतंविरचयतिशांतंसकृदपिप्र
गीतंयत्पापंझटितिभवतापंचहरति॥ इदंतद्गं
गेतिश्रवणरमणीयंखलुपदंममप्राणप्रांतव
दनकमलांतर्विलसतु॥ ८॥

टी॰ वा॰

मना आणीशांतीस्मरणकरितांनेक्षणभरीज
गीतींगातांपापांत्वरितभवतापप्रतिहरी॥ अ
होतेहेकर्णामधुरतरगंगापदअसेंजसोंप्रा
णत्यागींसुखकमळीमाझ्यास्मरसे॥ ८॥

श्लोक.

यदंतःखेलंतोबहुलतरसंतोषभरितानंका
कानाकाधीश्वरनगरसाकांक्षमनसः॥निवा
साल्लोकानांजनिमरणशोकापहरणंनदेत-
त्तेनीरक्षमशामनधीरंभवतुनः॥९॥

टी॰ वा॰

जच्यामधेंक्रीडाकरुनिबहुतापेंचिअसती
नयाकाकानेंहीसुरपतिपुरीकामनसती॥
निवासेंलोकांचेंहरिजनमृतीदुःखमनिचेंअ
सेंतूझेंनीरश्रमपरिहरूसर्वअमुचे॥९॥

श्लोक.

नयत्सासाहूदेंरपिगछितभेदेरध्यासितनय-
स्मिन्जीवानांप्रसरतिमनोवागवसरः॥नि
राकारंनित्यंनिजमहिमनिर्वासिततमोवि
शुद्धंयत्तत्त्वंतवजननितत्त्वंनविषयः॥१०॥

टी॰ वा॰

[illegible]सेनाजेवेदांगतनिखिलभेदांसिनयनींन
जेथेजीवांचीप्रसरतिमनोवाक्यकरणी, अ
कारानाशानेंत्यजुनिनिजरूपींचवसणेंज
यातत्त्वांतेंतूविषयह्मणुनीमूढमानिती॥१०॥

श्लोक.

महादानैर्ध्यानैर्बहुविधवितानैरपिचयन्नल-
भ्यंघोराभिःसुविमलतपोराजाभिरपि॥अचिं
त्यंतद्विष्णोःपदमखिलसाधारणतयाददानाके
नासित्वमिहतुलनीयाकथयनः॥११॥

टी॰ वा॰

महादानें ध्यानें व्रत नियम यज्ञादिक विधी इहीं
जेंलाभेना विमल तप कत्यांसहि कधीं॥असें तें
विष्णूचें पद सहज तूं देशि ललितें समस्तांत्या
तूं तेंकवण तुलिजे सांग असुतें ॥११॥

श्लोक.

नृणामीक्षामात्रादपिपरिहरंत्याभवभयंशि
वायास्तेमूर्तेःकइहमहिमानंनिगदतु॥अ
मर्षम्लानायाःपरममनुरोधंगिरिभुवोविहा-
यश्रीकंठःशिरसिनियतंधारयतियां॥१२॥

टी॰ वा॰

त्रिलोकीतां जीतें भवभयजनांचें परिहरीतया
त्वन्मूर्तीचा अतुल महिमा कोण विवरी॥अ-
तिक्रोधें खिन्नें परिहरितो भ्रातो न गणपमी प्रय

तेंश्रीशंभूतुजनिजशिरींठेविजननीं ॥१२॥

श्लोक.

विनिंद्यान्युन्मत्तैरपिचपरिहार्याणिपतितैरवा
च्यानिव्रात्यैस्सपुलकमपास्यानिपिशुनैः॥हरं
तीलोकानामनवरतमेनांसिकियतांकदाप्य-
श्रांतात्वंजननिपुनरेकाविजयसे ॥१३॥

टी० वा०

मदोन्मत्तभ्रात्याधमपतितपैशुन्यनिकरींइहीं
हींजीत्रासेंत्यजियलिसकंपेंअतिदुरीं॥ज-
नांचीजींपापेंसततशमवीतांनशिणलींअशी
तूंचीएकप्रगटविभवेंनांदशिभली ॥१३॥

श्लोक.

स्खलंतीस्वर्लोकादवनितलशोकापहृतयेज
टाजूटग्रंथौयदसिविनिबद्धापुरभिदा॥अ
येनिर्लोभानामपिमनसिलोभंजनयतांगु-
णानामेवायंतवजननिदोषःपरिणतः॥१४

टी० वा०

अलीसीस्वर्लोकाहुनिअवनीच्याशोकह
रणींअशान्तूंतेंबांधीशिवनिजकपर्दीनिशि

दिनीं॥ अयी निर्लोभालाउपजविलोलाभागु णअसेंतुझेत्यांच्याग्रादुर्भवजननिऐसाफळ नसे॥१४॥

श्लोक.

जडानंधान्पंगूनप्रकृतिबधिरानुक्तिविकला न्ग्रहग्रस्तानस्ताखिलदुरितनिस्तारसरणी न्॥निलिंपैर्निर्मुक्तानपिचनिरयांतर्निपतितोन रानेवंगातुंत्वमिहपरमंभेषजमसि॥१५॥

टी॰ वा॰

जडांधांपंगूलेंबहुबधिरप्राणीविकळजेग्र हदूषीज्यांचेअघहननयत्नेंनघडिजे॥स्वरीं हीसोडीलेंकुनरनरकांचेनिगमनीं अशांनेर क्षायापटुजननितूंऔषधगुणी॥१५॥

श्लोक.

स्वभावस्वच्छानांसहजशिशिराणामयमपा मपारस्तेमातर्जगतिमहिमाकोपिजयति॥मु दायन्नायंनिद्यानलमनवद्यानिभूतः समा- साद्याद्यापिस्फुरद्पुलकसांद्राः सगरजाः॥१६

टी॰ वा॰

स्वभावेंजीस्वच्छेंसहजअतिशीतेंनवज-
ळेंनयांच्याउत्कर्षेंयशसकळलोकांतउजळं
॥जयागातीतोषेंसगरसुतरोमांचधरुनीगति
स्वर्लोकींज्यांनटविभवयोगेंचिजननी॥१६॥

श्लोक.

कृतस्फुटैनस्कानथझटतिसंतप्तमनसः समु
द्धर्तुंसंतित्रिभुवनतलेतीर्थनिवहाः॥अपिप्रा
यश्चित्तप्रसरणपथातीतचरितान्नरान् दीक
र्तुंत्वमिवजननित्वंविजयसे॥१७॥

टी० वा०

घडेंदेवेंकिंचित्कलुषपरिसंतापतिमनींअ-
शांतेंनारायाअसतिबहुतीर्थेंत्रिभुवनीं॥ज
यांप्रायश्चित्तेंनसतिकुनरांदेगतिअशीसम
र्थायालोकींतुजसमअर्थांतूंचिअससी १७

श्लोक.

निधानंधर्माणांकिमपिचविधानंनवमुदांप्रधानं
तीर्थानाममलपरिधानंत्रिजगतः॥समाधानं
बुद्धेरथखलुतिरोधानमधियांश्रियामाधानं
नः परिहरतुतापंतववपुः॥१८॥

टी॰ वा॰

अगारश्रेयांचेंसकळजनसंतोषअवनीअ-
शेषांनीयांचेगुरुरुचिरजीचीत्रिभुवनी॥म
नोशींसौख्यादेमलिनमतिल्लादुर्लभरुचीअ
सेधामश्रीचेंतववपुहरूआगअमुची॥१८॥

श्लोक.

पुरोधावंधावंद्रविणमदिराघूर्णितदृशांमही
पानांनानातरुणतरखेदस्यनियतं॥ममैवा
यंमंतुःस्वहितशतहंतुर्जडधियोवियोगस्ते
मातर्यदिहकरुणातःक्षणमपि॥१९॥

टी॰ वा॰

मदेश्रीच्याअंधप्रभुह्मणविनीमद्यापिजसे
पुढेत्यांच्याधांवेंश्रमसहितमीलोभविवशें॥
मनींच्यामदखेत्यजुनितुजनाशीहितशता
भयीहामाझाचीअनयकरुणातूंजरुचिता१९

श्लोक.

मरुल्लीलालोलल्लहरिलुलितांभोजपटली-
स्खलत्पांसुव्रातच्छुरणविलसत्कौंकुमरु-
चि॥सुरस्त्रीवक्षोजक्षरदगरुजंबालजटिलं

जलैंतेजंबालंप्रभजनननजालंजरयतु॥२०

टी॰ वा॰

स्फुरे वायूतेणेउठतिलहरीतैकमळिंचागळे
रेणूतेणेंसोलिलविलसेकुंकुमरुचा॥जयांदे
वस्त्रींच्यास्तनअगरुचापंकमिसळेबहूधांवे
ऐसेनवजळहरूजन्हुसगळे॥२०॥

श्लोक.

समुत्पत्तिः पद्मारमणपदपद्मामलनखान्नि
वासः कंदर्पप्रतिभटजटाजूटभवने॥अथायं
व्यासंगोहतपतितनिस्तारणविधौनकस्माद्दु
त्कर्षस्तवजननिजागर्तिजगति॥२१॥

टी॰ वा॰

वरीउत्पत्तीश्रीरमणचरणांच्यानखिहुनीअ
सावेशंभूच्यानिशिदिनिजटाजूटभवनीं॥
जपावेंसर्वस्वेंसततपतितोद्धारकरणीनसावें
कामातेंतरिमगतुझेंगौरवजनीं॥२१॥

श्लोक.

नगेभ्योयान्तीनांकथयतटिनीनांकतमयापु-
राणांसंहर्तुःस्फुरधुनिकपर्दोधिरुरुहे॥कया-

चन्नीभर्तुः पदकमलमक्षालिसलिलैस्कल्ठाले
शोयस्यांतवजननिर्दीयेतकविभिः ॥२२॥

टी० वा०

नद्या शैलाहूनीकितिननिघतीत्याझूभिनळीं
वद्विंशांभूच्याशिरिगुरुपर्णेकाणजाडिली ॥
स्वतोयेंकोणेंश्रीदयितचरणालागिधुतलेंजि
येनेंयोजावेंजवतुजनलेशाप्रतिमलो ॥२२॥

श्लोक.

विधत्तांनिः शंकंनिरवधिसमाधिर्विधिरहोस-
रवंशेषेशेनांहरिरविरतंनृत्यतुहरः ॥ कृतंप्राय-
श्चित्तैरलमथतपोदानयजनैः सवित्रीकामा-
नांयदिजगतिजागर्तिजननी ॥२३॥

टी० वा०

अनुष्ठोएकांतीनिरवधिसमाधीप्रतिविधीनि
जोशेषींसोरव्यहरिहरकरोतांडवविधी ॥ तपें
कृच्छ्रंदानेंउगलियजमानानपवेप्रदात्रीका
माचीजरिजगिंतुझीमूर्तिंभिरवे ॥२३॥

श्लोक.

अनायस्नेहार्द्रोविगलितगतिः पुण्यगतिदांप

ननौं वस्त्रो द्रूत्रौं गदविगलितः सिद्धभिषजं ॥
क्षुधासिंधुं तृष्णाकुलितहृदयो मातरमयं शि
शुः संप्राप्तस्त्वामहमहह विद्ध्याः समुचितं ॥ २४

टी० वा०

अनाथस्नेहाचेगतिविहिनमीं नूं क्षुगतिदाज
मीव्हारानूंमीपतितनगदमीतूं अशिगद्र ॥ क्षुधा
ब्धीतूं मी जीतृषितअथितूंझा शिशुअसात
शातूं न आलों शरणपथयो जी उचितसा ॥ २४

श्लोक.

विलीनो वैवैवस्वतनगरकोलाहलभरो गता
दूताद्रूरंकचिदपिपरेनानुमृगयितुं ॥ विमाना
नांव्रातो विदलयतिवीथीर्दिविषदांकथानेक
ल्याणीयदवधिमहीमंडलमगात् ॥ २५ ॥

टी० वा०

विरालेनिःशेषेयमनगरिंचेजेगलबलेपहाया
भेतानें अवनिफिरतीदूतउगले ॥ विमानांच्या
संघेंविबुधपथसोडी स्वनियमाजसा आला
भूमीसकरवकरतुझाकीर्तिमहिमा ॥ २६ ॥

श्लोक.

स्फुरत्कामक्रोधप्रबलतरसंजातजटिलज्वालाजालज्वलितवपुषान्नः प्रतिदिनं ॥ हरंतासंतापंकमपिमरुदुल्लासलहरीछटाश्चंचत्पाथः कणासरणयोदिव्यसरितः ॥२६॥

टी० वा०

स्फुरेकामक्रोधज्वरबहुकराळार्चिकवनींजळेंतेणेंकायाजननिअमुचीहीप्रतिदिनीं ॥ महोर्मीच्यायोगेंउसळतितुझेतोयकणतेंनयासंतापातेंशमवुनअहोदेवसरिते ॥२६॥

श्लोक.

इदंहिब्रह्मांडंसकलभुवनाभोगभुवनंतरंगेयस्यांतर्लुठतिपरितस्तिंदुकमिव ॥ सएषःश्रीकंठप्रविततजटाजूटजटिलोजलानांसंघातस्तवजननितापंहरतुनः ॥२७॥

टी० वा०

अहोहेब्रह्मांडाकृतिसकळलोकांसहबरीरुळेजेथेंऊर्मीक्रमणविवशींतिंदुकपरी ॥ असातोहामृत्युंजयपृथुकपर्दीजडिनलातुझाश्रीनोयोघप्रशमनकरूपापवाहला ॥२७॥

श्लोक.

त्रपंतेतीर्थानि त्वरितमिहयस्योद्धृतिविधौकरंकर्णंकुर्वंत्यपिकिलकपालिप्रभृतयः॥इमंत्वंमामंबत्वमियमनुकंपार्द्रहृदयेपुनानासर्वेषामघमथनदर्पंदलयसि॥२८॥

टी० वा०

ज्याच्या उद्धारासाठिंघ्विबहुतीर्थेंहि पळतीस्वकानीहस्तातेंमग शिवशिवादिकधरिती॥अशामींत्यामातेंपुनितकरिशीतूंजननियेंजगींपापम्याच्याहरसिगुरुगर्वासतसदये॥२८॥

श्लोक.

श्वपाकानांव्रातैरमितविचिकित्साविचलितैर्विमुक्तानामेकंकिलसदनमेनःपरिषदां॥अहोमामुद्धर्तुंजननिघटयंत्याःपरिकरंतवश्लाघांकर्तुंकथमिवसमर्थोनरपशुः॥२९॥

टी० वा०

श्वपाकांच्याश्रेणीहुनिबहुतनीचांतगणनानमर्यादापापाअघसदनमीएकचिह्नणा॥अशालानारायाकटिकसुनिहोसीनिजसरवेक

शीन्नूझीश्लाघाह्विपदपशुःजोनोकरुशके२९

श्लोक.

नकोप्येतावंतंखलुसमयमारभ्यमिलितोय
दुद्धारादाराद्ध्वनिजगतोविस्मयभरः॥इ-
तीमामोहांतेमनसिचिरकालंस्थितवतीमयं
संप्राप्तोहंसफलयतुमेवप्रणयतः॥३०॥

टी० वा०

नकोणीहेऐसाअजिवरिमळाप्राप्तजनकीं-
जयाच्याउद्धारेंअखिलअवनीमस्तकतुकी
अशीइच्छापोटींबहुदिवसहोतीतुजतिलाक
रायामीआलोसफळसमजोभावतुजला३०

श्लोक.

श्वब्धुनिध्यासंगोनियतमथमिथ्याप्रलपनंकु
तर्केष्वभ्यासःसततपरपैशून्यमननं॥अपि-
श्रावंश्रावंममतुपुनरेवंविधगुणान्नतेसल्को
मातःक्षणमपिनिरीक्षेतवदनं॥३१॥

टी० वा०

स्वभावखानाचातदुपरिअसत्यार्थवदनीकु
तर्कीघोकावेंअवहिपरपैशून्यमननी॥असें

माझेदोषप्रचुरगुणकानीपरसनीसुखापाहे
कोणक्षणहितुजवांचुनिजननी ॥ ३१ ॥

श्लोक.

विशालाभ्यामाभ्यांकिमिहनयनाभ्यांखलुफ
लंनयाभ्यामालीढापरमरमणीयंतववपुः ॥
अयंहिन्यक्कारोजननिमनुजस्यश्रवणयो
र्ययोर्नांतर्यातस्तवलहरिलीलाकलकलः ३२

टी० वा०

वृथातेमोठेहोनयनतुझिज्यांहींननुकधींवि
लोकीलीनाहींजरिजननिलावण्यउदधी ॥
नवर्णीवेंत्यांलाअधमनरकर्णीहुनिविद्धानऐ
कीलाजोहींमधुरतवलीलागलबला ॥ ३२ ॥

श्लोक.

विमानैःस्वच्छंदंसुरपुरमयंतेसुकृतिनःपतं
तिद्राक्पापाजननिनरकांतःपरवशाः ॥ वि-
भागोयंतस्मिन्नशुभमयमूर्तौजनपदेनयत्र
त्वल्लीलादलितमनुजाशेषकलुषा ॥ ३३ ॥

टी० वा०

घडेज्यांलापुण्याचरणतिहिजावेंसुरपुरींप-

डावेंपापिष्ठींविषमनरकींघोरविवरीं ॥ व्यव
स्थाऐशीहेअशक्यमयदेशांनाचिजसेंतुझी
लीलाजेथेसकळअघहरीनिबिलसे ॥ ३३ ॥

श्लोक.

अपिघ्नंतोविप्रानविरतविशंतोगुरुसतीःपिबं
तोमैरेयंपुनरपिहरंतश्चकनकं ॥ विहायब्र-
ह्मंतेतनुमतनुदानाध्वरजुषामुपर्यंबक्रीडत्य
खिलसुरसभाविनपदाः ॥ ३४ ॥

टी॰ वा॰

वधीतेविप्रातेंसततगुरुदारानिरतजेहरावेंसुव
र्णानेंमलिनमदिरापानहिंकिजे ॥ महत्पापीऐ-
सेत्यांजितिनिजदेहातवतिरींकरितीक्रीडानें-
कनुमरवनराहूनिउपरी ॥ ३५ ॥

श्लोक.

अलभ्यंसौरभ्यंहरतिसततंयःसुमनसांक्ष
णादेवप्राणानपिविरहशस्त्रक्षतभृतां ॥ त्वदी
यानांलीलाचलितलहरीणांव्यतिकरात्पु-
नीतेसोपिद्रागहहपवमानस्त्रिभुवनं ॥ ३६ ॥

टी॰ वा॰

स्रगंधापुष्पांचेंहरणनियमेंसंततकिजेवि-
योगाच्याशस्त्रेंक्षतहरितिलघ्राणहरजे॥
असावायूतूझाचेलितलहरीयोगविषयंस्व
संचारेंमातेंकरिभुवनेंहेंशब्दअवघें॥३५॥

श्लोक.

कियंतःसंत्येकेनियतमिहलोकार्थघटका
परेपूतात्मानःकतिचपरलोकप्रणयिनः॥स्र
स्वंशेनेमानस्तवखलुकृपातःपुनरयंजगन्ना
थःशश्वत्त्रियोनिहितलोकद्वयभरः॥३६॥

टी०का०

कितीयालोकांच्यास्थितिसरसमतीसांगक
रितीपवित्रात्मेकोणीसततपरलोकासजप
ती॥कृतापांगेंतुझ्यास्वस्वरुपनिजेंमीधरिव
शेंसमर्पूनीलोकद्वयजननिचिंतातुजवरी३६

श्लोक.

भवत्याहिमात्याधमपतितपाखंडपरिषत्प
रित्राण स्नेहःश्लथयितुमशक्यःखलुतया
॥समाप्येवंप्रेमादुरितनिवहेप्यवजगतिस्व-
भावोयंसर्वैरपिखलुयतोदुष्परिहरः॥३७॥

टीकावा०

जगींजेकांग्रास्यादिकअधमदेहप्रगटलेतया रक्षावेंहीअविरतकरुणातूंजनटळे॥स्फटेना- नैसेंचीदुरितविषयींप्रेममजकींस्वभावातेंको णीत्यजिंजनिअशींगोष्टलटकीं॥३७॥

श्लोक.

प्रदोषांतनृत्यत्सुरमथनलीलोद्धतजटातटा भोगप्रेंखल्लहरिभुजसंतानविधुतिः॥बिल क्रोडक्रीडज्जलडमरुझंकारसुभगस्त्रिरो धत्तांतापंत्रिदशतटिनीतांडवविधिः॥३८॥

टी०वा०

जटाशंभूनृत्येंहकनहलतीविचिहमधींतुझा तेंचीजाणोंभुजकरितिलास्योचितविधी॥म हाढोलेंवाजजळनिकरतोलाचिडमरूअसा तूझानृत्योत्सवजननितापाप्रतिहरू॥३८॥

श्लोक.

सदैवत्वय्येवार्पितकुशलचिंताभरमिमंयदि त्वंमामंबत्यजसिविषयेस्मिन्स्सुविषमे॥तदा विश्वासोयंत्रिभुवनतलादस्तमयतेनिराधा

राचेयंभवतिखलुनिर्व्याजकरुणा ॥ ३९॥

टी० वा०

तुझाठायींठेवीनिजकलुषचिंतानिशिदिनीं
नयामानेंतेझालजसिविषमीविश्वजननी॥
अनाथस्नेहाळेंविजगतियांविश्वासचिबुडे
निराधारेंजालेसहजअगकारुण्यउघडे ॥ ३९

श्लोक.

कृपर्दादुल्लस्यप्रणयमिलदर्धांगयुवतेः पुरारेः
प्रेरवंत्यामृदुलतरसीमंतसरणौ ॥ भवान्याः
सापत्न्यस्फुरितनयनंकोमलरुचाकरेणा-
क्षिप्तास्तेजननिविजयंतांलहरयः॥ ४०॥

टी० वा०

अलिंगीजेंप्रेमेंगिरिशशिरिंजेशीलनशिरेशि
रीअंबच्याऩेजबलहरितेंजीळउतरे ॥तयांतें
हस्ताबुजेंअसकडिंनगभूरक्तनयनाअशीसा
पत्नाचीविदिततवलीलात्रिभुवना॥ ४१॥

श्लोक.

प्रपद्यंतेलोकाःकतिनभवतीमत्रभवतीमुपा
धिस्तत्रायंस्फुरतियदमीस्वविनरासि॥शपे

तुभ्यं मातर्मम तु पुनरात्मा सुरधुनि स्वभावादेव त्वय्यमितमनुरागं विधृतवान् ॥ ४१ ॥

टी॰ वा॰

शरण्ये लोकाला शरण तु जये येति करणों उपाधि व्यासंगास्तव पर अभीष्टा वितरणें ॥ मदात्मा हा मातें शापि ल तु जनिष्पाप वदतो स्वभावें लद्रूपीं अतुल अनुरागासि धरितो ॥ ४१ ॥

श्लोक.

ललाटे या लोकैरिह खलु सलीलं तिलकिता तमो हंतुं धत्ते तरुणतरमार्तंडतुलनां ॥ विलुंपंती सद्यो विधिलिखितदुर्वर्णसरणिं त्वदीया सा मृत्स्ना मम हरतु कृत्स्नामपि रुचं ॥ ४२ ॥

टी॰ वा॰

जिला एकेकाळीं जन निज कपाळीं तिलकितां हरे दुर्वर्णाची लिपि जि सविधी सूत्र लिहितां ॥ तमाचा जे नाशा विषयिं धरि मार्तंड उपमा अशी तूझी माती श्रम परिहरू शोक गरिमा ॥ ४२ ॥

श्लोक.

नरान्मूढांस्तत्तज्जनपदसमासक्तमनसो हसं

नः सोल्लासंविकचकुसुमव्याजमिषतः ॥ पुनानः
सौरभ्यैः सततमलिनो नित्यमलिनान् सरवायो
नः संतुष्टिदशान्तटिनीतीरतरवः ॥ ४३ ॥

टी० वा०

सु जन्मापावनीं नरपशु कुदेशांतमरतीनयापुष्पव्याजें हसुनि अगतीलें सुचवितीं ॥ स्वसौगंधें निस भ्रमरकुलमालिन्यहरितिघडो ऐशा तूझ्या पुलिनतरुवें सरव्य असुनें ॥ ४३ ॥

श्लोक.

यजंत्येके देवान्कठिणतरसेवांस्तदपरे वितानव्यासक्ता यमनियमरक्ताः कतिपये ॥ अहं तु त्वन्नामस्मरणकृतकामास्त्विपथगे जगज्जालं जाने जननि तृणजालेन सदृशं ॥ ४४ ॥

टी० वा०

महाकष्टें सेवाकरुनि किति देवांसियजिती दुजा यज्ञों निष्ठा किति कमनयोगें दमविती ॥ असा मी तो तूझ्या स्मरणपरितोषें चिपुरुनी जगानें यालें स्वींतृणसम अवों विश्वजननी ॥ ४४ ॥

श्लोक.

अविश्रांतं जन्मावधिसुकृतजन्मार्जनकृतां
सतांश्रेयःकर्तुंकतिनकृतिनःसंतिविबुधाः॥
निरस्तालंबानामकृतसुकृतानांतुभवतीविना
सृष्टिंलोकेनपरमवलोकेहितकरा॥४५॥

टी॰वा॰

सुकृर्मेंजेजन्मप्रभृतिविधिनेंनित्यकरितात
यांसंरक्षायाकितिकसुरहेदक्षअसती॥परंतू
जोपापीसहजचिअनाधारकुमतीअशाला-
नारायातुजविणदिसेनाकुमती॥४५॥

श्लोक.

पयःपीत्वामातस्तवसपदियातःसहचरैर्विमू
ढैःसंरंतुंक्वचिदपिनविश्रांतिमगमं॥इदानी-
मुत्संगेमृदुपवनसंचारशिशिरेचिरादुन्निद्रंमा
सदयहृदयेशायययचिरं॥४६॥

टी॰वा॰

पयातूझ्यामातेंपिउनिशिशुभावेंरतिहिना-
सवेंक्रीडेंगेलोंअधिकघडलेंदुःखचिमना॥
निजोत्संगींआतांनिजविंमजवोसम्यजननी
सुखस्पर्शेंनापाहरिपवनजेथेंअनुदिनीं॥४६॥

श्लोक.

बधानद्रागेवद्रढिमरमणीयंपरिकरंकिरीटेबा
लेंदुंनियमयपुनःपन्नगगणैः॥नकुर्यास्त्वंहे
लामितरजनसाधारणतयाजगन्नाथस्यायं
स्मरधुनिसमुद्धारसमयः॥४७॥

टी॰ वा॰

कटीबांधीआधींवरिअवरिवेगेंपरिकराललला
टींसंरक्षींहृदउरगबंधेंशशधरा॥नकींजेखां
हेळाइतरजनसादृश्यधरुनीजगन्नाथाच्या
हागानिसमयसांभाळिजननी॥४७॥

श्लोक.

शरच्चंद्रश्वेतांशशिशकलश्वेतालमुकुटांकरैः
कुंभांभोजेवरभयनिरासौचदधतीं॥सुधाधा
राकाराभरणवसनांशुभ्रमकरस्थितांयेत्वां
ध्यायंत्युदयतिनतेषांपरिभवः॥४८॥

टी॰ वा॰

शरीरींचंद्राभाविशदशशिशोभासमुकुटीं
धरीकुंभापद्मावरअभयचारीकरपुटीं॥प-
टींपीयूषाचीरुचिरुचिरसंस्थानमकरींअशा

तूंतें ध्यातीं नर करनत्यांदुर्गतिकरी ॥ ४८

श्लोक.

दरास्मितसमुल्लसद्वदनकांतिपूरामृतैर्भवज्व
लनभर्जितानानिशामूर्जयंतीनरान ॥ चिदेक
मयचंद्रिकाचयचमत्कृतितन्वतीतनोतुम
मशांततोःसपदिशंततनोरंगना ॥ ४९ ॥

टी० वा०

स्मितमंदहासितेंस्फुरे वदनदीप्तिपीयूषासितिणें
निववि मानवा भवदवाग्नितप्तकसी ॥ धरीवि
शदचित्प्रभामयअपूर्वरूपातयाकरूममसु
खीननूखरितशंततनूचीप्रिया ॥ ४९ ॥

श्लोक.

मंत्रैर्मीलितमौषधैर्मुकुलितंत्रस्तंस्मराणां
गणैःस्वस्तंसांद्रसुधारसैर्विदलितंगारुत्म
तैर्ग्रावभिः ॥ वीचिक्षालितकालियाहितपदे
स्वर्लोककल्लोलिनित्वंतापनिरस्याधुनाममभ
वव्यालावलीढात्मनः ॥ ५० ॥

टी० वा०

मंत्रांमौन्यपडेमहौषधिगतीसंकोचल्यादेव

हीत्रस्तस्त्रस्तस्फधारसारख्यगरुडग्रावार्यके
वींमही॥हेमंदाकिनिकाळियासदमितांधूसो
पदात्याचियाआतांतूं भवनागदंशाजननीना
पाहरीमाझिया॥५०॥

श्लोक.

धूतेनागेंद्रकृत्तिप्रमथगणमणिश्रेणिनंदीं
दुमुख्यंसर्वस्वंहारयित्वास्वमथपुरभिदिद्रा
क्पणीकर्तुकामे॥साकूतंहैमवत्यामृदुलह
सितयावीक्षितायास्तवांबव्यालोलोल्लासि
वल्लीस्तुहरिनटघटीनांडवंनःपुनातु॥५१॥

टी०वा०

धूर्तींचर्मींहूपाच्याप्रमथगणमणीनंदिचंद्रा
दिसारीहारींसामग्रिअंबामगपणिअपणाद्या
लुइच्छीपुरारी॥ऐशासंधीसनूतेंविहस्फनिान
रवीपार्वतीगूढभावेंक्रोधोर्मींनित्यळीळानट
विशितयितेरक्षआह्माप्रभावें॥५१॥

श्लोक.

विभूषितानंगरिपूत्तमांगासद्यःकृतानेकज-
नार्तिभंगा॥मनोहरोत्तुंगचलत्तरंगागंगाम-

मांगान्यमलीकरोतु ॥५२॥

टी० वा०

करी अलंकार शिवोत्तमांगी स्नानें जगाचें-
अघशैलभंगी ॥ अपूर्वशोभा जिचिया तरंगा
गंगा अशी पूनकरू ममांगा ॥५२॥

श्लोक.

इमां पीयूषलहरीं जगन्नाथेन निर्मितां ॥ यः प
ठेत्तस्य सर्वत्र जायंते जयसंपदः ॥५३॥

टी० वा०

अमृताचि लहरी हे जगन्नाथ कवीकृती ॥ जो
पढे त्यासि सर्वत्र होतील जयसंपदा ॥५३॥

॥ इतिगंगालहरी सटीक समाप्त. ॥

मुकाम पुणें पेठ बुधवार येथें पांडुरंग विठ्ठलरा
नडे याणीं आपल्या बुद्धिप्रकाश छापखान्यां
त छापिलें तारीख ३० माहे जुलै सन १८६६ इ०

समाप्त.

२६९

कवीश्वर कमळभवांचीं केलेलीं.
उत्कृष्ट
पदें
प्रारंभ:

किंमत ०२ आणे.

श्री

स्फुरस पदें कबिराचीं वगैरे.

प्रारंभः

वंदूं देवगजाननरे॥ वंदूं०॥ ध्रु०॥ सकळारंभीं-आदीं ज्याला॥ करिती पूजनरे॥१॥ ज्याचे स्मरणें हरतिल विघ्नें॥ पूर्ण दयाघनरे॥२॥ देवगजानन गौरीनंदन॥ विघ्नविनाशनरे॥३॥ मोदकभक्षण पिंवळें वसन॥ मूषकवाहनरे॥४॥ ज्याला ध्यातां स्फुरवरूप झाला॥ गोसावीनंदनरे॥५॥ वंदूं०

पद २ रें:- मायारे अनिवार॥ हरितुझी मा०॥ ध्रु०॥ षड्‌रिपु वैरी गांजिती भारी॥ कोण करिल भवपार॥१॥ पाहूं जातां अंत न लागे॥ शेषादिक ही थकले फार॥२॥ बाळकृष्णीं कृपा केली॥ दास विनवी वारंवार॥ हरितु०॥३॥

पद ३ रें:- भले हो ब्रह्मविचार करा॥ ध्रु०॥ नेश्वर मानुनी हे भववैभव॥ कांहीं वैराग्य धरा॥ भले०॥१॥ श्रीगुरुच्या चरणा-

शरणांगत होउनि मोहनरा ॥ भले होब्र० ॥ २ ॥ अनंत ह्मणे मनीं निजगुज चिंतनीं मीपण हें विसरा ॥ भले होब्रह्मविचार करा ॥ ३ ॥

पद ४ थें:- साधन नाम चिसार ॥ यायुगीं साधन० ॥ ध्रु० ॥ नलगे भीक्षा नलगे दीक्षा ॥ नलगे विपिन विहार ॥ १ ॥ उच्चारितां नक्षणी होय ॥ वांच्छित अर्थ विचार ॥ यायु० ॥ २ ॥ बोले हरी करी सेवक जाचे ॥ स्करवीं करी संसार ॥ यायुगीं साधन नामचिसार ॥ ३ ॥

पद ५ वें:- माझें ह्न यशोदे ला ॥ कोणी नरीं सांगा हो ॥ ध्रु० ॥ मजला ह्मणतो राम किशान ॥ सांगत फिरतो गोपवरांत ॥ पुकार केली या शहरांत ॥ एकदां घरांत येऊं दे ॥ मा० ॥ १ ॥ आतां न करीं मी करकर ॥ खाई न कोरडीच भाकर ॥ तुझा ह्मणवीतसें चाकर ॥ येलवकर घे मजला ॥ मा० ॥ २ ॥ लागली भूक यशोदे फार ॥ माझा तुज वरसा राभार ॥ कितीतरी आठवूं वारंवार ॥ नाहीं थार घे मजला ॥ माझें ह्न यशोदे ला ॥ कोणी० ॥ ३ ॥ ॥

पद ६ वें:- कैंशीजाऊंकुंजवनीं आहेशाम ॥ ध्रु० ॥ गोरसघेऊनीमथुरेसींजानां ॥ अडवूनमागेलदान ॥ कैंशी० ॥ १ ॥ नवयवनमीकुलवधूनेटकी ॥ आहेह रीबहुनउदाम ॥ कैंशी० ॥ २ ॥ निबिडतरूवरीजाऊ नीबसनो ॥ नाहींदुसरेंकाम ॥ कैंशी० ॥ ३ ॥ जय- देवसूत अंकितह्मणेप्रभु ॥ मजदारवर्ती निजधा- म ॥ कैंशी० ॥ ४ ॥

पद ७ वें:- नकोनेऊंभगवान् ॥ अक्रुरान- कोनेऊंभगवान् ॥ ध्रु० ॥ वृंदावनी च्यासकळजनासी ॥ देएवढेंजिवदान ॥ अक्रुरा० ॥ १ ॥ मायबापहींहंबरफोडिन ॥ हरणीधेनुसमा न ॥ अक्रुरान० ॥ २ ॥ घातकरूंइच्छिकंसासुर ॥- केवळमूर्तिलहान ॥ अक्रुरा० ॥ ३ ॥ करजोडुनियां विनवीजीवनसुत ॥ करीवचनासीमान ॥ अक्रु० ॥ ४

पद ८ वें:- माझानिरोपयशोदेला ॥ कोणी तरीसांगाहो ॥ ध्रु० ॥ कृष्णातुझा- नावडताबाळ ॥ क्षुधितहरीजोगोपाळ ॥ त्यावरी होउनीपूर्णकृपाळ ॥ आपुलेंबाळह्मणशील कीं ॥

माझानि०॥१॥ यशोदा तुझी नोहे माय ॥ नको-येऊं ह्मणतो बंधुराय ॥ कोण देईल दहिं तुप साय ॥ यासीं उपाय काय करूं ॥ माझानि०॥२॥ नाहीं मागत तूप साखर ॥ दे मज कोरडीच भाकर ॥ तुझा ह्मणवितसें चाकर ॥ कांहिं निकर होऊं नको ॥-माझानि०॥३॥ ऐकुनी हाक यशोदा माय ॥ आली धांवत जैशी गाय ॥ वत्सा विपरित वदसी काय ॥ हुंबरे धाय मोकलुनी ॥ माझानि०॥४॥ कृष्णा वाहत्येंतुझीच आण ॥ तूं स्कंत माझा गुणनिधान ॥ तुजवरउन रूनसांडिन प्राण ॥ अमृता समान मज वाटे ॥ माझा निरोपयशोदे०॥५॥

पद ९ वें:- रामा कौतुक पहासी काय ॥ उद्धरीं मुनिदारा ॥ ध्रु०॥ अज्ञानानें-घडलें पाप ॥ कोपुनि मुनिनें दिधला शाप ॥ सख्या दूर करी संताप ॥ तूं माय बाप दीनाचा ॥ रामा०॥१॥ करिती सुरवर जयजयकार ॥ मुनि आलिं-गिती वारंवार ॥ झाले मजवरी बहु उपकार ॥ तूंचि आधार या दासा ॥ रामा कौ०॥२॥ ऐकुनि उठला तो

रघुराय॥ दिधलागोनमवधुवरीपाय॥ केलासर्वही दूरअपाय॥ हर्षनमायऋषीमनीं॥ रामाकों०॥ ३॥

पद १० वें:- विश्वामित्रसभेसीआला॥ मागतोंमाझ्यारामाला॥ ध्रु०॥ जरिहा मागेलदुधाला॥ नरीवनींकोणदेइलयाला॥ द्यावें पुत्रदानमजला॥ मागतोमा०॥ १॥ त्याविण आह्मां नाहींकोणी॥ जैसेंमच्छालापाणी॥ भेटवारघुकुळराजमणी॥ मागतोमा०॥ २॥ कैकयीफोडीहंबरडे॥ कौसल्यादुःखंकरुनीरडे॥ दुष्टहाकांनाहींखपला॥ मागतोमाझ्यारामाला॥ ३॥

पद ११ वें:- माधवाराहें निजसदनीं॥ सांगुंनरीकिनीतुजला॥ देईनमधुपयदधीनवनीन॥ ऐकविनेतुजसुस्वरगीन॥ कथिल्येंतुजवडिलांचीरीन॥ हेंविपरीनकरूनकों॥ माधवारा०॥ १॥ कोणीह्मणतीफोडिलामाठ॥ कोणीह्मणतीपोरअचाट॥ सर्वहीसांगतीहोबोभाट॥ पहातीवाटनंदाची॥ माधवारा०॥ २॥ जरिकांऐकेलहेंनचनान॥ फारचीमारिलबांधुनि

हात ॥ नेऊन कोंडिलत ळघरांत ॥ मोठा घात करी लबा ॥ माधवारा० ॥ ३॥ झाला आईचा व्याकुळ-प्राण ॥ पाहोनी बोले कृष्णास जाण ॥ आतां न क-रीं खरेंचि जाण ॥ वाहातों आण पायांची ॥ माधवा राहें निजसदनीं ॥ सांगूं तरीं कितीतुजला ॥ ४ ॥

पद १२ वें:- कैवारी हनुमान ॥ आम्हुचा कैवारी हनुमान ॥ ध्रु० ॥ पाठीं असतां तो जगजेठी ॥ वरकड काय गुमान ॥ आम्हुचा० ॥ १ ॥ नित्य निरंतर रक्षि नानापरी ॥ धरोनियां अभिमान ॥ आम्हुचा० ॥ २ ॥ दासानुदास हा भरंवसा ॥ वदतसें त्याची आण ॥ आम्हुचा० ॥ ३ ॥ ॥

पद १३ वें – कैवारी यदुराज ॥ आम्हुचा कैवारी यदुराज ॥ ध्रु० ॥ वस्त्रा हरणीं पुरवुनि वसनें ॥ रक्षिलि भगिनी लाज ॥ आम्हुचा कै० ॥ १ ॥ कौरवपंक्ती चतुर्भुज करूनी ॥ हरिला दुर्जन माज ॥ आम्हुचा कै० ॥ २ ॥ दुर्योधन दुःशासन शकुनी ॥ यांचा मोडिला माज ॥ आम्हुचा कै० ॥ ३ ॥ अत्रीनंदन छळणें आला ॥ फजीत हो-

इलआज ॥ आमुचा कैवारी यदुराज० ॥ ४ ॥

पद १४ वें:- शिणलासी माझ्या बारे ॥ ध्रु० ॥ पाई आनवाणी संगें रुक्मिणी ॥ काटे कर्नाटकच्या वाटे ॥ चालतांना उपवासी ॥ शि-ण० ॥ १ ॥ अनिसकुमारा नंदकुमारा ॥ नागरगिरिवरधारी ॥ पंढरपुरच्या रहिवासी ॥ शिणला० ॥ २ आदिनारायण जगन्नजीवन ॥ पतितपावन भक्ताकारणें ब्रीद बाळगी ॥ शिणला० ॥ ३ ॥ ॥

पद १५ वें:- मजला सोडवा आनां ॥ कोणीत-रीधांवाहो ॥ ध्रु० ॥ भावोजीमी धरितें पाय ॥ सांगा चुकलें नरिमी काय ॥ विनवादुर्योधनतोराय ॥ एवढान्याय कराहो ॥ मजला ०॥१॥ माझा जकला अहंकार ॥ चुकलें चुकलें होमी फार ॥ आनां करा तुह्मी उपकार ॥ मज आधार नाहीं हो ॥ मजला ०॥ २ ॥ कैसा येईना जगदीश ॥ घेतलें नि-द्रेचें नेमीस ॥ रारबारारवाद्रोपदीस ॥ विनवीदास कृष्णातें ॥ मजलासोडवा० ॥ ३ ॥

पद १६ वें:- माझीलाज तुला यदुराया ॥ ये

ईधांवुनीसहाय्यकराया ॥ ध्रु० ॥ जन्मोनीयायां-
शिणविलोकाया ॥ नाहींलागलोंतवगुणगायारे ॥
माझीलाज० ॥ १ ॥ प्रियसुतजायामिळती गिळाया
॥ योजितोदुरिता सिकराया ॥ माझीलाज० ॥ २ ॥ प
डलोंपायांचुकवीं अपाया ॥ येऊंद्यादीनाचीमाया
॥ माझीलाजतुलायदुराया ॥ येईधांवुनी० ॥ ३ ॥

पद १७वें.- माझ्याबाळावरनारोष ॥ कैंक
यीधरिसीकां ॥ ध्रु० ॥ चिमणें
बाळककीं रघुराय ॥ केलानसतांतव अन्याय ॥ व-
नासीदवडुनींसुखतरीकाय ॥ ऐसा अनर्थकरि
सीकां ॥ माझ्याबाळा० ॥ १ ॥ रामकेवळनेणत बाळ
॥ फिरेलविपिनींकीं अलुमाळ ॥ यास्तववाटतसेह
ळहळ ॥ ठेविन भाळचरणींकां ॥ माझ्याबाळा० ॥ २
अंतरल्यावरश्रीरघुराज ॥ माझेप्राणचीजातिल
आज ॥ त्रिभुवनींअपकीर्तीचिलाज ॥ व्यर्थचि-
आज्ञाकरिसीकां ॥ माझ्या० ॥ ३ ॥ देईभरनासीं-
संभार ॥ परिमजवरनाकरींउपकार ॥ जीवनतन
याचादानार ॥ चित्तीदूरधरिसीकां ॥ माझ्या० ॥ ४

पद १८ वें:- माझ्याबाळा रघुवीरा ॥ वनासि जाऊं नको ॥ ध्रु० ॥ कोमळ नाजुक तुझी काय ॥ व्यर्थचि भारि भरलासी काय ॥ रडनें मोकलोनि मी धाय ॥ पंकीं गाय रोऊं नको ॥ माझ्याबा० ॥ १ ॥ तुझ्या पायां येतील फोड ॥ वन विचराची इच्छा सोड ॥ देई मज लाएवढी जोड ॥ रुकून मोड मोडुं नको ॥ माझ्याबा० ॥ २ ॥ सूक्ष्म केवळ तूं नरबाळ ॥ कैसा फिरसील रानोमाळ ॥ होईल अनर्थ कीं नाकाळ ॥ विपरीत काळ दावुं नको ॥ मा० ॥ ३ ॥ विनवील रामा सीते माय ॥ स्वस्थचि मज पाशीं तूं रहाय ॥ जीवन तनय वंदितो पाय ॥ कांहीं उदास होऊं नको ॥ मा० ॥ ४

पद १९ वें:- माझा भरत देखिला काय ॥ कोपी तरी सांगा हो ॥ ध्रु० ॥ शोभे गौर वर्णी काय ॥ कैकयी तेज्याची माय ॥ जो रामाचा बंधु राय ॥ वंदिति पाय जन ज्याचे ॥ माझा भर० ॥ १ ॥ ज्याला ह्मणती सर्व नृपाळ ॥ तो अनशनीच नेतो काळ ॥ यास्तव वाट नसे हळहळ ॥ टेवित भाळ मज चरणीं ॥ माझा० ॥ २ ॥ मस्तकीं वागवी जटा

भार ॥ म्हटला मज साठीं संसार ॥ प्रेमाबाई वर उपकार ॥ होइल फार भेटीचा ॥ माझा भर० ॥ ३ ॥

पद २० वें:- उद्धवा शांतवन कर जा त्या गोकुळवासी जनांचें ॥ ध्रु० ॥ आनंद यशोदा आनामज साठीं त्यजितिल प्राण ॥ त्या गुणिमप्रचा फिरती मनिं उदास रानोरान ॥ अन्न पाणी त्यजिलें रडती अति दुःखित झाले दीन ॥ चाल ॥ जन्मलों तेहुनी झटले मज लागीं निळ निळ तुटले ॥ कटिरवांदे वाहूनां घटले आटलें रक्त देहाचें ॥ उद्धवा० ॥ १ ॥ मायबाप त्यजुनी बाळें मज संगें खेळत होतीं ॥ गोड शाशिदोऱ्या आणुनी आवडिनें मजला देती ॥ रात्रंदिस फिरले मागें दधिं गोरस चोरूं येती ॥ चाल ॥ मी तोडुनी आलों तटका तो जिवाला गला चटका ॥ मज विणा त्यां युग सम घटका ॥ आठवतें प्रेम जयाचें ॥ उद्धवा० ॥ २ ॥ पति स्त्रना दिग्रह धन त्यजिलें मज वरती धरुनी ममता ॥ मानिलें तुच्छ अपवर्गा मज संगें निश्चळ रमतां ॥ मद्भूतचित्त त्या गोपी, नेत्रांत रिरिलें उतिसमता ॥ चाल ॥ निळतु-

ल्य नाहीं मनीं डगल्या दृढ निश्चय धरुनी नगल्या ॥ बहु धाल्या नसती लज गल्या भंगले मनोरथ ज्यांचे ॥ उद्धवा० ॥ ३ ॥ हरि आहे स्वरूप ह्मणुनी भेदतां चित्यां सांगावें ॥ सांग कीं समस्तां पुशिलें प्रत्युत्तर त्यामागावें ॥ करुनि यां ज्ञानत यानें सांग कीं शोक त्यजावे ॥ चाल ॥ हें कार्य न व्हे तुज जोगें मज साठीं जावें वेगें ॥ हें मध्वमुनीश्वर सांगे त्या न पवे ज्ञान जयाचें ॥ उद्धवा शांत वन करजा त्यागो० ॥ ४ ॥

पद २१ वें- साजणी गमाझे मनिंचें हित गुज हें ऐकें बाई ॥ ध्रु० ॥ लाज कार्य धरुनी आतां भय लौकिक करणें कांहीं ॥ वेधलें कीं मान समाझें न रुचे हें दुसरें कांहीं ॥ होईन रामाची दासी भावें वंदिन पादासी ॥ स्वशिरें मी ठेविन पाई ॥ साजणी० ॥ १ ॥ कां महेश चापव दाया पण केला माझे तातें ॥ रामचंद्र ओंदिल कैसा नव पल्लव कोमल हातें ॥ न वसा तुह्मीं सांब शिवाने न वसा रस लोचन यानें ॥ तुचलो परि वरि आपुले ठायीं ॥ साजणी० ॥ २ ॥ या मनासि आला माझा, शरका-

मुकुपाणींराजा ॥ कामनाचिदुसरीनाहीं, कृतनि:
श्चयझालेंभाजा ॥ सकळांतुह्मींगाजावाजा, नक-
रा मातेसवदा जा ॥ नमित्येंमी तुमचापाई ॥ साज०
३॥ पाहानांचीराघवडोळां, मनतन्मयझालेंमा
झें ॥ लाहानांचिप्रेमविसावा, मजझाली नजगीं
लाजे ॥ रमतेंमनहेंवनरामीं, नमनींमनदेवन-
रामी ॥ ह्मणतो आनंदसुतनाचास्वामी ॥ साज०४

पद २२ वें. कपिवर्यारवरेंचसांग ॥ लक्ष्म-
णवां चेलकीं ॥ ध्रु० ॥ अरेहा
बंधुनेणनबाळ॥ परिउपवासीतोदिनकाळ ॥
लंघुनआलाशनोमाळ ॥ जीवींतळमळ वाटत
से ॥ कपिवर्या० ॥ १ ॥ कोठेंआहेसुमित्ररायः ॥
मजपुसनिपुसेलक्ष्माचीमाय ॥ वत्सासाठींहुंबरे
गाय ॥ मोकली धायकायकरूं ॥ कपिवर्या० ॥ २
करजोडुनियांमारुतीवीर ॥ रामास्वस्थकराम
नस्थीर ॥ घेउनीयेतों द्रोणागीर ॥ जैसानीर
धनुष्याचा ॥ कपिवर्या० ॥ ३ ॥ अरेमीदीनदुर्ब
ळफार ॥ तूंहोंप्राणाचादातार ॥ मजवर होइ

लहाउपकार ॥ वारंवार प्राणसरल्या ॥ कपिवर्या० ४ ॥ धरुनिरूप अतिविक्राळ ॥ वेगेंगेला अंजनिबाळ ॥ साक्षात्‌शंकरदीनदयाळ ॥ जीवनदास-विनवीतसे ॥ कपिरायारवरेंचसांगवा ॥ ५ ॥

पद २३ वें- प्रसन्नकेलाशिवभोळा ॥ माझेंभयकळिकाळा ॥ इंद्राहातीगुंफविल्यामाळा, म्यांरावणानें ॥ ध्रु० ॥ द्वारींदिनकरकर-जोडी ॥ वायूधाकेंघरझाडी ॥ अग्नीहातेंधुतलींलुगडीं ॥ म्यांरावणानें ॥ प्रसन्न० ॥ १ ॥ ब्रह्माहोऊनीयांवेडें ॥ सन्मुखवाचीपानडें ॥ खुळखुळकेलीं-देवांचींहाडें ॥ म्यांरावणानें ॥ प्रसन्न० ॥ २ ॥ पुष्पकविमानापीसीऐसा ॥ हालविलें गिरिकैलासा ॥ जनकाचापणमानावाबैसा ॥ म्यांरावणानें ॥ प्रसन्न० ॥ ३ ॥ त्र्यंबकधनुष्यहें कांहीं ॥ मत्स्यकहोउनिपाहीं ॥ गोसावीनंदन शंकरपुजिला ॥ म्यां-रावणानें ॥ प्रसन्नकेला शिव० ॥ ४ ॥

पद २४ वें- भोलानाथदिगांबर ॥ हेदुःखमेराहरोरे ॥ ध्रु० ॥ चंदन चाव

लबेलकीपनिया॥ मैंतोरेमाथाधरोरे॥ भोला०॥१॥ आसनमारसींघासनबैठा॥ माथेपरगंगाधरोरे॥ भोला०॥२॥ तीननयनोंपरबभूतचढाई॥ माथेपरचंद्रधरोरे॥ भोला०॥३॥ तुलसीदासप्रभूअजपरंगेला॥ मैंतोरेपयांपरोरे॥ भोलानाथदिगांबर॥ हे दुःखमेराहरोरे॥४॥

पद २५वें:- कुंजांनवाजवीवेणू॥ भोंवताल्याचरतीधेनू॥ कीउडतीरेणू॥ सांवळासगुणजगजेठी॥ ब्रह्मांडेंज्याचेपोटीं॥ कींटेंकणकाठी॥ देहुडापदाचीदाटी॥ दिलीयशोदेनेंतुपरोटी॥ कीं बांधीपोटीं॥ डोईसशिकेंलंगोटी॥ काल्यानेंभरलीवाटी॥ कीं बोटें चाटी॥ कुं०॥१

पद २६वें:- गड्यानोंकृष्णागडीआपुला॥ राजामथुरेचाझाला॥ ध्रु०॥ टाकुनिकाळाकांबळा॥ कासेपितांबरकशिला॥ सांडुनिमयूरपिच्छाला॥ त्यानेंआजीमुगुटघातला॥ आतांकायओळखिलआपुल्याला॥ गड्यानो०॥१॥ टाकिलीगुंजाचीदाटी॥

घालताश्रीकौरक्तभकंठीं ॥ टाकुनिमुरलीवेनाटी ॥ हातिघेआयुधेंगोमटीं ॥ आतांकायबागुलभयत्याला ॥ गड्यानों० ॥ २ ॥ जोकांपळनपळतजेवी ॥ आतांनोनृपासनासेवी ॥ मर्कटापरीफळेंसेवी ॥ आतांनोवंद्यसकळदेवीं ॥ लुब्धलीश्रीपदपद्याला ॥ गड्यानोंकृ० ॥ ३ ॥ गोधनेंचारूंविसरला ॥ आतां तोनृपामध्यें शिरला ॥ गोपिनीं उरींधरूनिचुरला ॥ आतांनोकुबजेनें वरिला ॥ देतसेनिजपद प्रेमेला ॥ गड्यानोंकृष्णाग० ॥ ४ ॥

पद २७ वें:- अर्जुनातूंजापारेहोशीलसजापारे ॥ विश्वनाहींमीचपाहींस रवयातुझीआणरे ॥ ध्रु० ॥ हेम अलंकाररे पाण्याचीतीगाररे ॥ हेमपाणीपाहूंजातां केचातोआकाररे ॥ अर्जुनातूं० ॥ १ ॥ रज्जु भासेसर्पे रेसर्पआहेदोररे ॥ दारासर्पपाहूंजातां वांझेचातोपोररे ॥ अर्जु० ॥ २ ॥ तंतूमाजीपटरेमातीमाजीघटरे ॥ घटपटपाहूंजातांवसतोनिपटरे ॥ अर्जु० ॥ ३ ॥ राजानिज...

कलीयूगींवामनासीं हेंचिदेणेंमजरे ॥ अर्जु०॥४

पद २८ वें- आह्मींलटकें नबोलूं ॥ अनु मात्रखोटें आह्मीं ॥ ध्रु०॥ लट- केंगेलें खटकें तीथें ॥ रूघडायेवढेंराळे ॥ उडन- चिमणी आलीतीचे ॥ वाटीयेवढेंडोळे ॥ आह्मीं- लट०॥१॥ मुंगीव्यालीशिंगीझाली ॥ नीलादूध- किनी ॥ अठरारांजणभरूनउरलें ॥ प्यालेबाराह- त्ती ॥ आह्मींलट०॥२॥ शेळीकरीघुसळण॥ मां- जरकाढीलोणी ॥ उंदिरगेलेदेशांतरा ॥ नाकेंभर ल्यागोणी ॥ आह्मिंलटकें०॥३॥ पाण्यांत कांस- वगीतगातें ॥ कडेसकोल्हा नाचे ॥ सायाळह्मणे मिशाह्मणी ॥ खेकडपुस्तकवाचे ॥ आह्मींल०॥ ४॥ विष्णुदासनामाह्मणे ॥ ऐकासंतश्रोतीं ॥ या लालटकेंह्मणती त्याचे ॥ पूर्वजनरकाजाती ॥ आ ह्मींलटकेंनबोलूं ॥ ५

पद २९ वें- कांहिंचनाहींरेहरिचियायशा समगोड ॥ गोडगोडयशजोड ॥ अमृतफळफोड ॥ सोडकर थोरहोड नरिगोड ॥

कांहींचनाहींरे०॥ ध्रु०॥ अन्यमधुरसेवनिविर-
ती॥ सूज्ञनयानसेझरती॥ स्वच्छगरलनरु गु-
च्छसदृशपरितुच्छकविबहु अच्छनह्मणतीगो-
ड॥ कांहीं०॥ १॥ रूरवदविषयन सेंह्मणुनीं मुनि
जनजावुनिबसतीवनीं॥ कष्टनमानुनितुष्टमन
हरि॥ स्पष्टगुणस्तवस्रष्टहिकरितीगोड॥ कांहीं०
॥२॥ नारायणबहुविनविबरें॥ कलियुगिंसाध-
नहेंचिरवरें॥ प्रेमेंभजनकरी॥ नेमधरुनिहरिक्षे-
मकरिलहि॥ हेंमनिंसमजचिगोड॥ कांहींच ना-
हींरे॥ हरिचिया०॥३॥

पद ३० वें- हरितूंयेईरेदासासिदर्शनदेईरे
ध्रु०॥ सजणाजानिचाचिकसईरे
॥ सेनासहूशींचानाहींरे॥ तेंत्वां नविचारिलें कां-
हींरे॥ त्याच्यावचनींपुरस्करहोउनी॥ नृपतीची-
डोईत्वांकेलिसनाहींरे॥ हरि०॥ १॥ शबरीकिरा
तकोणबटाईरे॥ निचीत्वांवनांतवनफळेंखाईरे
॥ भाविकश्रीदामोदररायिरे॥ अघमर्षणाच्या-
मिसेंकुणबटेंशेतांत बांधलासनाहींरे॥ हरि०॥

२॥ नामा सकजात शिंपी भाई रे ॥ न कळे त्याची को-
णकमाई रे ॥ कैसा जालासी सरवदाई रे ॥ संपादु
निलो किकनयाच्या घरांन दुधप्यालास नाहीं रे ॥
हरि०॥ ३॥ हें वयवायांगेलें पाहिरे ॥ या संसारीं-
सार्थक नाहीं रे ॥ आपुल्या चित्तीं विचारु निपा-
हीं रे ॥ अमृतरायावर कृपाळू झालास तर गाठो-
डी तुझी कांहीं गेली नाहीं रे ॥ हरितूं ये०॥ ४॥

हिंदुस्थानी पदें.

पद १ लें. बसमोरे आखनमो नंदलाला ॥
ध्रु०॥ मोहनीमूरत सावरीसूरत ॥ राजीवनैनबि
शाला ॥ बस०॥ १॥ अधरसुधारस मुरली बिरा
जे ॥ और वैजयंतीमाला ॥ बस०॥ २॥ मुगुटमक-
राकृतिकुंडल ॥ और तिलकभाला ॥ बस०॥ ३॥
छुद्रघंटिकाकपटबिराजत ॥ उपर शब्दरसाला
॥ बस०॥ ४॥ गोकुलस्वामी सुखकोसागर ॥ भ
क्तवत्सल प्रतिपाला ॥ बस०॥ ५॥

पद २ रें.- हरितुम कायकुप्रीत लगाई ॥ ध्रु०

॥ प्रीतलगाई परमदुःखदिधो ॥ कैशीलाजन आई ॥ हरि० ॥ १ ॥ गोकुल छांड मथुराके जंयु ॥ वाके कोन बडाई ॥ हरि० ॥ २ ॥ मीराके प्रभु गिरिधर नागर ॥ तुमकूनंददुवाई ॥ हरि० ॥ ३ ॥

पद ३ रें:- भजोरे भया गोविंद रामहरी ॥ ध्रु० ॥ जपतपसाधन कछुनहीं लागत ॥ खरचतनहि गठरी ॥ भजोरे० ॥ १ ॥ संतनसंपत सुखके कारन ॥ ज्यासे भूल परी ॥ भजोरे० ॥ २ ॥ कहत कबीरा जाके राम मुखें ॥ नहिसो मुख धूलपरी ॥ भजोरे भयागो० ॥ ३ ॥

पद ४ थें:- झूलनराधासंग ॥ गिरिधर झूलनराधासंग ॥ ध्रु० ॥ अबिरगुलालकि धुममचाई ॥ भरपिचकारीरंग ॥ गिरिध० ॥ १ ॥ लालभई बिंदाबन जमुना ॥ केशरचुवातरंग ॥ गिरिधर० ॥ २ ॥ नाचत ताले अधारस भर भर ॥ धिमधिम बाजे मृदंग ॥ गिरिध० ॥ ३ ॥ मीराके प्रभु गिरिधर नागर ॥ चरनकमलकुं दंग ॥ गि० ॥ ४

पद ५ वें: कृष्णा करोजजमान ॥ प्रभु तु

मक्रूष्णाकरोजजमान ॥ ध्रु० ॥ ज्याकीकीरत बेद
बरवानन ॥ सारवीदेतपुरान ॥ प्रभुतुमक्रूष्णा० ॥
१॥ मोरमुगुटपीतांबरसोबन ॥ कुंडलझलकत-
कान ॥ प्रभुतुमक्रूष्णा० ॥ २॥ मीराकेप्रभुगिरिध-
रनागर ॥ देदर्शनकोदान ॥ प्रभुतुमक्रूष्णा० ॥ ३

पद ६ वें: निरधनकोधनराम ॥ हमारोनि
रधनकोधनराम ॥ ध्रु० ॥ रवान-
नरवरचनचोरनलूटन ॥ सादेआवनकाम ॥ हमा
रो० ॥ १॥ दिनदिनहोतसवाईदिरी ॥ रवर्चतनहिंक
छुदाम ॥ हमारो० ॥ २॥ सूरदासप्रभुसुरवमेंआ-
वन ॥ औरनहिकोनहिकाम ॥ हमारोनि० ॥ ३॥

पद ७ वें: चलोबिदुरघरजय्ये ॥ उधोजी
चलोबिदुरघरजय्ये ॥ ध्रु० ॥ दु-
र्योधनकामेवात्यागा ॥ बिदुरघरपाय्ये ॥ उधो० ॥
१॥ शबरीकेबेरसुदामजीकेचुरवे ॥ रुचिरुचिभो
गलगाये ॥ उधोजीचलोबिदुरघरजये० ॥ २

पद ८ वें: नहिकंसनघरजय्ये ॥ किसन-
जीनहिकंसनघरजय्ये ॥ ध्रु० ॥

उनकोघरकीरस्कइनलिये॥आपनेहातनपकाय्ये ॥किसनजी०॥१॥काजनीहारीदधिमाखनसब॥ हमइह भोगलगाये॥किसन०॥२॥तुमबिनहम कोकोईनहिपुछे॥हमगरीबसमजय्ये॥किसन० ॥३॥सूरदासप्रभूयेईबखतहे॥ब्रिजनकीलाज नीभैय्ये॥किसनजी०॥४॥

पद ९वें:- भाईहुशाररहनाबे॥खुदाका-नामजपनाबे॥ध्रु०॥दोदीनकी जानीदिवानी॥तुजअल्लानेंदीयी॥रामभजनबि नखाकहोयगा॥दियाकालकूपाशी॥भाईहु०॥ १॥भानभानकेकपडेपेनेसूरतबनायाखाशी॥ रामभजनबिनमुक्तन होवे॥मनकरनामगरेरी ॥भाई०॥२॥चापचोपकेपगडीबांधी॥खाया-पानकाबिडा॥जदजमकीगांठपडेगी॥जायगा नंगाउघडा॥भाई०॥३॥कहतकबीरासूनगल्हा रा॥मनकरनाबेलोडा॥रामभजनतोकहतेरहे ना॥क्याकालकरेगाबिचारा॥भाई०॥४॥

पद १०वें:- भाईरामकहोरे॥भवजलपार

नरोरे ॥ ध्रु० ॥ जावे अंबर जावे धरणी ॥ जावे चं-
दासूरज ॥ गंगाजमुनासागरजावे ॥ कछुनरहा
वेरथीररे ॥ भाईरा० ॥ १ ॥ कायाजावे मायाजावे
॥ जावेतिन्हीलोक ॥ जिननादेरवेउननाजावे ॥ -
क्याकरेजनलोक ॥ भाई० ॥ २ ॥ मातापितासोरू
लडके ॥ अवरबहीन भाई ॥ जबलगसंपतहोय
यारो ॥ नहितो मिलेना कोई ॥ भाई० ॥ ३ ॥ वेदशा
स्त्रसबकछुनहिजानो ॥ जानोनामतुमारा ॥ क
हतकबीरारामीनकरो ॥ मुजेहुवारामसोमुजरा ॥
भाईरामकहोरे० ॥ ४ ॥

पद ११ वें:- वाहावा साहेबजी खुबख्याल
तुमाराजी ॥ ध्रु० ॥ गगनलेक
र बाजउडावे ॥ कव्वातीरचलावे ॥ जदबकरीनें
बागपच्छाडा ॥ उसकू कोनछुडावे ॥ वाहवा० ॥
१ ॥ जदचुवेनेबिल्लीपकरी ॥ मुरगीघरघररोवे
॥ बंदरके धरधूमसची है ॥ उठबिसनीपदगावे
॥ वाहावा० ॥ २ ॥ गुंगाबहिराबातचलावे ॥ अं
धाकुरानबाचे ॥ जदथोटेनेंमृदंगबजाया ॥ -

लंगडाक्याखुबनाचे॥ वाहवा०॥ ३॥ कहतक बीराउलटीबानी॥ बिरला कोईएकजाने॥ सो हीगुरूकापुराहोइगा॥ वोहिबानपच्छाने॥ वाहवा०॥ ४॥

पद १२वें.- येसंतनकीबानी॥ साधुरामये संतनकीबानी॥ ध्रु०॥ दोलतह समतपसंबराबर॥ मस्तरहेनिर्बानी॥ जगमेआ कर ऐसारहना॥ क्याराजारवतानी॥ येसं०॥ १॥ परधन लेखेथूकबराबर॥ दुजीआवरनहेना नी॥ कोईमानकरोकोईमूपरमारो॥ दोगंगाज- लपानी॥ येसं०॥ २॥ झूटीकाया झूटीमाया॥ दोदिनकीगुजरानी॥ संपतनहिंतोहानजोडके॥ देलोटाभरपानी॥ येसं०॥ ३॥ कहतकमाल सूनभईसाधू॥ भजनकरोनिर्बानी॥ येसं०॥ ४॥

पद १३वें. कैसा जोग कमायाबे॥ येक्या होंगमचायाबे॥ ध्रु०॥ जटाब- ढाईबभुतचढाई॥ जगमेकहनासिद्धा॥ सिद्ध नकीतो बातनजाने॥ येतो बालपरोसीगद्धा॥

कैसा०॥१॥ भगवेकपडे शिरमुंडावे॥ कहेता मैसंन्यासी॥ संन्यासीकीगतहे न्यारी॥ येतो पेटकाउपदेशी॥ कैसा०॥२॥ गलोकफनीशिरमोटोपी॥ कहेताफकीरमोला॥ फकीरहैतो सबसेंन्यारा॥ येतोफजीनरखोरा॥ कैसा०॥३॥ कानफाडकरमुद्राडारी॥ नाथकलावेभारी॥ नाथनकीतोगतहैन्यारी॥ येतोदेखेपरनारी॥ कैसाजो०॥४॥ हातमोसोंटाघरघरफिरतां॥ कहेतामैनानकशाई॥ पैसेखातरशिरफुडावे॥ चोदेआपनीमाई॥ कैसा०॥५॥ कहतकबीराफ़नभईसाधू॥ सबसंतनकाचोरा॥ रामनामबिनमुक्तनपावे॥ येहीपंथहमारा॥ कैसाजोगकमायाबे॥ ये०॥६॥

पद १४वें. गाफलमतरहेनाबेटा॥ शिरपरजममारसोंटा॥ फ०॥ लाखचोन्यायशीगिरखीम्याने॥ अबचितनरतनुपाया॥ दोदिनगयेसटरफटरमे॥ फिरचोन्यायशीआया॥ गाफ०॥१॥ चारप्रहरकालेनादेना

॥ चारनिंदमेकाटा ॥ आठपहरयौं घुसडगयेनो ॥-
आयामुद्दलमेलोटा ॥ गाफल० ॥ २ ॥ कबडीकब-
डीमायाजोडी ॥ लाखकरोडा हैमोठा ॥ जानगईज
बदेरवनदेरवन ॥ साननहीलंगोटी ॥ गाफ० ॥ ३ ॥
कहतकबीरासुनभयसाधू ॥ बारबार नहि आवे
॥ इसदुनियाकासौदाकरले ॥ जनममरपासबजा-
वे ॥ गाफलमनरहेनाबे ॥ शिरपर० ॥ ४ ॥

पद १५ वें- गुरुनेबानसुनायाबे ॥ मजकू
फकिर बनायाबे ॥ ध्रु० ॥ निरा
कारशिरताजबनाया ॥ निर्गुण उजली शहेली ॥
चिदाकासकीकफनीडारी ॥ ज्ञानमोचिन्मयझो-
ली ॥ गुरुने० ॥ १ ॥ आत्मग्यानकलियाकटोरा ॥ घ-
रघरटुकडामागे ॥ कामक्रोधकी धुनीजलाई ॥ अ-
नुहत लंगर बाजे ॥ गुरुने० ॥ २ ॥ औट ज्ञानका मा-
नवपिंजरा ॥ सोहंपोपटबोले ॥ निरंजनरघुनाथ-
हुकुमसे ॥ अंदरकापटखोले ॥ गुरुने० ॥ ३ ॥

पद १६ वें- कैसाभेषबनायारे ॥ फुकटज-
नमगमायारे ॥ ध्रु० ॥ बैरागीका

भेषबनाया ॥ अंदरनहिं बैरागी ॥ व्याघ्रांबरध-
र लोकभुलावे ॥ घीरोटीसोबांधी ॥ कैसा० ॥ १ ॥
कानधरेतुलसीके ॥ मुद्राभाललगावेटीका ॥ द-
रपनलेकरदेखेचेहरा ॥ जोगकमायाफीका ॥ कै-
सा० ॥ २ ॥ येभेषसेकछुनहिंहोना ॥ येसोपंथहै
न्यारा ॥ कहे अखंडानंदसुमिरो ॥ मिलगयासद्गु
रुपूरा ॥ कैसाभेषबनायारे ॥ फु० ॥ ३ ॥

पद १७वें:- करोगंगाजलपार ॥ गोकजीक-
रोगंगाजलपार ॥ ध्रु० ॥ लावो
नारोउनरनमागो ॥ कोईदिनरहोउधार ॥ हमसें
करोगंगाजलपार ॥ १ ॥ तीनमुरतहमतीरनबा-
सी ॥ जनूकछुउपकार ॥ हमसेंकरो० ॥ २ ॥ जीवन
सुतमभदीनबेदनसे ॥ कहितेबारहिबार ॥ हम
सेकरोगंगाजलपार ॥ ३ ॥

पद १८वें:- इसतनधनकीकोनबन्हाई ॥-
देखननेंनोमेमट्टिमिलाई ॥ ध्रु०
॥ हाडजलेजैसीलकडीकीमोली ॥ बालजलेजै-
सीघासकीपोली ॥ इसत० ॥ १ ॥ आपनेखातर

मेहेलबनाया ॥ आपहीजाकरजंगलसोया ॥ इसननध० ॥ २ ॥ आपनेंरवानरधूनिबनाई ॥ आपहिजाकरलंगोटीपेई ॥ इसननध० ॥ ३ ॥ कहन कबीरासुनमेरेगुनिया ॥ आपमुवेपिछेडुबगई-दुनियां ॥ इसननधनकी० ॥ ४ ॥

पद १९ वें:- ज्ञानचक्रनिरश्चूलबिराजे ॥ अलरवजगावेनगरीमो ॥ शिरीकिसनकादरसनकरने ॥ आयेसदा सिवगोकुलमो ॥ ध्रु० ॥ सबालकरनेआयाजोगी ॥ आनरवडारहे अंगनमो ॥ मानाजसोदाबैठीमेहेलमे ॥ अवाज उनराकानोमे ॥ बाहारनिकलकर आईजशोदा ॥ आनरवडीरहे अंगनमो ॥ जबजोगीकासरूपदेरवा ॥ विचारकरनीदीलोमे ॥ थालीभर कर कांचनलाये ॥ लेबोबवाजीझोलीमे ॥ भोलाशंकरकहनेलगा ॥ लेजामाईआपनेघरमें ॥ चाररवूटकासुन्नारूपा ॥ भराहेमेरेझोलीमे ॥ कंकर पत्तर-पाचपितांबर ॥ जोचाहेसोहय घरमे ॥ जलदी लानानेरेबालकृकूं ॥ क्यों छुपायानैंघरमे ॥ शि

रीकिसनकाद०॥१॥ जशोदा कहे स्रनोबबाजी
येबाततनहि होनेकी॥ मेराबालककलकू जलमा
॥नजरलगेकुई रांडोकी॥ कालापीलासरूपतु-
मारास्ररतजेसीबाघोकी॥ मेरालडकाडरकरमर
जाय॥नजरलगेकुईरांडोकी॥ महादेव कहेस्रनो
जशोदा॥ येबालकनहि डरनेका॥ तीनलोककूये
होडरावे॥ येदातातिरभवनका॥ इंदरराजाऋ-
षीमुनी॥ ध्यानधरेतेरेबालकूका॥ ऐसाबालक
जन्मातेरा॥ कामस्रधाराकेयकूका॥ जबदिल-
म्याने समजीजशोदा॥ लेआई शिरीकिसनकू॥
च्यारीछत्रभजमुरतदेखे॥ पदमुगुट शोभेउन-
कू॥ होय दोनोंकी नजरानजरी॥ हर्षनमायेसंक
रकू॥ भोलासंकरकहनेलगा॥ जलमलियेगव
लीघरमे॥ शिरीकिसनकादरसनकरनेआये०॥२

दोहोरा.

चिंतासेंचतुराईघटे॥ दुःखसें घटेशरीर॥ पाप-
से घटेलच्छुमी॥ कहगयेदासकबीर॥१॥ स्र-

न्नाकहेस्कनारकू ॥ उंचिमेरीजात ॥ कालेमुख-
कीगुंजयारो ॥ नोलेमेरेसात ॥ २ ॥ गुंजकहेस्क-
नारकू ॥ ढालोलालमेरा अंग ॥ मुखमेराकाला-
हुवा ॥ जबसेनोलेस्कन्नासंग ॥ ३ ॥ स्कपारीकहे
मैंभोलीभोली ॥ करूंलोहसेसंग ॥ तनबदनके-
करूं टुकडे ॥ नबीरवुलेगारंग ॥ ४ ॥ पानकहेमैंना
जुकपन्ना ॥ शरबोमेरामान् ॥ देवधरम कूमैंचढूंगा
॥ नागवेलिकापान ॥ ५ ॥ कत्ताकहेमैंकालाकाला
॥ कडवीमेरीजात ॥ जिसराजेकेशीरपर छत्तर ॥
वोबिपसारेहात ॥ ६ ॥

समाप्त.

हें पुस्तक पुणें पेठ सदाशिव येथें कैलासवासी
नारोआपाजी गोडबोले यांचे ज्ञानप्रसारक छापखा-
न्यांत छापिलें तारिख २५ जुलै सन् १८८३ इ.

आवृत्ति ५ वी.

किंमत ०२ आणे.

समाप्त.